

INFORMACJE

Zarządu Głównego PTTK

Nr 2

WARSZAWA, KWIECIEŃ 1996

Do użytku wewnętrznego.

Z pozycji skarbnika

Mamy za sobą, jako Towarzystwo, ważny okres przekształcania się organizacyjnego. Związany on był przede wszystkim z rozpoczęciem działalności oddziałów w oparciu o osobowość prawną. Był to też okres porządkowania i, mimo wszystko, umacniania pozycji ekonomicznej PTTK. Obydwa te procesy jeszcze się nie zakończyły, trwają. Podejmowane obecnie decyzje będą w dużym stopniu decydowały o obliczu i sile Towarzystwa. Dlatego też postanowiłem podzielić się z moimi refleksjami dotyczącymi naszej gospodarki. Przede wszystkim zależy mi jednak na przekazaniu informacji mogących być podstawą do podejmowania właściwych rozwiązań i ocen. O konieczności takiej wypowiedzi i jej kształcie zdecydował w dużej mierze przebieg strefowych narad prezesów oddziałów PTTK. Stąd też pragnę odpowiedzieć na pięć najczęściej pojawiających się pytań lub stwierdzeń i na ich kanwie wskazać na nasze szanse i zagrożenia.

Prawda, a mity o wyprzedazy majątku PTTK

Krążą różne powieści o wyprzedazy naszego majątku. Prawda jest natomiast taka, że nie sprzedaliśmy żadnego z obiektów będących na liście schronisk, a więc służącego turystyce kwalifikowanej oraz ani jednego obiektu dużego. Prawdą jest też to, że sprzedawaliśmy, aby istnieć.

Wcześniejsza sprzedaż dotyczyła głównie nierentownych obiektów gospodarczych. Jestem przeświadczony, że sprzedaliśmy obiekty niepotrzebne. Część majątku przekazaliśmy do spółek, których jesteśmy głównym, a często jedynym udziałowcem. Obecnie musimy - w moim przekonaniu - sprzedać pewną część majątku, aby stworzyć bazę do dobrego gospodarowania w obszarze całego Towarzystwa. PTTK musi posiadać sensowny w kształcie, ale też i bogaty fundusz na pomoc w działalności gospodarczej oddziałów. Postawmy sprawę jasno. Bez takiego funduszu pożyczek i gwarancji nie jesteśmy w stanie pomóc oddziałom. Nie będziemy jako całe PTTK dofinansowywać poszczególnych oddziałów. Musimy jednak stworzyć bazę finansową, szacuję ją na początek na 20 - 30 mld starych złotych na stworzenie naszego funduszu powierniczego. Z niego będzie się udzielało oddziałom pożyczek i także, co ważne szczególnie w świetle projektu ustawy o usługach turystycznych, gwarancji. Tak więc mimo, że to zabrzmia szokująco uważam, że to zabrzmia szokująco

uważam, że w ostatnim okresie sprzedaliśmy za mało. Musimy pozyskać środki na ten strategiczny fundusz. Inaczej nie będziemy mogli realizować nowych zadań. Stąd też przecież nie z radością, podjęliśmy uchwałę o sprzedaży obiektu w Kamiennym Potoku /Sopot/. Szacujemy, że z tej sprzedaży możemy uzyskać ok. 2 mln USD.

Czy nasza dotychczasowa polityka potwierdza słuszność przyjętego kierunku rozwiązań? Sądzę, że tak. W sferze inwestycji kapitałowych kupiliśmy za 3 mld akcje spółek giełdowych i za 1 mld w / starych złotych/ akcje Banku Wschodnio Europejskiego /dawnego Banku Turystyki/. Poza tym za kilkaset milionów akcje ATU, które zresztą potem byliśmy zmuszeni, uchwałą zgromadzenia ATU, sprzedać. Na sprzedaży zarobiliśmy ponad 6 mld zł. Musimy mieć takie strategiczne środki. Przynoszą nam one bowiem nowe pieniądze. Dzięki temu m.in. odkupiliśmy korzystając z prawa pierwokupu działkę w Korbielowie od Oddziału PTTK. Inaczej by przeszła w inne ręce.

Obecnie porządkujemy sytuację prawną naszego majątku. Chcemy wykupywać na własność istniejące obiekty. Do tego trzeba czasu i pieniędzy. Stąd konieczność pewnych sprzedaży, aby móc suwerennie podejmować efektywne dla nas decyzje. O jakiej kwocie musimy mówić? Z pewnością większej od tych 20 - 30 mld starych zł. Od tego trzeba zacząć. Te pieniądze muszą rodzić następne. Chcemy bowiem wykupić dla PTTK obiekty w Sudetach i, w nie tak dalekiej przyszłości, Dom Turysty w Warszawie.

Na czym polega koncepcja Zarządu Majątkiem?

Zrodziła się ona z kilku powodów. Pierwszy, że w PTTK ciągle nadmiernie zaabsorbowani jesteśmy sprawami gospodarczymi. W Zarządzie Głównym i zarządach oddziałów w głównej mierze debatujemy nad sprawami gospodarki. Tymczasem powinniśmy określać cele strategiczne, a potem dobrze pilnować ich realizacji. Drugi powód to ten, że życie gospodarcze wymusza określony sposób podejmowania decyzji. Muszą one być szybkie, fachowe i odpowiedzialne. Trzeba je podejmować profesjonalnie. Trzeci powód to ten, że trzeba wiedzieć na czym się stoi oraz co i kiedy ze swojego majątku będzie się miało i to nie w iluzjach, a na podstawie wyliczeń ekonomicznych. Takie były założenia powołania Zarządu Majątkiem. W tej wielkiej sprawie ciągle jesteśmy w drodze. Szacuję, że udało się nam zrealizować 30% z przejętych założeń. Ciągle zbyt wiele spraw "wchodzi" na obrady Prezydium. Ciągle też Zarząd Majątkiem jest niedoorganizowany i niedoinwestowany. Pracuje w nim 8 osób. Trzeba w ten Zarząd dobrze zainwestować. Trzeba zatrudnić dobrych menadżerów i dobrze im płacić. Kierunek jest słuszny, a jego realizacja będzie przynosiła owoce. Jest w mojej ocenie coraz lepiej, ale efekty będą widoczne dopiero w następnej kadencji.

Chciałbym też rozwiązać różne mity. Zarząd Majątkiem nie ma prawa sprzedać, żadnych naszych nieruchomości, nie ma też prawa naruszać żadnego schroniska. Nie jest on odrębnym podmiotem prawa handlowego. Działa w oparciu o uchwałę Zarządu Głównego PTTK. Jest częścią centrali PTTK. Jest to inaczej niż w spółkach. A teraz co do innych mitów.

2

Myśmy jako PTTK nie oddali schronisk nikomu na własność. Nasza Spółka Karpaty

nie jest właścicielem schronisk - jest nim PTTK. Sama spółka ma 2 - 3 obiekty wniesione przez PTTK aportem. Podobnie jest z innymi spółkami "prowadzającymi obiekty". Poza nimi jest kilkadziesiąt obiektów znajdujących się w różnych regionach Polski. Nimi gospodaruje na podobnych zasadach jak "Karpaty", "Sudety", czy "Bieszczadzkie Schroniska" - spółka TOURMACO.

Zarząd Majątkiem natomiast prowadzi gospodarkę inwestycyjną schronisk. Odbywa się to na zasadzie łączenia środków własnych /wygospodarowanych/ i środków z Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki. Jaka jest to skala wielkości? Co roku na doinwestowanie schronisk przeznaczony ok 30 mld starych złotych ze środków własnych i około 10 mld zł uzyskanych z życzliwej turystyce kwalifikowanej i PTTK - Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki. Środki te idą głównie na prace remontowo - modernizacyjne. Potrzeby w tej mierze - proszę mi wierzyć - są ogromne. Na ostatnim posiedzeniu Zarządu Głównego podjęliśmy uchwałę o szczególnie preferencyjnym ratowaniu najbardziej zagrożonych obiektów w Sudetach. Bez realizacji tej uchwały wiele obiektów moglibyśmy stracić bezpowrotnie.

Czy PTTK -owskie spółki są efektywne?

Oprócz gospodarki inwestycyjnej właśnie spółki ciągle znajdują się w centrum uwagi całego Towarzystwa. Przypatrujemy się im z dużą dokładnością. Generalnie zmierzają, mimo czasami bardzo ciężkich warunków, do zwiększającej się efektywności. Trzeba pamiętać, że mamy w PTTK spółki o bardzo różnym kapitale, profilu i mimo krótkiego okresu życia o złożonej historii. Spółki nazwijmy je "obiektywne" wszystko co wygospodarują przekazują na remonty. Ich efektywność ekonomiczna wyraża się obecnie w stopniu ratowania i rozwijania bazy. Z dużych spółek kapitałowych z koniecznej /uchwała zgromadzenia/ sprzedaży akcji ATU uzyskaliśmy ok.7 mld zł chociaż wolelibyśmy mniejszy, ale stały dochód. Z Bankiem Wschodnio Europejskim jesteśmy w sporze sądowym o znaczną część naszych udziałów.

Z "produkcyjnych" to "Jawor Home", Miastko i Augustów. W "Jawor Home" mamy pakiet mniejszościowy. Aby, uratować tę firmę /produkuje krzesła/ podjąłem się funkcji prezesa zarządu. Dokładnie poznałem tę spółkę. W moim przekonaniu najlepszym rozwiązaniem byłaby jej sprzedaż. Potrzebuje bowiem ona dużego dofinansowania i właściwego wejścia do sieci produkcji bądź dystrybucji mebli.

W Miastku spółka przynosi nam niewielkie, ale stałe dochody z tytułu dzierżawy.

W Augustowie - Stocznia Jachtowa przeżywa trudne chwile z powodu bankructwa głównego odbiorcy łodzi z terenu EWG - znanej firmy francuskiej. Obecnie zwiększono kapitał spółki - weszli do niej inni inwestorzy mimo, że PTTK zachowało ponad 50% udziałów. Podejmowane są różnorodne rozwiązania i za 2 - 3 lata ta spółka powinna już dobrze przeć do przodu.

Szerzej chciałbym - również z powodów osobistych - przedstawić sprawę "Fregaty" BTZ. Swego czasu sprzedaliśmy część udziałów BTZ z dobrym zarobkiem. Wszedł ktoś kto miał pieniądze. Kupił 70% udziałów. Był to właściciel sieci Fregata. Włożył on w firmę niemałe pieniądze. Później sprzedał on swoje udziały National Express /firma, która prowadzi Polski Express/. Anglicy, którzy znają się głównie na

transporcie nie chcieli firmy rozwijać i sprzedali mi te udziały. Obecnie do mnie i moich bliskich należy ok 60% udziałów, ok. 35% do PTTK a ok. 5% do Banku Wschodnio Europejskiego. W 1994 r. firma miała 0,5 mld starych zł straty. Zwiększono kapitał o 1,5 mld zł i zrekonstruowano lokal za drugie 1,5 mld starych zł. W 1995 r. firma wyszła na zero. Celem zwiększenia efektywności podjęliśmy próbę zintegrowania jednostek prowadzących turystykę zagraniczną w PTTK. W tym miesiącu ukazał się wydany przez wszystkie BTZ i Zarząd Majątkiem wspólny katalog ofert zagranicznych. Musimy też znaleźć dla tej firmy silnego partnera zagranicznego. Inaczej będzie wszystkim udziałowcom bardzo trudno - produkt po prostu będzie za drogi.

Czy patrząc po kilku latach na decyzję o powołaniu spółek uważam je za słuszne? Powiem więcej, było to konieczne. Zbyt mały był jednak ich kapitał i siła przebicia na rynku. W odniesieniu do spółek "obiektywnych" ważne dla nas były funkcje programowe schronisk. We wszystkich spółkach ludzie się uczą nowej rzeczywistości gospodarczej. W jednych z lepszym w drugich ze słabszym wynikiem. Jednak wszyscy coraz efektywniej gospodarują majątkiem. I to jest ta tendencja, która cieszy.

Co mają oddziały z polityki ekonomicznej ZG PTTK?

Jak na razie niewiele. Ciągle bowiem trwa walka o utrzymanie kondycji Towarzystwa. Dopiero od ubiegłego roku coroczne wydatki programowe są pokrywane z wpływów, a nie ze sprzedaży majątku. To daje przesłanki do lepszego wypełniania roli ZG jako centrum życia programowego, organizacyjnego i ekonomicznego PTTK.

Oddziały dzięki swoim zarządom dobrze przeszły trudny okres transformacji. Oczywiście nie wszystkie, ale tym, które wychodzą na prostą musimy pomóc w dalszym rozwoju. Stąd już wcześniej sygnalizowana sprawa Funduszu Pomocy na cele gwarancji i kredytów.

Myślę, że warto też podkreślić, że ZG zadbał o ochronę znaków Towarzystwa i z tego oprócz moralnej satysfakcji będą mogły płynąć środki dla Towarzystwa i jego Oddziałów.

Generalnie zależy nam na wykorzystaniu tego co przez lata stworzyło PTTK - to jest sieci. Posiadamy bazę, lokale, środki łączności we wszystkich regionach Polski. Co najważniejsze są tam ludzie oddani PTTK.

Muszą oni widzieć też swoją osobistą szansę w przeprowadzanych rozwiązaniach. Gdy się to nam uda nie będziemy mówić o tym co oddziały mają z tej polityki tylko o tym jak te korzyści rozwijać.

Dlaczego wprowadziliśmy kartę rabatową?

Jest to nasze największe przedsięwzięcie. Dzisiaj już nie dyskutuje się nad tym czy, ale jak rozwijać to co było źródłem wprowadzenia karty. Była to, przypomnę - chęć zapewnienia członkom PTTK maksymalnych przywilejów. Sporo się udało. Są zniżki

na ubezpieczenia i bilety lotnicze. Wchodzi do karty "Polski Expres". Dobrze mimo początkowych trudności /Kodak/, zaczynają się kształtować relacje z innymi sieciami. Karta bowiem stworzyła swoistą sieć z profitów której korzystają członkowie Towarzystwa, a nasi kontrahenci mają zwiększoną sprzedaż. Karta kosztowała nas ponad 1 mld starych zł. Szacuję, że związane wpływy ze składek pokryją te koszty. Karta wpłynęła na organizację PTTK. Odzywają się oddziały z prośbą o nowe karty.

Teraz przyszłość karty w dużej mierze zależy od oddziałów. Na ile na swoim terenie przekonają kontrahentów, aby weszli do sieci sprzedaży sprzętu i usług. Perspektywa jest taka, że karty będą odgrywać coraz większą rolę w naszym życiu ekonomicznym. Chcemy być w czołówce.

Sprzedaliśmy już 50 tys kart. Przygotowujemy kolejną, uzupełnioną wersję informatora. Realizuje to z powodzeniem TOURMACO.

Wprowadzamy do informatora reklamy różnych podmiotów gospodarczych. Pragniemy, aby w przyszłości informator finansował się z reklam. Na razie jest to jednak niemożliwe.

Z pewnością nie odpowiedziałem na wszystkie pytania i wątpliwości. Proszę gorąco o dokładne zapoznanie się z moją wypowiedzią. Sądzę, że pomoże ona w podejmowaniu ocen i decyzji na zjazdach oddziałów i zjeździe krajowym. Zależy nam wszystkim na tym, aby były to rozwiązania efektywne.

Od 20 lat prezesuję oddziałowi żoliborskiemu PTTK w Warszawie. Zawsze interesowała mnie konkretna, organizatorska działalność. Bo bez efektywności nasz społeczny zapał będzie niewykorzystany.

Marek Lengiewicz

● Z PRAC ZG PTTK ●

U C H W A Ł A N R ....88../XIII/96

Zarządu Głównego PTTK z 30 marca 1996 roku

w sprawie zwołania XIV WALNEGO ZJAZDU PTTK i przeprowadzenia kampanii sprawozdawczo - wyborczej przed WALNYM ZJAZDEM.

Zarząd Główny PTTK działając na podstawie art. 26 ust. 2 oraz w związku z art. 31 ust. 1 pkt. 1 STATUTU PTTK p o s t a n a w i a:

& 1

1. Zwołać XIV WALNY ZJAZD PTTK w CZERWCU 1997 roku.
2. Zatwierdzić odrębną uchwałą Zarządu Głównego PTTK do grudnia 1996 roku szczegółowy termin, miejsce oraz porządek obrad XIV Walnego Zjazdu PTTK.
3. Przeprowadzić od 1 września 1996 roku do 31 marca 1997 roku kampanię sprawozdawczo - wyborczą w jednostkach organizacyjnych PTTK: oddziałach, kołach i klubach.

4. Zobowiązać zarządy oddziałów PTTK do określenia własnymi uchwałami czasu trwania kampanii sprawozdawczo - wyborczej w kołach i klubach oraz terminu zjazdu oddziału.
5. Zwrócić się do zarządów oddziałów PTTK by z własnych środków budżetowych pokryły koszty kampanii sprawozdawczo - wyborczej oddziałów oraz koszty uczestnictwa delegatów oddziału w XIV Walnym Zjeździe PTTK.

& 2

1. Powołać KOMITET ORGANIZACYJNY XIV Walnego Zjazdu PTTK w następującym składzie:

1/ Kol. Adam Chyżewski Prezes ZG PTTK	- Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego XIV Walnego Zjazdu PTTK
2/ Kol. Stanisław Dygasiewicz Prezes GKR PTTK	- Członek Komitetu
3/ Kol. Anna Kirchner Prezes GSK PTTK	- Członek Komitetu
4/ Kol. Gustaw Konopacki Wiceprezes ZG PTTK	- Członek Komitetu
5/ Kol. Edward Kudelski Wiceprezes ZG PTTK	- Członek Komitetu
6/ Janusz Zdebski Wiceprezes ZG PTTK	- Członek Komitetu
7/ Marek Lengiewicz Skarbnik ZG PTTK	- Członek Komitetu
8/ Zbigniew Kresek Członek Prezydium ZG PTTK	- Członek Komitetu
9/ Wojciech Redzej Sekretarz Generalny ZG PTTK	- Członek Komitetu

2. Ponadto w skład Komitetu Organizacyjnego XIV Walnego Zjazdu PTTK wchodzi kierownik Biura XIV Walnego Zjazdu PTTK powołany w trybie & 9 niniejszej uchwały.
3. Komitet Organizacyjny XIV Walnego Zjazdu PTTK odpowiada przed Zarządem Głównym PTTK za całokształt prac przygotowawczych do XIV Walnego Zjazdu PTTK i przedkłada mu okresowe informacje o ich przebiegu.
4. Komitet Organizacyjny XIV Walnego Zjazdu PTTK działa w oparciu o przyjęty przez siebie "Harmonogram prac przygotowawczych do XIV Walnego Zjazdu PTTK".
Zadania swoje realizuje za pośrednictwem Zespołów Problemowych i Biura XIV Walnego Zjazdu PTTK.

& 3

Powołać następujące Zespoły Problemowe i ich przewodniczących:

1. ZESPÓŁ ORGANIZACYJNY - pod przewodnictwem Kol. Gustawa Konopackiego celem przygotowania organizacyjnego Zjazdu.
2. ZESPÓŁ PROGRAMOWY - pod przewodnictwem Kol. Janusza Zdebskiego dla oceny realizacji statutowych zadań Towarzystwa w zakresie

turystyki i krajoznawstwa oraz wytyczenia głównych kierunków zadań programowych.

3. ZESPÓŁ POLITYKI EKONOMICZNEJ - pod przewodnictwem Kol. Marka Lengiewicza dla oceny stanu gospodarki i finansów Towarzystwa oraz perspektyw jej rozwoju.
4. ZESPÓŁ STATUTOWY - pod przewodnictwem Kol. Zbigniewa Kreska dla przygotowania nowelizacji Statutu PTTK

& 4

1. Upoważnić prezydium ZG PTTK do zatwierdzenia składów osobowych poszczególnych zespołów na wniosek ich przewodniczących po otrzymaniu zgłoszeń do pracy w tych zespołach od członków Zarządu Głównego PTTK oraz prezesów GKR PTTK i GSK PTTK.
2. Upoważnić przewodniczących zespołów do powołania w miarę potrzeb specjalistycznych komisji problemowych w skład których mogą wchodzić osoby spoza składów zespołów zatwierdzonych przez prezydium ZG PTTK.
3. Zobowiązać zespoły do opracowania własnych harmonogramów realizacji zadań oraz przedkładania sprawozdań o przebiegu ich realizacji Komitetowi Organizacyjnemu XIV Walnego Zjazdu PTTK.

& 5

Zatwierdzić do czerwca 1996 roku odrębnymi uchwałami Zarządu Głównego PTTK:

1. Klucz wyborczy i rozdzielnik mandatów delegatów z oddziałów na XIV Walny Zjazd PTTK.
2. Ordynację wyborczą określającą organizację, zasady i tryb wyborów władz kół, klubów i oddziałów oraz delegatów na zjazdy oddziałów i XIV Walny Zjazd PTTK.
3. Zasady i kryteria jakimi powinny kierować się oddziały występując do Zarządu Głównego PTTK z wnioskami o nadanie przez XIV Walny Zjazd PTTK wybitnym działaczom Towarzystwa godności CZŁONKA HONOROWEGO PTTK.

& 6

Przyjąć za podstawę, przy uchwalaniu klucza wyborczego na XIV Walny Zjazd PTTK i rozdzielnika mandatów dla oddziałów PTTK, łączny stan członków PTTK z opłaconą składką członkowską i zwolnionych z tej opłaty członków PTTK odrębną uchwałą ZG PTTK - wykazanych w sprawozdaniach statystycznych oddziałów / TK-O/ na koniec 1995 r.

& 7

Ująć w rozdzielniku mandatów delegatów na XIV Walny Zjazd PTTK, o którym mowa w & 5 ust. 1 wyłącznie oddziały PTTK spełniające łącznie następujące warunki organizacyjno - prawne:

- 1/ przysłały do Zarządu Głównego PTTK sprawozdania TK - O z działalności i stanie członków PTTK z opłaconą składką za rok 1995,
- 2/ w stosunku do tych oddziałów nie toczy się żadne postępowanie likwidacyjne na wniosek: władz sądowych, ustawowego państwowego organu nadzorującego lub Zarządu Głównego PTTK,
- 3/ oddziały nie są w likwidacji na podstawie uchwał swoich władz statutowych,

4/ oddziały posiadają prawomocnie wybrane władze zgodnie ze swoim statutem, w tym zarząd oddziału zdolny do działań prawnych - co winno być potwierdzone aktualnym wyciągiem sądowym z rejestru stowarzyszeń.

& 8

Od uchwały ZG PTTK w sprawie rozdzielnika mandatów na XIV Walny Zjazd PTTK zarządom oddziałów PTTK przysługuje prawo odwołania się w trybie i terminie określonym odrębną uchwałą ZG PTTK.

& 9

Upoważnić Zespół Organizacyjny XIV Walnego Zjazdu PTTK by współdziałając z Sekretarzem Generalnym ZG PTTK powołał do września 1996 roku Kierownika i Biuro XIV Walnego Zjazdu PTTK oraz określił jego zadania.

& 10

1. Upoważnić Zespół Organizacyjny XIV Walnego Zjazdu PTTK do wystąpienia do Zarządu Głównego PTTK w październiku 1996 roku o zabezpieczenie w budżecie ZG PTTK na rok 1997 środków finansowych na realizację zadań zaplanowanych w kampanii sprawozdawczo - wyborczej i organizację XIV Walnego Zjazdu PTTK.
2. Upoważnić Zespół Organizacyjny XIV Walnego Zjazdu PTTK do zatwierdzenia w grudniu 1996 roku szczegółowego preliminarza kosztów realizacji zadań zaplanowanych w kampanii sprawozdawczo - wyborczej oraz organizacji XIV Walnego Zjazdu PTTK.

& 11

Zobowiązać Biuro Zarządu Głównego PTTK do opublikowania w specjalnym biuletynie "INFORMACJE ZG PTTK" do lipca 1996 roku wszystkich uchwał i dokumentów ZG PTTK niezbędnych do przeprowadzenia kampanii sprawozdawczo - wyborczej w PTTK i rozestania ich do oddziałów.

& 12

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zarząd Główny PTTK

Uchwała 89/XIII/96
Zarządu Głównego PTTK z 30 marca 1996r
w sprawie powołania Komisji Turystyki Konnej ZG PTTK

Zarząd Główny PTTK w nawiązaniu do art.30 pkt. 9 Statutu PTTK oraz na podstawie Uchwały nr 1/XIII/93 ZG PTTK z dnia 17.04.1993 r. w sprawie zasad funkcjonowania komisji, rad i zespołów powołuje z dniem 1 kwietnia 1996 r. Komisję Turystyki Konnej ZG PTTK z siedzibą w Warszawie.

W skład Komisji powołuje kolegów:
Jerzego Boruckiego - Wałbrzych
Adama Hałucha - Kraków
Zygmunta Kwiatkowskiego - Gołub Dobrzyń
Władysława Mroza - Nowy Sącz

powierając im zadanie opracowania do 5 września 1996 r. regulaminu Komisji, przedstawienia propozycji składu osobowego Komisji i jej przewodniczącego, oraz planu działania do końca kadencji.
Z ramienia Prezydium ZG PTTK za sprawę odpowiada wiceprezes ZG PTTK kol. Janusz Zdebski

Zarząd Główny PTTK

**Uchwała Nr 90/XIII/96 ZG PTTK
z dnia 30.03.1996 r.**

**w sprawie : zmiany na funkcji przewodniczącego
Komisji Kół, Oddziałów Zakładowych i Osiedlowych
ZG PTTK**

Zgodnie z & 30 Statutu PTTK oraz na wniosek Komisji Kół, Oddziałów Zakładowych i Osiedlowych odwołuje się z funkcji przewodniczącego tej Komisji -
Kol. Jerzego Kapuścińskiego ze względu na Jego rezygnację, a w to miejsce powołuje się
Kol. Jana Lewickiego z Gdańska - dotychczasowego członka tej Komisji.

Zarząd Główny PTTK

**Uchwała nr 91/XIII/96
Zarządu Głównego PTTK z dnia 30.03.1996r.
w sprawie ustanowienia funkcji Organizatora
Imprez na Orientację i zatwierdzenia jego Regulaminu**

Na podstawie Art.30 Statutu PTTK i zapisów Regulaminu Zarządu Głównego PTTK do Uchwały 38/XIII/94 Z G PTTK z dnia 26.02.1994r.
Zarząd Główny PTTK:

- 1.ustanawia funkcję Organizatora Imprez na Orientację,
- 2.zatwierdza Regulamin Organizatora Imprez na Orientację.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zarząd Główny PTTK

Polskie Towarzystwo Turystyczno - Krajoznawcze
Zarząd Główny
Komisja Imprez na Orientację
Warszawa ul. Senatorska 11

Regulamin Organizatora Imprez na Orientację PTTK

§ 1

- 1.Organizator Imprez na Orientację, zwany dalej Organizatorem InO, jest członkiem kadry programowej PTTK, inicjatorem organizowania i rozwoju imprez na orientację.

2. Organizatorem InO może zostać kandydat spełniający następujące warunki:
  - a/ jest członkiem PTTK,
  - b/ ukończył 15 lat,
  - c/ ukończył szkolenie ogólne wg "Systemu kształcenia w PTTK",
  - d/ posiada małą brązową Odznakę InO,
  - c/ ukończył z wynikiem pozytywnym szkolenie specjalistyczne lub zdał egzamin eksternistyczny przed Komisją Egzaminacyjną, powołaną przez Komisję Imprez na Orientację Zarządu Oddziału PTTK, z materiału zawartego w "Programie Szkolenia Specjalistycznego Organizatorów InO".
3. Uprawnienia Organizatora InO nadaje Zarząd Oddziału PTTK na wniosek Komisji Egzaminacyjnej szkolenia specjalistycznego.

§ 2

1. Organizator InO ma obowiązek wcielania w życie programu PTTK przez swoją działalność organizacyjno-popularyzatorską, a w szczególności poprzez :
  - a/ pełnienie powierzonych mu samodzielnych funkcji przy organizowaniu InO (za wyjątkiem funkcji kierownika InO przed ukończeniem 18 lat),
  - b/ czynne uczestniczenie w życiu organizacyjnym PTTK, zwłaszcza w swoim środowisku,
  - c/ propagowanie zasad ujętych w "Karcie Turysty",
  - d/ przestrzeganie i upowszechnianie zasad bezpieczeństwa w InO,
  - e/ zdobywanie i propagowanie zdobywania Odznaki Imprez na Orientację,

§ 3

1. Organizator InO ma prawo do:
  - a/ posługiwania się legitymacją Organizatora InO,
  - b/ pierwszeństwa w przyjmowaniu na kursy organizowane w PTTK,
  - c/ korzystania z przywilejów przysługujących kadrze PTTK,
  - d/ potwierdzania pieczęcią i podpisem udziału w InO.

§ 4

1. Ewidencję Organizatorów InO prowadzą Oddziały PTTK.
2. Uprawnienia Organizatora InO nadaje się na 1 rok z możliwością przedłużenia ich ważności.
3. Przedłużenia ważności dokonuje Zarząd Oddziału PTTK na wniosek jednostki organizacyjnej w której działa Organizator InO.

§ 5

1. Organizator InO może być pozbawiony uprawnień przez Zarząd Oddziału PTTK w przypadku:
  - a/ rezygnacji lub utraty członkostwa PTTK,
  - b/ lekceważenia lub nie spełniania obowiązków wynikających z niniejszego regulaminu.

§ 6

Ostateczna interpretacja niniejszego regulaminu należy do Komisji Imprez na Orientację Zarządu Głównego PTTK.

§ 7

Regulamin wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia.

<p>Organizator Imprez na Orientację PTTK ma prawo do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posługiwania się legitymacją Organizatora InO, - pierwszeństwa w przyjmowaniu na kursy organizowane w PTTK, - korzystania z przywilejów przysługujących kadrze PTTK, - potwierdzania pieczętką i podpisem udziału w InO. <p>ma obowiązek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wcielania w życie programu PTTK przez swoją działalność organizacyjno-popularyzatorską, - pełnienia powierzonych mu samodzielnych funkcji przy organizowaniu InO (za wyjątkiem funkcji kierownika InO do czasu ukończenia 18 lat), - czynne uczestnictwo w życiu organizacyjnym PTTK zwłaszcza w swoim środowisku, - propagowanie zasad ujętych w Karcie Turysty, - przestrzeganie i upowszechnianie zasad bezpieczeństwa w InO, - zdobywanie i propagowanie zdobywania Odznaki Imprez na Orientację. <p>Ewidencję organizatorów prowadzą Oddziały PTTK</p> <p>Uprawnienia Organizatora InO nadaje się na 1 rok z możliwością przedłużenia ich ważności.</p> <p>Przedłużenia ważności dokonuje Zarząd Oddziału PTTK na wniosek jednostki organizacyjnej w której działa Organizator InO.</p> <p>(z regulaminu Organizatora InO)</p>	<p style="text-align: center;">POLSKIE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNO - KRAJOZNAWCZE</p> <p style="text-align: center; font-size: 1.2em;">Organizator Imprez na Orientację</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p style="text-align: center; font-size: 1.2em;">Legitymacja</p> <p style="text-align: center;">nr ...../...../.....</p>
---	---

<p>nazwisko .....</p> <p>imię .....</p> <p>data urodzenia .....</p> <p>adres.....</p> <p>.....</p> <p>Nr leg. PTTK .....</p> <p>data nadania uprawnień .....</p> <p style="text-align: center; margin-top: 20px;">pieczęć</p> <p style="text-align: center; margin-top: 20px;">podpis wystawiającego</p> <p style="text-align: center; margin-top: 20px;">ważna w roku wystawienia</p>	<p style="text-align: center;">Zarząd Oddziału PTTK przedłuża ważność legitymacji</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-top: 10px;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;">na rok .....</td> <td style="width: 50%; padding: 5px;">na rok .....</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">pieczęć</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">pieczęć</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">.....</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">.....</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">podpis</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">podpis</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">na rok .....</td> <td style="padding: 5px;">na rok .....</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">pieczęć</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">pieczęć</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">.....</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">.....</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">podpis</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">podpis</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">na rok .....</td> <td style="padding: 5px;">na rok .....</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">pieczęć</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">pieczęć</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">.....</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">.....</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">podpis</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">podpis</td> </tr> </table>	na rok	na rok	pieczęć	pieczęć	.....	.....	podpis	podpis	na rok	na rok	pieczęć	pieczęć	.....	.....	podpis	podpis	na rok	na rok	pieczęć	pieczęć	.....	.....	podpis	podpis
na rok	na rok																								
pieczęć	pieczęć																								
.....	.....																								
podpis	podpis																								
na rok	na rok																								
pieczęć	pieczęć																								
.....	.....																								
podpis	podpis																								
na rok	na rok																								
pieczęć	pieczęć																								
.....	.....																								
podpis	podpis																								

legitymacja wg przedstawionego wzoru dostępna jest w Oddziale PTTK "MAZOWSZE" ul. Litewska 11-13 00 - 589 WARSZAWA

Szkolenie Specjalistyczne Organizatorów Imprez na Orientację PTTK

1. Założenia ogólne szkolenia.

- 1.1. Szkolenie organizuje Zarząd Oddziału PTTK lub, za zgodą KInO ZG PTTK, inna jednostka organizacyjna PTTK.
- 1.2. Szkolenie może być organizowane wspólnie przez kilka Zarządów Oddziałów.
- 1.3. Szkolenie odbywa się w systemie jednostopniowym i jest to wyłącznie szkolenie specjalistyczne obejmujące:
  - a/ wykłady teoretyczne 12 - 20 godzin,
  - b/ ćwiczenia praktyczne z organizacji InO,
  - c/ ćwiczenia praktyczne z zakresu sędziowania,
  - d/ uczestnictwo w szkoleniowej imprezie na orientację.
- 1.4. W szkoleniu uczestniczy maksymalnie 20 osób.
- 1.5. Szkolenie zakończone jest egzaminem.
- 1.6. Nadanie uprawnień Organizatora Imprez na Orientację odbywa się na podstawie:
  - a/ pozytywnego wyniku egzaminu złożonego w trakcie szkolenia przed komisją egzaminacyjną,
  - b/ zaliczenia ćwiczeń praktycznych z sędziowania i organizacji InO.

2. Warunki uczestnictwa w szkoleniu.

- 2.1. Kandydat ubiegający się o przyjęcie na szkolenie powinien:
  - a/ być członkiem PTTK,
  - b/ mieć ukończone 15 lat,
  - c/ posiadać małą brązową Odznakę InO,
  - d/ posiadać ukończone szkolenie ogólne wg "Systemu Kształcenia w PTTK" lub posiadać inne uprawnienia kadry programowej PTTK.

3. Wykładowcy i komisja egzaminacyjna.

- 3.1. Wykładowców oraz komisję egzaminacyjną powołuje organizator szkolenia spośród Przewodników InO lub Młodzieżowych Przewodników InO.
- 3.2. Kierownikiem szkolenia może być wyłącznie Przewodnik InO.

4. Program szkolenia.

- 4.1. Wykłady prowadzone są zgodnie z zatwierdzonym przez KInO ZG PTTK "Programem szkolenia specjalistycznego Organizatorów Imprez na Orientację PTTK".

5. Informacja o przeprowadzonym szkoleniu.

- 5.1. O przeprowadzonym szkoleniu organizator zawiadamia KInO ZG PTTK wymieniając kierownika szkolenia, wykładowców i skład komisji egzaminacyjnej oraz załączając listę uczestników z numerami uzyskanych uprawnień.

Program szkolenia specjalistycznego Organizatorów Imprez na Orientację PTTK

- 1. Historia, kadra programowa, formy i rodzaje InO**
  - 1.1. Początki i rozwój InO
  - 1.2. Kadra programowa i struktura organizacyjna PTTK w zakresie InO.
  - 1.2. Imprezy turystyczne i sportowe
  - 1.3. Podział na kategorie
  - 1.4. Ranga imprezy
- 2. Podstawy terenoznawstwa**
  - 2.1. Sposoby określania stron świata
  - 2.2. Kompas i busola
  - 2.3. Pomiar i wyznaczanie azymutu
  - 2.4. Orientowanie mapy
  - 2.5. Marsz według mapy
- 3. Organizacja imprezy na orientację**
  - 3.1. Zespół organizacyjny i jego zadania
  - 3.2. Baza imprezy
  - 3.3. Regulamin
  - 3.4. Program
  - 3.5. Praca sekretariatu
  - 3.6. Odprawy i komunikaty techniczne
  - 3.7. Organizacja startu i mety
  - 3.8. Protokół
- 4. Przygotowanie tras**
  - 4.1. Koncepcja trasy i mapy
  - 4.2. Pozyskiwanie i przygotowanie map
  - 4.3. Punkt kontrolny i jego wyposażenie
  - 4.4. Lokalizacja punktu kontrolnego /PK/, punktu stowarzyszonego /PS/ i punktu mylnego /PM/
  - 4.5. Limit czasu
  - 4.6. Rodzaje zadań i zadania specjalne
- 5. Sędziowanie**
  - 5.1. Zasady punktacji
  - 5.2. Karta startowa
  - 5.3. Wyniki etapów i mapy wzorcowe
- 6. Regulaminy**
  - 6.1. Regulamin Odznaki Imprez na Orientację
  - 6.2. Uprawnienia i obowiązki Organizatora InO
- 7. Inne**
  - 7.1. Metodyka szkolenia początkujących
  - 7.2. Ochrona przyrody i bezpieczeństwo w InO
  - 7.3. Kodeks honorowy uczestnika InO

Uchwała nr 96 /XIII/96

Zarządu Głównego PTTK z 30 marca 1996 w sprawie:
działań PTTK na rzecz schronisk górskich w Sudetach.

Na podstawie art. 30 pkt. 3,4 i 5 statutu PTTK, Zarząd Główny PTTK stwierdza :

PTTK użytkuje schroniska sudeckie od kilkadziesiąt lat. Nieuregulowane przez lata sprawy własnościowe, brak odpowiednich środków finansowych, a także zaniedbania w zarządzaniu tą bazą, spowodowały, że utrzymanie przez naszą organizację schronisk na tym terenie wymaga od całego Towarzystwa szczególnego wysiłku. Służące turystom niekiedy od prawie stu lat obiekty, po komunalizacji mogą przejść w ręce innych właścicieli, czego przykładem jest Czartak, lub zostać zamknięte wobec zagrożeń budowlanych czy ze względu na niespełnianie wymogów ochrony środowiska. Mając powyższe na uwadze, a także perspektywy rozwoju wynikające z istnienia Euroregionu „Nysa”, oraz wobec poprawy sytuacji finansowej, postanawia się co następuje:

1. Uznać obiekty w Sudetach za objęte w latach 1996 - 1998 szczególną troską i zainteresowaniem PTTK
2. Zobowiązać Prezydium ZG i Zarząd Majątkiem PTTK do kontynuowania programu uwłaszczenia PTTK na schroniskach sudeckich(i innych nieruchomościach) oraz opracowania programu wzmożonych działań remontowo - modernizacyjnych
3. Przyjąć zasadę, by środki inwestycyjne uzyskane z obrotu majątkiem PTTK na terenie Sudetów w okresie 1996-1998 były przeznaczane na realizację zadań zapisanych pkt. 2 niniejszej uchwały.
4. Przyjąć zasadę, by w latach 1996 - 1998 minimum 40 % środków na szeroko rozumiane zadania inwestycyjne z UKFiT było przeznaczane na zadania w Sudetach.
5. Przyjąć zasadę, by należności za dzierżawę lub najem obiektów sudeckich, będących w gestii ZG (ZM) PTTK, w okresie 1996-2000 były przeznaczane na cele zapisane w pkt. 2
6. Zobowiązać Prezydium ZG PTTK by w terminie do 30.06.1996r. opracowało i uchwaliło programy o których mowa w pkt. 2, a także koncepcję oraz plany rozwoju działań PTTK w tym regionie we współpracy z oddziałami PTTK, spółkami zarządzającymi bazą, a także podmiotami zewnętrznymi - zwłaszcza władzami wojewódzkimi i samorządowymi

14 7. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Zarząd Główny PTTK

**KOLEŻANKI I KOLEDZY !
PRZYPOMINAMY, ŻE -
ZA KARTĘ RABATOWĄ ORAZ INFORMATOR
NIE POBIERA SIĘ DODATKOWYCH OPŁAT -
SĄ BEZPŁATNE DLA WSZYSTKICH, KTÓRZY
OPŁACILI SKŁADKI**

● **K o m u n i k a t** ●

Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej wydał 12.02.1996 r.
Świadectwa Ochronne na następujące znaki towarowe:

GOT zarejestrowany za nr 88363,

Przewodnik Sudecki zarejestrowany za nr 88364,

Przewodnik Turystyczny Zakładowy zarejestrowany za nr 88366,

Przewodnik Turystyczny Miejski zarejestrowany za nr 88367,

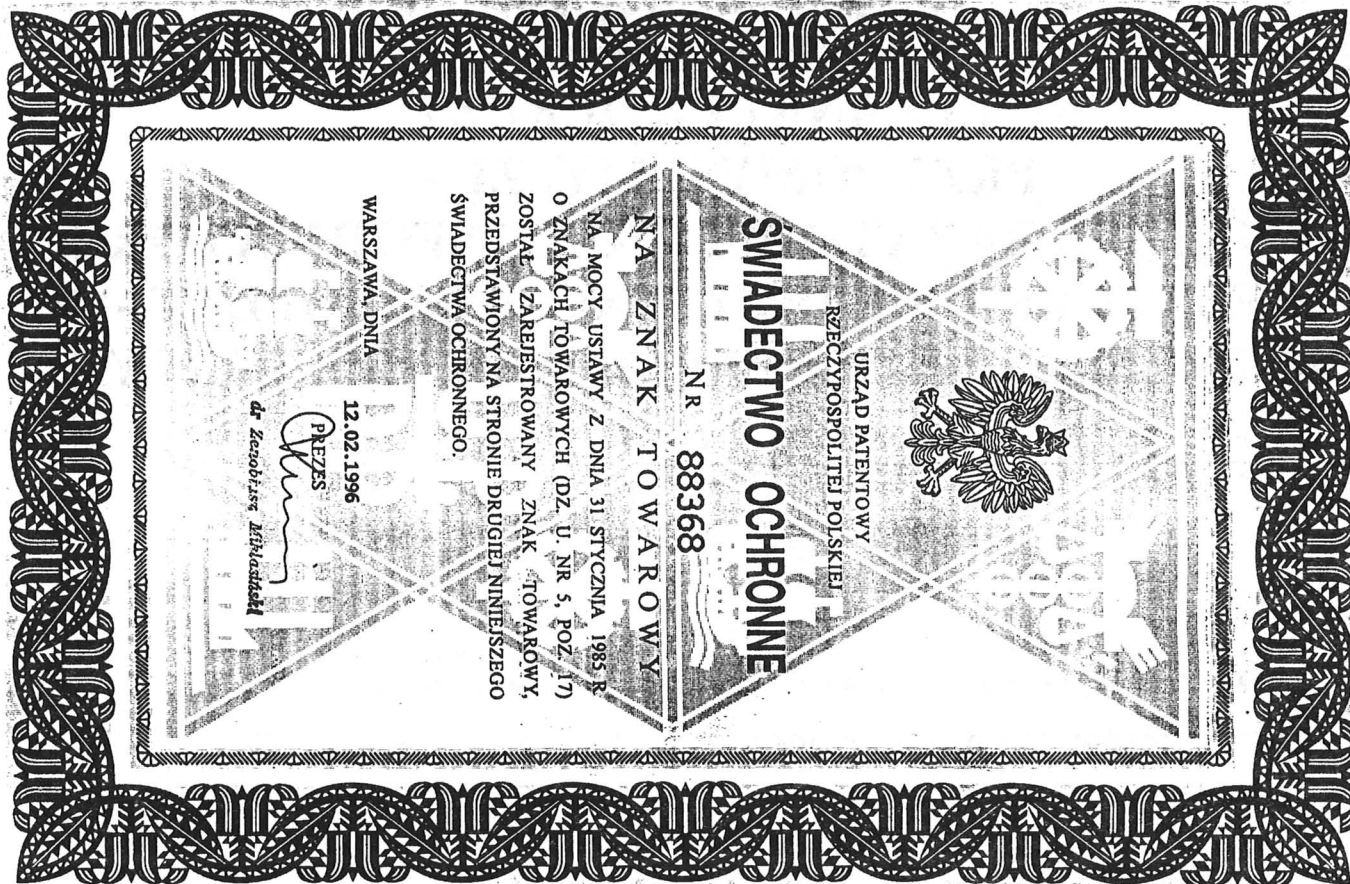
PTTK zarejestrowany za nr 883668,

Przewodnik Beskidzki zarejestrowany za nr 88369.

Prawo z rejestracji znaku towarowego na wszystkie ww. znaki
trwa od dnia 12 lutego 1993 roku.

Poniżej przedstawiamy wzory zastrzeżonych znaków towarowych i
kserokopie świadectwa o ochronie znaku /odznaki organizacyjnej/
PTTK.

ZNAK TOWAROWY

Kolory znaku towarowego:

zielony, biały, czerwony, złoty

Prawo z rejestracji znaku towarowego trwa od dnia

1993.02.12

16

Data zgłoszenia znaku towarowego w Urzędzie Patentowym RP 1993.02.12

Numer zgłoszenia znaku towarowego: Z 118578

Data pierwszeństwa:

Numer rejestru znaków towarowych:

88368

Nazwa przedsiębiorstwa lub imię i nazwisko właściciela przedsiębiorstwa, na którego rzecz zarejestrowano znak towarowy:

Polakie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze

Siedziba przedsiębiorstwa lub miejsce zamieszkania właściciela przedsiębiorstwa:

Warszawa, Polska

Oznaczenie rodzaju i zakresu działania przedsiębiorstwa:

świadczenie usług wymienionych w wykazie towarów

Wykaz towarów, do których oznaczenia jest przeznaczony znak towarowy; klasy towarowe:

przewożenie biur turystycznych, organizowanie wycieczek, transport pasażerski, usługi turystyczne, rezerwacja miejsc noclegowych; klasy: 39, 42

Porozumienie

zawarte pomiędzy

Zarządem Głównym PTTK reprezentowanym przez p. Wojciecha Redzeja - sekretarza generalnego ZG PTTK

a Firmą "Amos" reprezentowaną przez p. Janusza Sapę - pełnomocnika Firmy, redaktora naczelnego "Poznaj swój kraj".

Porozumienie zawarto w dniu 25.03.1996 r. w Warszawie w celu zapewnienia popularyzacji działalności PTTK, z szczególnym uwzględnieniem pracy PTTK wśród młodzieży, na łamach miesięcznika "Poznaj swój kraj" z jednej strony i promowaniu czasopisma w ramach działalności PTTK z drugiej strony.

Strony zawierające porozumienie są przekonane, że ich współdziałanie będzie dobrze służyło rozwojowi polskiej turystyki i krajoznawstwa.

& 1.

1. Strony uznają za zasadną kontynuację wspólnego prowadzenia konkursu "Poznajmy Ojcowiznę" z zobowiązaniem się do popularyzacji konkursu na łamach "Poznaj swój kraj" i prowadzeniem przez Zarząd Główny PTTK spraw organizacyjno-finansowych konkursu.

Zarząd Główny PTTK - Rada Programowa ds. młodzieży szkolnej i redakcja Poznaj swój kraj wspólnie będą powoływali Jury Konkursu.

2. Organizatorzy Konkursu "Poznajmy Ojcowiznę" uznają za zasadne rozszerzenie grona organizatorów o porozumienia samorządów terenowych.

& 2.

Redakcja "Poznaj swój kraj" zapewni przy pomocy ZG PTTK - Rady Programowej ds. młodzieży popularyzację na swoich łamach kolejnych edycji Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego oraz miejscowości i regionów w których będą się odbywały finały centralne.

& 3.

Strony przyjmują, że przedmiotem wspólnego zainteresowania będą organizowane coroczne konkursy krasomówcze młodzieży w Golubiu Dobrzyniu i Legnicy.

Współdziałanie ZG PTTK - Rady Programowej ds. młodzieży i redakcji "Poznaj swój kraj" będzie zmierzało do szerokiej popularyzacji obydwu konkursów.

& 4.

Zarząd Główny PTTK zobowiązuje się do przekazywania redakcji "Poznaj swój kraj" informacji o kalendarzu ogólnopolskim i najważniejszych imprez regionalnych, a redakcja "Poznaj swój kraj" do ich systematycznego publikowania na łamach miesięcznika oraz , w ramach możliwości, do popularyzowania najciekawszych inicjatyw.

& 5.

Zarząd Główny PTTK zobowiązuje się do zalecania wykorzystywania "Poznaj swój kraj" w działalności szkoleniowej oraz do zamieszczania w biuletynie - Informacje ZG PTTK przekazywanych przez redakcję ogłoszeń o zasadach prenumeraty czasopisma.

& 6.

"Amos" i redakcja "Poznaj swój kraj" zobowiązują się do udzielenia rabatu za reklamę obiektów turystyki kwalifikowanej PTTK /schronisk górskich i stanic wodnych/ w wysokości 10% w okresie sezonu i 20% poza okresem szczególnego zainteresowania się tymi obiektami.

& 7.

Strony ustalają, że będą corocznie dokonywać oceny realizacji tego porozumienia.

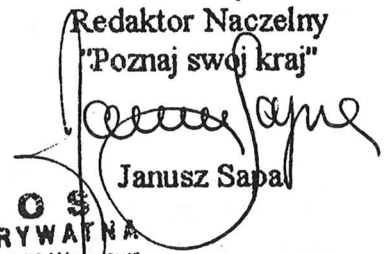
Sekretarz Generalny
ZG PTTK

Wojciech Redzej

Pełnomocnik Firmy AMOS
Redaktor Naczelny

"Poznaj swój kraj"

Janusz Sapał

AMOS
FIRMA PRYWATNA
ul. Zuga 12, 01-806 Warszawa
tel. 34-65-21

● Z PRAC PREZYDIUM ZG PTTK ●

UCHWAŁA Nr 72 / 96

PREZYDIUM ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTTK z dnia 29.03.1996 roku

w sprawie zatwierdzenia znowelizowanego regulaminu
FUNDUSZU PRZEWODNICKIEGO

Na podstawie art. 31 Statutu PTTK oraz w związku z Uchwałą nr 71/91 Prezydium ZG PTTK z 4. 01. 1991 roku w sprawie zmian w gospodarce funduszami Zarządu Głównego PTTK - na wniosek Komisji Przewodnickiej ZG PTTK - Prezydium ZG PTTK postanowiło, co następuje:

1. Znowelizować regulamin Funduszu Przewodnickiego, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.
2. Uchylić regulamin Funduszu Przewodnickiego zatwierdzony uchwałą Prezydium ZG PTTK nr 52/82 z 21.01.1982 roku wraz z późniejszymi zmianami (uchwały Prezydium ZG nr: 62/82, 142/88).
3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PREZYDIUM
ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTTK

Załącznik
do uchwały Nr 72 / 96
Prezydium ZG PTTK
z dnia 29.03.1996 r.

& 1.

Fundusz Przewodnicki zwany dalej "Funduszem", tworzą: oddziały przewodnickie, koła i kluby przewodnickie, członkowie kół i klubów przewodnickich - przewodnicy turystyczni PTTK oraz inne instytucje, osoby prawne i fizyczne.

& 2.

1. Fundusz tworzy się z:

1/ dobrowolnego odpisu na działalność statutową ze sprzedaży usług przewodnickich wykonanych przez: oddział, koło lub klub przewodnicki PTTK,

2/ środków pochodzących z darowizn osób prawnych i fizycznych,

3/ odpłatności za materiały statutowe.

2. Wpłaty na Fundusz, o których mowa w ust. 1 pkt. 1 regulują porozumienia zawarte pomiędzy Komisją Przewodnicką ZG PTTK - z upoważnienia Prezydium ZG PTTK, a dana statutowa jednostka organizacyjna PTTK.

& 3.

1. Fundusz stanowi odrębną celową pozycję pozabudżetową Zarządu Głównego PTTK.
2. Fundusz ewidencjonowany jest na oddzielnym koncie analitycznym ZG PTTK.

& 4.

Dotacje z Funduszu mogą być przeznaczone na następujące cele statutowe:

- 1/ szkolenie przewodników i instruktorów przewodnictwa, doszkalanie, podnoszenie kwalifikacji i rozszerzanie uprawnień,
- 2/ finansowanie akcji szkoleniowo - wydawniczych, materiałów szkoleniowo - informacyjnych, wydawnictw i akcji propagandowo - reklamowych, itp.
- 3/ finansowanie imprez, rajdów przewodnickich o charakterze regionalnym i ogólnopolskim, itp.
- 4/ zakup nagród w konkursach organizowanych dla przewodników PTTK oraz wyróżniających się kół i klubów, przewodników i instruktorów przewodnictwa,
- 5/ tworzenie i rozwijanie bazy metodyczno - szkoleniowo dla przewodników turystycznych PTTK,
- 6/ pomoc przewodnikom i instruktorom przewodnictwa w wyjątkowych przypadkach losowych.

& 5.

1. Funduszem dysponuje Komisja Przewodnicka ZG PTTK zgodnie z przepisami finansowymi obowiązującymi w Towarzystwie.
2. Decyzje o wydatkowania Funduszu w oparciu o plan finansowy podejmują i podpisują współdziałając: przewodniczący i skarbnik Komisji Przewodnickiej ZG PTTK lub inne osoby upoważnione uchwałą Komisji z wyjątkiem & 4 pkt. 6 gdzie decyzje podejmuje Komisja w pełnym składzie.
3. Nie wykorzystane w ciągu roku środki Funduszu przechodzą na rok następny.
4. Środki finansowe zgromadzone dotychczas na wydzielonym koncie nr "850 - 003" Zarządu Głównego PTTK stają się Funduszem w rozumieniu niniejszej uchwały.

& 6.

Operacje finansowo - księgowo związane z obsługą Funduszu prowadzi Pion Finansowo - Księgowy Biura ZG PTTK.

& 7.

Interpretacja postanowień regulaminu Funduszu przysługuje Prezydium ZG PTTK, po zapoznaniu się z opinią Komisji Przewodnickiej ZG PTTK.-

PRZYJACIELE PRZEWODNICZY !

Wkroczyliśmy już w 3 rok działalności Komisji Przewodnickiej Zarządu Głównego PTTK w bieżącej kadencji. Pomimo trudności w miarę możliwości realizujemy założone zadania, które chcielibyśmy kontynuować również w 1996 roku. W załączeniu podajemy główne zadania i imprezy, które właśnie zamierzamy przeprowadzić w bieżącym roku.

W marcu b.r. Prezydium ZG PTTK swoją uchwałą nr 72/96 zaakceptowało nasz projekt uruchomienia po nowelizacji FUNDUSZU PRZEWODNICKIEGO, który niżej przedstawiamy do wiadomości braci przewodnickiej. Wprawdzie odpisy na ten FUNDUSZ nie są obligatoryjne, ale apelujemy o wsparcie go w miarę możliwości stosownymi dotacjami. FUNDUSZ ten w całości chcemy przeznaczyć na doszkalanie aktywu przewodnickiego tych kół i klubów PTTK, które będą partycypowały w jego tworzeniu.

Z uwagi na szereg nagromadzonych spraw związanych z naszą działalnością przewodników turystycznych w Towarzystwie postanowiliśmy w bieżącym roku spotkać się z każdym prezesem koła - klubu przewodnickiego PTTK lub wytypowanym członkiem zarządu - na naszych naradach strefowych. W celu zminimalizowania kosztów oraz umożliwienia swobodnej wymiany uwag i wniosków w dyskusji zamierzamy je przeprowadzić w podziale na 5 stref regionalnych, tj:

- region północno - wschodni dla 12 województw,
- region północno - zachodni dla 8 województw,
- region południowo - zachodni dla 7 województw,
- region południowo - wschodni dla 8 województw,
- region centralno - wschodni dla 14 województw.

W/w narady chcielibyśmy przeprowadzić w III - IV kwartale b.r. O szczegółach tych narad wszystkie oddziały, koła i kluby przewodnickie PTTK zostaną powiadomione w odpowiednim czasie.

W związku z rozpoczynającym się sezonem turystycznym życze Wam DRODZY PRZYJACIELE PRZEWODNICZY osobiście i w imieniu Komisji Przewodnickiej ZG PTTK zadowolenia i radości z oprowadzonych grup turystycznych oraz dużo kondycji i dobrego zdrowia.-

Z przewodnickim pozdrowieniem

Za Komisję Przewodnicką ZG PTTK

JAN WACŁAW DEREJCZYK
p.o. Przewodniczącego

PLAN PRACY

KOMISJI PRZEWODNICKIEJ ZG PTTK

oraz imprez przewodnickich o charakterze ogólnopolskim w 1996 r.

I. Posiedzenia Komisji Przewodnickiej ZG:

1. 20 - 21 kwiecień w Warszawie.
W ramach seminarium szkoleniowego: "Metodyka oprowadzania niepełnosprawnych" /ociemniałych i niewidomych/.
2. 7 - 8 wrzesień w Szczyrku.
W ramach XIV Ogólnopolskiego Górskiego Rajdu Przewodników PTTK po Beskidzie Śląskim, Żywieckim i Małym.
3. 9 - 10 listopad w Poznaniu.
W ramach sesji szkoleniowej dla instruktorów przewodnictwa i jubileuszu działalności Komisji Przewodnickiej ZG PTTK.

II. Imprezy przewodnickie /współorganizowane przez KP ZG/:

4. 16 - 17 marzec w Częstochowie.
XII Pielgrzymka Przewodników PTTK na JASNEJ GÓRZE.
Organizatorzy pielgrzymki: Dolnośląska Federacja Przewodników PTTK, Koło Przewodników Miejskich Oddziału "Wrocławskiego" PTTK.
5. 5 - 8 wrzesień - BESKID ŚLĄSKI, ŻYWIECKI i MAŁY.
XIV Ogólnopolski Górski Rajd Przewodników PTTK.
Organizatorzy rajdu: Oddział PTTK w Szczyrku, Regionalna Komisja Przewodnicka "PODBESKIDZIE" z s. w Szczyrku.
6. 22 - 24 listopad w Golubiu Dobrzyńiu.
XXV Ogólnopolski Konkurs Krasomówczy Przewodników PTTK.
Organizator Oddział PTTK w Golubiu Dobrzyńiu.

III. Sesje, seminaria szkoleniowe:

7. 20 - 21 kwiecień w Warszawie.
Seminarium szkoleniowe nt: "Metodyka oprowadzania wycieczek osób niepełnosprawnych /niewidomych, ociemniałych/.
8. 4 - 6 październik w Warszawie.
Ogólnopolska sesja naukowa /doszkoleniowa/ dla przewodników z okazji 400 - LECIA STOLECZNOŚCI WARSZAWY (w ramach obchodów 50 - lecia Warszawskiego Koła Przewodników Miejskich).
9. 7 październik w Warszawie /poniedziałek/.
Kursokonferencja dla kierowników kursów dla kandydatów na przewodników turystycznych i pilotów.

10. 25 - 27 październik w Szczawnicy /schronisko PTTK "ORLICA"/.

Kurs doszkoleniowy dla instruktorów przewodnictwa nt. "Bezpieczeństwo w górach".

11. 8 - 11 listopad w Domu Turysty PTTK w Poznaniu. Sesja szkoleniowa dla kandydatów na instruktorów przewodnictwa.

12. 6 - 8 grudzień w Sw. Katarzynie /DW PTTK/. Sesja szkoleniowa dla kandydatów na instruktorów przewodnictwa.

/warunkowo w zależności od posiadanych środków przez Komisję Przewodnicką ZG/.

IV. INNE:

13. Opracowanie redakcyjne i wydrukowanie biuletynu specjalnego komisji /w ramach "INFORMACJI ZG PTTK"/, w tym:
- wykaz adresowy kół przewodnickich PTTK,
- informacje i aktualności przewodnickie /KP ZG i kół przewodnickich.

14. Ogólnopolska weryfikacja uprawnień instruktorów przewodnictwa PTTK /do końca 1996 roku wg zasad ustalonych przez Komisję Przewodnicką ZG/.

KOMISJA PRZEWODNICKA ZG PTTK

UCHWAŁA nr 73/96

Prezydium ZG PTTK z dn.29.03.96 r.

w sprawie :prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania majątkiem PTTK

Od 1987 roku w PTTK, trwa przebudowa struktur organizacyjnych i sposobów zarządzania majątkiem. W tym czasie zlikwidowano szczebel wojewódzki, uwłaszczono część oddziałów na majątku który był w ich dyspozycji, w zasadzie zlikwidowano lub zamieniono w spółki wyodrębnione jednostki gospodarcze PTTK. Po dyskusjach na XIII Zjeździe powołano Zarząd Majątkiem PTTK - wyspecjalizowaną jednostkę odpowiedzialną za działalność gospodarczą podległą bezpośrednio Zarządowi Głównemu. Równocześnie reformowany nieustannie system podatkowy państwa, zmiany systemu GUS i temu podobne fakty zmuszają Towarzystwo do dostosowania obowiązujących tu reguł gospodarowania do powszechnie obowiązujących. Mając na uwadze powyższe argumenty, Prezydium ZG PTTK dokonało przeglądu obowiązujących w Towarzystwie uchwał i w wyniku tego przeglądu postanowiło przyjąć poniższą uchwałę, która uwzględni zaistniałe zmiany, porządkuje i ujednocila zasady gospodarowania w PTTK oraz czyni bardziej przejrzystym system wewnętrznego prawa w Towarzystwie.

Na podstawie uchwał ZG PTTK nr 20/XII/90, w związku z uchwałą 47/XIII/93 wraz z późniejszymi zmianami oraz uchwałą 53/XIII/94 uchwała się co następuje:

§ 1. Uchwała dotyczy działalności gospodarczej prowadzonej przez PTTK, w którego imieniu działa ZG PTTK jako naczelną władza PTTK z siedzibą w Warszawie oraz podległe

mu jednostki nie posiadające osobowości prawnej, a także zasady zarządzania majątkiem stanowiącym własność lub oddanym PTTK: w zarząd, użytkowanie, administrowanie itp. i pozostającym w dyspozycji ZG PTTK, z zastrzeżeniem postanowień § 2

§ 2. 1. Oddziały PTTK prowadzą działalność na własny rachunek i odpowiedzialność. Oddział PTTK nie ponosi odpowiedzialności za działalność ZG PTTK i innych oddziałów PTTK. Reprezentowane przez ZG PTTK Towarzystwo jako całość **nie ponosi odpowiedzialności za oddziały PTTK.**

2. Zaleca się oddziałom prowadzenia działalności gospodarczej w większych rozmiarach w sposób wykluczający dochodzenie przez osoby trzecie roszczeń z tytułu działalności gospodarczej na majątku statutowym i programowym oddziału PTTK.

§ 3. PTTK prowadzi działalność gospodarczą i wykorzystuje swój majątek w celu uzyskania dochodów dla prowadzenia działalności statutowej poprzez:

- a/ udział w spółkach utworzonych i kontrolowanych przez PTTK
- b/ lokowanie kapitału w formie udziałów w spółkach, akcji, obligacji i długotrwałych lokat bankowych
- c/ dzierżawę składników majątkowych
- d/ działalność gospodarczą prowadzoną przez jednostki podległe ZG PTTK nie posiadające osobowości prawnej.

§ 4. W celu stworzenia warunków ułatwiających wędrowanie po kraju turystom, zwłaszcza zrzeszonym w PTTK, realizując stosowne postanowienia uchwał Krajowych Zjazdów i Statutu PTTK - ZG PTTK oraz Oddziały PTTK prowadzą schroniska turystyczne. Zasady funkcjonowania schronisk i zarządzania nimi, oraz ich wykaz określa odrębna uchwała Prezydium ZG PTTK.

§ 5. 1. W imieniu ZG PTTK funkcje właściciela i zarządcy majątku PTTK wypełnia powołany uchwałą ZG - Zarząd Majątkiem PTTK

2. Ponadto Zarząd Majątkiem PTTK zobowiązany jest do:

- a) przygotowywania lub opiniowania projektów uchwał i postanowień Prezydium ZG, oraz jeżeli Prezydium tak postanowi, zarządzeń lub decyzji Skarbnika lub Sekretarza Generalnego
- b) przedstawiania Sekretarzowi Generalnemu PTTK bieżących informacji i opinii o realizacji i skutkach realizacji uchwał, postanowień, zarządzeń i decyzji wydawanych w PTTK.

3. Następujące czynności wymagają zgody Prezydium ZG PTTK:

- a) dobór osób /firm/ wykonujących usługi na rzecz PTTK w związku z przekształceniami podmiotów gospodarczych i jednostek gospodarczych, obrotem papierami wartościowymi itp.
- b) zawieranie umów, w tym umów spółek, w wyniku których następuje przeniesienie własności nieruchomości przeznaczonych do komercjalizacji uchwałami ZG PTTK.
- c) zawieranie umów dzierżawy, sprzedaży składników majątku w tym udziałów w spółkach z udziałem kapitału PTTK, umów o pracę, zlecenia lub o dzieło z osobami /lub członkami ich rodzin/ pełniącymi funkcje we władzach naczelnych Towarzystwa

§ 6. 1. Zasadniczą formą uzyskiwania przychodów z majątku, pozostającego w dyspozycji ZG jest tworzenie jednoosobowych i innych spółek prawa handlowego. Postanowienie o utworzeniu spółki poprzez wniesienie udziałów pieniężnych lub aportów przez PTTK podejmuje Prezydium ZG PTTK na wniosek Zarządu Majątkiem PTTK o wniesienie aportem do spółki obiektu nie przeznaczonego do komercjalizacji wymaga zgody ZG PTTK

2. Prezydium ZG PTTK na wniosek Zarządu Majątkiem określa każdorazowo:

- a) ogólny wykaz ruchomości stanowiących aport, a także wielkości wnoszonych środków pieniężnych,
- b) wykaz nieruchomości stanowiących aport, w odniesieniu do których należy zastrzec zgodę PTTK na ich zbycie i pierwszeństwo PTTK przed innymi współnikami do ich nabycia w razie likwidacji spółki,

c) procent udziałów lub akcji przeznaczonych do odstąpienia lub sprzedaży za z góry określoną cenę członkom zarządu spółki jako wynagrodzenie

3. W celu zorganizowania spółki Dyrektor Zarządu Majątkiem PTTK, po zasięgnięciu opinii Skarbnika i Sekretarza Generalnego, może powołać pełnomocnika do utworzenia spółki. Zadaniem pełnomocnika jest:

- a) przygotowanie niezbędnych do powołania spółki dokumentów
- b) Inwentaryzacja majątku przewidzianego jako aport i sprawowanie zarządu nad nim do chwili podjęcia działania przez Zarząd spółki
- c) w miarę potrzeby prowadzenie niezbędnych działań likwidacyjnych dotyczących struktur zarządzania majątkiem wnoszonym do spółki,
- d) przeprowadzenie czynności prawnych mających na celu przeniesienie należności i zobowiązań związanych z majątkiem wnoszonym do spółki z PTTK na spółkę w zakresie określonym przez Prezydium ZG

4. Pełnomocnikowi może przysługiwać wynagrodzenie z tytułu pracy na rzecz PTTK. Wysokość wynagrodzenia ustala Dyrektor Zarządu Majątkiem; gdy pełnomocnikiem ustanawia się członka władz naczelnych Towarzystwa - wymagana jest kontrasygnata Prezesa lub Sekretarza Generalnego PTTK.

5. Statut spółki na wniosek Dyrektora Zarządu Majątkiem PTTK akceptuje Skarbnik i Sekretarz Generalny ZG. Przy ustalaniu statutu spółki o szczególnym znaczeniu dla Towarzystwa, na wniosek Prezesa lub Skarbnika, jej statut winien być zaopiniowany przez Prezydium ZG.

§ 7. 1/ W celu zawarcia umowy spółki z innym udziałowcem, Dyrektor Zarządu Majątkiem PTTK, po zasięgnięciu opinii Skarbnika i Sekretarza generalnego ZG, może powołać pełnomocnika, którego zakres działania obejmuje:

- a) negocjowanie z partnerami i podpisanie listu intencyjnego
- b) weryfikacja planu ekonomicznego lub zaproponowanie weryfikacji przez specjalistów
- c) negocjacje umowy spółki /statutu/, w konsultacji z Dyrektorem Zarządu Majątkiem PTTK i przedstawienie go do zatwierdzenia Skarbnikowi i Sekretarzowi Generalnemu ZG
- d) zawarcie umowy w imieniu PTTK

2. Pełnomocnikowi przysługuje wynagrodzenie ustalane w sposób określony w § 6 pkt. 4 niniejszej uchwały.

§ 8. 1/ Na kolejne okresy bilansowe Dyrektor Zarządu Majątkiem, w celu wykonywania obowiązków współnika (udziałowca, akcjonariusza), może powołać pełnomocnika PTTK w zgromadzeniu współników, do którego obowiązków powinno należeć:

- a) analiza bieżącej sytuacji firmy i składania wniosków dotyczących rozporządzania udziałami (akcjami) PTTK
- b) realizowanie interesów i praw PTTK jako współnika, wynikających z przepisów prawa i umowy spółki (statutu)
- c) koordynacja działalności innych przedstawicieli PTTK we władzach spółki

2./ Umowa z pełnomocnikiem powinna określać:

- a) zadania na rok bilansowy
- b) tryb, formę i rodzaj nadzoru nad działalnością spółki w zamian za zryczałtowaną kwotę wynagrodzenia i kosztów podróży służbowych,
- c) prowizję pełnomocnika od zysku przypadającego ze spółki dla PTTK, oraz ewentualne preferencje w nabyciu udziałów (akcji)

3./ Głosowanie w sprawie podziału zysku w spółce następuje zgodnie z wytycznymi Dyrektora Zarządu Majątkiem.

§ 9. 1. PTTK dzierżawi osobom fizycznym lub prawnym - w tym zwłaszcza oddziałom PTTK i spółkom kontrolowanym przez PTTK - majątek przeznaczony do prowadzenia schronisk turystycznych, oraz wyjątkowo inny majątek służący prowadzeniu działalności gospodarczej, jeżeli za zastosowaniem dzierżawy przemawiają względy ekonomiczne.

2. Obok stosowania kryteriów ekonomicznych, takich jak np przetargi, zaleca się

dobór osób, które dają rękojmię dotrzymania warunków umowy dotyczących charakteru prowadzonej działalności oraz zachowania substancji materialnej obiektu, a także wedle oceny dotychczasowej współpracy z PTTK.

3. Umowa dzierżawy powinna określać szczegółowy zakres obowiązków stron w zakresie wykonywania i pokrywania kosztów remontów i konserwacji przedmiotu dzierżawy koniecznych dla zachowania jego wartości oraz zawierać uzgodnione ustalenia dotyczące stanu technicznego wydzierżawionego mienia w chwili zawarcia umowy.

4. Dyrektor Zarządu Majątkiem określa warunki umów zawieranych pomiędzy PTTK i dzierżawcą oraz pomiędzy wydzierżawiającą osobą prawną, która za zgodą PTTK dzierżawi majątek osobie fizycznej, a tą osobą.

§ 10. Biuro ZG i inne jednostki podległe ZG PTTK nie posiadające osobowości prawnej wynajmują lokale pozostające w ich dyspozycji w części, która może być wynajęta z zachowaniem funkcji programowych lokalu.

§ 11. 1. Jednostki podległe ZG PTTK nie posiadające osobowości prawnej mogą prowadzić działalność gospodarczą (korzystając z osobowości prawnej PTTK jako całości) w zakresie oraz rozmiarze nie stwarzającym ryzyka poważnego obciążenia majątku PTTK zobowiązaniami powstałymi w toku tej działalności w/g zasad określonych przez Prezydium ZG PTTK

2. Zasady funkcjonowania Zarządu Majątkiem określają odrębne uchwały.

3. Zasady funkcjonowania COTG i CFK określają odrębne uchwały.

§ 12 Postanowienia dotyczące umów i udziałów stosuje się odpowiednio do sporządzania statutów i obejmowania akcji.

§ 13. 1. Działające w dniu wejścia w życie uchwały wyodrębnione jednostki gospodarcze PTTK funkcjonują na podstawie uchwały nr 70/91 Prezydium ZG PTTK z dnia 4 stycznia 1991 w sprawie zasad działalności przedsiębiorstw PTTK, ze zmianami wynikającymi z ust.2-6

2. Uchwała 70/91 dotyczy wyłącznie przedsiębiorstw dla których organem założycielskim jest ZG PTTK. Przewidziane uchwałą uprawnienia organu założycielskiego w imieniu ZG PTTK wykonuje Dyrektor Zarządu Majątkiem PTTK, za wyjątkiem spraw zastrzeżonych w ust 3 i 4.

3. Prezydium ZG PTTK podejmuje uchwały w przedmiocie utworzenia, likwidacji oraz łączenia przedsiębiorstw, oraz ustala zasady wpłat statutowych.

4. Podział zysku przedsiębiorstwa następuje na wniosek dyrektora przedsiębiorstwa w drodze decyzji Dyrektora Zarządu Majątkiem PTTK.

5. Dyrektora przedsiębiorstwa powołuje i odwołuje Sekretarz Generalny ZG PTTK na wniosek Dyrektora Zarządu Majątkiem PTTK. W umowie o pracę z dyrektorem przedsiębiorstwa zastrzega się możliwość zawieszenia w czynnościach dyrektora lub odwołanie z funkcji z zachowaniem pozostałych warunków umowy o pracę do czasu jej zmiany lub rozwiązania.

6. W uchwale Prezydium ZG nr 70/91 skreśla się w § 13 ust 2, § 14, § 17, § 18, § 24, w § 27 ust 2, § 31 oraz § 43

§ 14. Uchyla się uchwały Prezydium ZG PTTK nr 96/91 z 4.10.91, oraz nr 133/92 z 12.06.92

§ 15. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PREZYDIUM ZG PTTK

● PRAWO OBOWIĄZUJE ●

- W ramach konsultacji przed kolejnym Zjazdem Krajowym PTTK odbyło się sześć strefowych narad Prezesów Oddziałów . Obok innych spraw zobligowano biuro ZGPTTK do zamieszczania w biuletynie „INFORMACJE ZG PTTK” notek na temat najważniejszych wydanych przez organa państwowe aktów prawnych określających podstawowe prawa i obowiązki odrębnych osób prawnych jakimi są Oddziały PTTK. Ponieważ poniższy tekst jest pierwszym w tym cyklu , dlatego zamieszczamy wykaz aktów prawnych, które stanowią podstawę wszelkich działań , zapewne są one wszystkim znane, ale porządek wymaga ich systematyczne przedstawienie. Właśnie ewolucje tych aktów prawnych przedstawiać będziemy w tej rubryce „Informacji ZG PTTK”.

1. Ustawa z 7 kwietnia 1989 r - Prawo o stowarzyszeniach wraz z dwoma nowelami - publikowana w Dz.U.(Dziennik Ustaw) z 1989 nr 20 poz. 104, z 1990 nr 14 poz.86 i z 1996 nr 27 poz.118

2. Ustawa z 23 grudnia 1988 r - O działalności gospodarczej wraz ze zmianami - publikowana w Dz.U. z 1988 nr 41, poz. 324; z 1990 nr 26, poz. 149, nr 34, poz. 198 i nr 86, poz.504; z 1991 nr 31, poz. 128, nr 41, poz. 179, nr 73, poz. 321, nr 75, poz.332, nr 105, poz. 451, nr 106, poz.457 i nr 107, poz. 460; oraz z 1993 nr 28, poz.127, nr 47, poz. 212 i nr 134, poz. 646; z 1994 nr 27, poz. 96, nr 127, poz.627 i 1995 nr 60 poz. 426 i nr 90, poz.446

3. Ustawa z 12 stycznia 1991r - O podatkach i opłatach lokalnych wraz ze zmianami - publikowana w Dz.U. z 1991 nr 9, poz.31, nr 101, poz. 444, oraz 1992 nr 21, poz. 86

4. Ustawa z 26 lipca 1991 r - O podatku dochodowym od osób fizycznych, wraz ze zmianami - publikowana w Dz.U z 1993(text jednolity) nr 90, poz. 416; zmiany nr 134, poz. 646, oraz 1994 nr 43 poz.163, nr 113, poz. 547, nr 123, poz. 602, nr 126, poz. 626 i z 1995 nr 5, poz. 25

5. Ustawa z 15 lutego 1992 r - O podatku dochodowym od osób prawnych wraz ze zmianami Dz.U. z 1993 nr 106, poz. 482, nr 134, poz. 646; z 1994 nr 1 poz.2, nr 43, poz. 163, nr 80, poz. 368, nr 87, poz. 406, nr 90, poz.419, nr 113, poz. 547, nr 123, poz.602, nr 127, poz. 627 i z 1995 nr 5, poz. 25, nr 86, poz. 433, nr 96, poz. 478, nr 142, poz. 704.

6. Ustawa z 19 grudnia 1980 r - O zobowiązaniach podatkowych wraz ze zmianami - publikowana Dz.U z 1993 (tekst jednolity) nr 108 poz.486, oraz nr 134, poz. 646;; z 1995 nr 5, poz. 25 i nr 85, poz.426

7. Ustawa z 8 stycznia 1993 r - O podatku od towarów i usług (VAT) oraz podatku akcyzowym wraz ze zmianami - publikowana dz.U. 1993 nr 11, poz., 50, nr 28, poz.127, nr 129, poz. 599; oraz 1994 nr 132 poz.670; oraz 1995 nr 44, poz. 231 nr 142, poz. 702 i 703

8. Ustawa z 29 września 1994 r - O rachunkowości - publikowana Dz. z 1994 nr 121 poz.591

9. Rozporządzenie Ministra Finansów z 20 stycznia 1995 w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych - publikowana w Dz.U. z 1995 nr 7, poz. 34

Opublikowane powyżej akty prawne nie są wszystkimi, których znajomość jest niezbędna w zgodnym z porządkiem prawnym prowadzeniem działalnością wyodrębnionej prawem jednostki - Oddziału PTTK. Wymienione normy prezentują stan prawny na 1 stycznia 1996; trzeba więc pamiętać iż w niektórych przypadkach zaszły kolejne zmiany - o nich, a także o niektórych aktach wykonawczych do wyliczonych ustaw w następnych numerach.

• ODESZLI OD NAS •

GOMOLEWSKI ADAM / 1907 - 1996 /
CZŁONEK HONOROWY PTTK

Urodził się 27 listopada 1907 roku w Poznaniu. Szkołę Powszechną i Gimnazjum zbożowo-młynarskiej. Zawód ten wykonywał do 1939 roku. Wojna rzuciła Go za granicę, skąd powraca 18 czerwca 1946 roku. Podejmuje pracę w sektorze uspołecznionym na stanowisku ekon-

nawczego. Od tego momentu datuje się Jego zainteresowanie sprawami turystyki motorowej, której jest entuzjastą i propagatorem. W 1956 roku uzyskał tytuł Przewodnika Turystyki Motorowej i od tego czasu przez 38 lat był nieprzerwanie propagatorem tej dziedziny turystyki. Był współzałożycielem Poznańskiego Klubu Motorowego przy Oddziale Poznańskim PTTK "Przemysł", wielce zasłużonego w propagowaniu turystyki motorowej i jej bezpiecznego uprawiania. Koledzy klubowi uhonorowali Go tytułem Honorowego Prezesa. Następnie został działaczem okręgowym, gdzie również był współorganizatorem Okręgowej Komisji Motorowej PTTK w Poznaniu i długoletnim jej sekretarzem oraz przewodniczącym, a od 1969 roku Honorowym Przewodniczącym OKTM w Poznaniu.

Niezależnie od tego w latach 1960-1977, a więc przez siedemnaście lat, działał na szczeblu centralnym będąc członkiem Komisji Turystyki Motorowej ZG PTTK w Warszawie. W latach 1976-1981 przez trzy kadencje był wybierany w skład Komisji Rewizyjnej Zarządu Okręgu PTTK w Poznaniu. Pełnił tam funkcję zastępcy prezesa, a następnie prezesa.

Wywarł poważny wpływ na styl pracy społecznej w PTTK oraz na rozwój turystyki motorowej w Towarzystwie, a szczególnie na obszarze Wielkopolski. Pamiętać też należy, iż był wychowawcą wielu pokoleń turystów i działaczy, organizując liczne masowe imprezy, rajdy oraz kursy szkoleniowe. W dniu 15 października 1985 roku na mocy uchwały Krajowego Aktywu Z.M. PTTK otrzymał tytuł HONOROWEGO PRZEWODNICZĄCEGO Komisji Turystyki Motorowej ZG PTTK. Na XII Krajowym Zjeździe PTTK w 1989 roku w Warszawie został Mu nadany tytuł HONOROWEGO CZŁONKA PTTK.

Za swoje zasługi na polu społecznym został odznaczony: Złotą Honorową Odznaką PTTK, Srebrną Odznaką Polskiego Związku Motorowego, odznaką "Zasłużony i Wyróżniony Działacz Turystyki Polskiej Federacji Campingu", odznaką "Zasłużony dla Województwa Poznańskiego", Honorową Odznaką Miasta Poznania, Medalem 100-lecia Zorganizowanej Turystyki w Polsce, Honorowym Dyskiem WKFiT w Poznaniu, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Kolega Gomolewski Adam zmarł w dniu 14.02.1996 roku i został pochowany na Cmentarzu Komunalnym na Miłostowie.

I N F O R M A C J A

O ZADANIACH W DZIEDZINIE TURYSTYKI ZLECANYCH PRZEZ PAŃSTWO STOWARZYSZENIOM NIEPAŃSTWOWYM

I. Zadania zlecane mogą dotyczyć:

- promocji Polski jako kraju recepcji turystycznej oraz wydawania niekomercyjnych opracowań promujących turystykę w Polsce,
- szkolenia i doskonalenia kadr dla turystyki, w tym w szczególności organizatorów, przewodników i instruktorów turystyki, a także utrzymywania służących temu celowi zbiorów specjalistycznych,
- utrzymania szlaków turystycznych wraz z inwestycjami sanitarnymi oraz przystosowania obiektów turystyki kwalifikowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- oceny standardu obiektów turystycznych i poziomu świadczonych w nich usług,
- ratownictwa wodnego i górskiego,
- inwestycji stowarzyszeń w zakresie obiektów i wyposażenia służącego ratowaniu życia ludzkiego w górach i na wodzie,
- promocji turystyki kwalifikowanej,
- opracowywania ekspertyz dotyczących rozwoju turystyki w Polsce,
- opracowywania programów edukacyjnych związanych z rozwojem turystyki dla różnych środowisk.

II. Informujemy również, że można zwracać się o dofinansowanie konkretnych zadań do:

- samorządów lokalnych,
- Urzędów Wojewódzkich,

Do UKFiT są zgłaszane przez ZG PTTK zadania ogólnopolskie zaakceptowane przez Komisje ZG.

UKFiT pismem z dnia 22 lutego 1996 roku poinformował że:

„ nie będą rozpatrywane indywidualne potrzeby finansowe z poszczególnych Oddziałów PTTK, bowiem Urząd jest zobowiązany do przestrzegania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 listopada 1994r. w sprawie wykazu zadań państwowych, które mogą być zlecane jednostkom niepaństwowym, rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 lipca 1995r. w sprawie zlecania zadań państwowych jednostkom niepaństwowym oraz decyzja 124 Prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki z dnia 28 grudnia 1995r. w sprawie ustalenia „Zasad zlecania przez UKFiT zadań państwowych w zakresie kultury fizycznej i turystyki jednostkom niepaństwowym, finansowania tych zadań i ich rozliczania”.

Oddział PTTK „ Mazowsze ”

uprzejmie informuje Koleżanki i Kolegów Kajakarzy że jest organizatorem
OGÓLNOPOLSKIEGO SPŁYWU KAJAKOWEGO WISŁA' 96,
który odbędzie się w dniach 23. 06. - 13. 07. 1996 r. z okazji 400 - lecia
**PRZENIESIENIA STOLICY Z KRÓLEWSKIEGO MIASTA
KRAKOWA DO WARSZAWY**

Blizsze informacje na temat splywu uzyskac mozna w siedzibie Oddzialu
PTTK „ Mazowsze ” 00 - 589 Warszawa , ul. Litewska 11/13 lub
telefonicznie / fax. / (022) 629- 39- 47, 629-44-31

INFORMACJE KOMISJI OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Komisja Opieki nad Zabytkami ZG PTTK informuje, że w dniach 05-16 oraz 19-30 lipca odbędą się w Muzeum Rolnictwa w Ciechanowcu woj. łomżyńskie, 2 obozy szkoleniowe dla młodzieżowych opiekunów zabytków. Jeden turnus trwać będzie 12 dni i jest przewidziany dla 25 osób.

Zgłoszenia należy kierować do : Warszawski Oddział Przewodników PTTK
00-697 Warszawa, Al.Jerozolimskie 51 m 16 , tel./fax. /0-22/ 29-28-40

Termin nadsyłania zgłoszeń do 30 maja br., w/g zamieszczonego poniżej wzoru.

Zainteresowani zostaną poinformowani o zakwalifikowaniu na obóz oraz otrzymają szczegółowy program.

Zakładamy, że uczestnikami obozów będą uczniowie szkół średnich, zainteresowani tematyką opieki nad zabytkami.

Oddziały prosimy o potwierdzanie zgłoszeń uczestników.

Informacje otrzymać można również w ZG PTTK - Kol. Marek Boguszewski, tel. 26-71-59.

Przewodniczący Komisji
Opieki nad Zabytkami ZG PTTK

Warszawa, kwiecień 1996 r

/-/ Franciszek MIDURA

---

wz ó r

Karta zgłoszenia uczestnika obozu MŁODZIEŻOWYCH OPIEKUNÓW ZABYTKÓW

Imię i nazwisko:..... data urodzenia .....

Adres do korespondencji / z kodem pocztowym/:.....

Miejsce nauki /szkoła, klasa/ .....

Potwierdzenie zgłoszenia przez Oddział PTTK .....

.....
/ data, pieczęć, podpis /

Deklaruję udział w turnusie : 05-16 lipca lub 19-30 lipca /niepotrzebne skreślić /

Komisja Opieki nad Zabytkami ZG PTTK uprzejmie informuje, że w dniach 6-8 września br. organizuje w woj. sieradzkim **ZJAZD SPOŁECZNYCH OPIEKUNÓW ZABYTEKÓW**, którego wiodącym tematem będzie :

" Społeczna opieka nad zabytkami a problematyka parków zabytkowych".

Zjazd planowany jest na 120 osób. Zgłoszenia należy nadsyłać do 30 czerwca br. do:

Centrum Fotografii Krajoznawczej PTTK, 90-301 Łódź, ul. Wigury 12 A,
tel./0-42/ 36-40-10 ; fax:/0-42/ 36-43-70.

Przewodniczący Komisji
Opieki nad Zabytkami ZG PTTK

/-/ Franciszek MIDURA

ZŁOT INSTRUKTORÓW I AKTYWU PODWODNEGO „KALATÓWKI 96”

W dniach 13 - 21.01.96. w Schronisku na Kalatówkach w Zakopanym odbył się doroczny Zlot Instruktorów i Aktywu Podwodnego KDP, w którym udział wzięło 105 koleżanek i kolegów z całej Polski. Tradycyjnie program zlotu podzielony został na dwie części - przedpołudniową, obejmującą turystyczno-rekreacyjne zajęcia terenowe (wycieczki, jazda na nartach) oraz popołudniowo-wieczorną złożoną z wykładów, seminariów, pokazów i spotkań tematycznych. Program Zlotu zrealizowany został w całości, zgodnie z harmonogramem przedstawionym w poprzednim Komunikacie KDP. Uczestnicy Zlotu mogli wysłuchać między innymi następujących wykładów i wystąpień:

- „Przebieg i analiza szkoleń centralnych na klasy instruktorskie i stopnie instruktorskie” - kol. Wiesław Roguski.
- „System międzynarodowych stopni CMAS dla instruktorów i pletwonurków nurkujących na mieszaninach nitroksowych” - kol. Wiesław Wachowski.
- „Działalność Kolegium Instruktorów KDP i program seminariów doszkalających” - kol. Stanisław Chomentowski.
- „Sprawozdanie z obrad Konferencji Międzynarodowego Kolegium Instruktorów CMAS w Paryżu” - kol. Wiesław Wachowski / kol. Sławek Paćko.
- „Sprawozdanie z obrad seminarium nitroksowego w Gdyni” - kol. Wiesław Wachowski.
- „Konferencja Nurkowania Technicznego w Birmingham” - kol. Sławek Paćko.
- „Specjalistyczne wyposażenie dla nurków w jaskiniach” - kol. Krzysztof Starnawski.
- „Tendencje rozwojowe sprzętu nurkowego” - kol. Sławek Paćko.
- „Program edukacyjny firmy Scubapro” - kol. Jerzy Mika
- Prezentacja firm: Technika Podwodna, Marin, Confexim-Eques.
- „Podwodne badania archeologiczne wraka *Gen. Carleton of Witby* z 1777 roku” kol. Waldemar Ossowski i kol. Michał Woźniewski.
- „Szkolenie lekarzy i instruktorów w zakresie medycyny podwodnej” - kol. Krzysztof Kuszewski.
- „Profilaktyka wypadków nurkowych” - kol. Zdzisław Sićko.
- „Sprawozdanie z działalności sportowej” - kol. Bogdan Paluszkiewicz i kol. Wojciech Pstrokoński.
- „Sprawozdanie z obrad Walnego Zgromadzenia CMAS na Mauritiusie” - kol. Wiesław Wachowski.

W trakcie trwania Zlotu rozegrano Mistrzostwa Instruktorów Pletwonurkowania w Narciarstwie Alpejskim „Kalatówki 96”, których zwycięzcą został kolega Sławek Paćko.

KONKURS FOTOGRAFICZNY ODDZIAŁU MORSKIEGO

Niezwykle aktywny Oddział Morski PTTK w Gdyni ogłosił konkurs fotograficzny „Gdynia w obiektywie”. Celem konkursu jest popularyzacja walorów turystycznych i krajoznawczych Gdyni w roku JUBILEUSZU 70-LECIA tego pięknego i nowoczesnego miasta. Udział w konkursie mogą brać wyłącznie fotograficy - amatorzy. Konkurs stanowi element WIELOLETNIEGO RAJDU pod hasłem: „Poznaj Gdynię”.

Prace należy nadsyłać na adres:

Oddział Morski w Gdyni
ul. 3 Maja 27
81-364 Gdynia

Formaty prac 9 x 13 cm lub 10 x 15 cm, konieczne kolorowe. Na kopercie należy dopisać: „Gdynia foto”.

Na nadsyłanych zdjęciach należy podać:
- jaki obiekt lub miejsce zdjęcie przedstawia;
- kiedy fotografię wykonano;
- rodzaj aparatu, którym zdjęcie wykonano.

Przewidziano liczne nagrody. Organizatorzy zastrzegają sobie prawo nie zwracania autorom prac nagrodzonych i możliwość wykorzystania ich do celów promocji turystycznej Gdyni.

Informacji udziela Biuro Oddziału Morskiego PTTK w Gdyni:
tel./fax/ 0-58 / 217-524 i tel./0-58/
217-751.

Wiesław Karger

● KOMUNIKAT ●

Komisja Turystyki Pieszej Zarządu Głównego PTTK informuje, że od dnia 23 lutego 1996 r. obowiązuje nowy wzór WNIOSKU na PRYZYNAWANIE i ROZSZERZANIE uprawnień PRZODOWNIKA TURYSTYKI PIESZEJ.

Pieczętka Jednostki
Wnioskującej

WNIOSK

/Wzór zatwierdzony na plenum Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK w dniu 23.02.1996 r./

o przyznanie / rozszerzenie / uprawnień Przodownika Turystyki Pieszej
na region /y/- / 1 lub 2 /.....
Imię i nazwisko /lit. druk./.....
Adres zam. ....nr leg. przod.....
Data i miejsce urodzenia .....Wykształcenie .....
Data wstąpienia do PTTK .....nr leg. PTTK.....
Miejsce działania /oddział, koło, klub/.....
Pełnione obecnie funkcje społeczne w PTTK.....
.....
Posiadany stopień OTP .....Rok zdobycia .....
Posiadane uprawnienia i inne odznaki turystyki kwalifikowanej.....
.....
Prace w dziedzinie turystyki i krajoznawstwa w okresie ostatnich dwóch lat.....
.....
Czy i kiedy ukończył kurs dla przodowników TP /przy zwolnieniu podać uzasadnienie/.....
.....z jakich przedmiotów zdawał egzamin?.....

NA ODWROTCIE PODAĆ TRASY SAMODZIELNIE PROWADZONYCH IMPREZ TURYSTYCZNYCH NA TERENIE WNIOSKOWANEGO REGIONU.

Przewodniczący Komisji
Egzaminacyjnej

Przewodniczący Komisji
Wnioskującej

/wyraźny podpis i numer przodownicki
lub pieczętka /

/wyraźny podpis lub pieczętka/

Decyzja Prezydium Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK

Przyznaje /rozszerza / się uprawnienia Przodownika Turystyki Pieszej na regiony
.....nr. legitymacji.....

Sekretarz
.....

Za Prezydium
Przewodniczący Komisji.....

Warszawa, dnia .....

Uchwała nr 86 / XIII / 95
Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno -
Krajoznawczego z 9 grudnia 1995 roku
w sprawie uczczenia pamięci Członka Honorowego PTTK

EDWARDA MOSKAŁY

Dla uczczenia pamięci i w uznaniu zasług
Kolegi

EDWARDA MOSKAŁY

Członka Honorowego PTTK, inicjatora, współtwórcy i budowniczego siedziby Centralnego Ośrodka Turystyki Górskiej PTTK, Zarząd Główny PTTK na wniosek Zarządu Oddziału PTTK "Lubomir" w Myślenicach oraz Komisji Turystyki Górskiej ZG PTTK, postanawia nadać siedzibie Centralnego Ośrodka Turystyki Górskiej PTTK przy ul. Jagiellońskiej 6/6a w Krakowie nazwę:

Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK

imienia **EDWARDA MOSKAŁY**

Zarząd Główny
P T T K

 ODDZIAŁ KRAKOWSKI
31-033 Kraków, ul. Westerplatte 5
tel. 22-26-76, fax 22-37-23

**SPRZEDA WIDOKÓWKI - PUZZLE
JAK NA RYS. - W CENIE 0,20 ZŁ.
SZT. Z KOPERTA**

NA TRWAŁE WPISANY W HISTORIĘ
GÓRSKIEJ TURYSTYKI I KRAKOWA

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze przygotowywało się do tego ważnego wydarzenia od pół roku. Kiedy 16 sierpnia roku 1995 żegnaliśmy na Cmentarzu Rakowickim szczególnie zasłużonego dla polskiej turystyki Edwarda Moskałę, już wówczas było jasne, że rozliczne dokonania i zasługi tego człowieka nie mogą zostać zapomniane. Najważniejszym i najbardziej wśród nich spektakularnym jego dziełem stało się doprowadzenie po 25 latach żmudnych i niewdzięcznych starań do otwarcia siedziby, a następnie szybkiego i dynamicznego rozwoju Centralnego Ośrodka Turystyki Górskiej PTTK.

Był Edward dyrektorem tego największego dziś centrum górskiego, właśnie tutaj - w Krakowie, przy ul. Jagiellońskiej 6/6A.

Aktualnie Zarząd Główny PTTK organizuje w różnych rejonach Polski spotkania z oddziałami poświęcone przede wszystkim pracom nad nowym Statutem Towarzystwa. Taką naradę zaplanowano na 24 lutego w Krakowie, właśnie w siedzibie Centralnego Ośrodka Turystyki Górskiej łącząc ją z uroczystością nadania siedzibie Ośrodka przy ul. Jagiellońskiej 6/6A - imienia Edwarda Moskały. O wykonanie tablicy z brązu postarali się przyjaciele Edwarda z Nowego Sącza.

Parę minut po 16.00 w halu wejściowym budynku zebrała się dobrze ponad setka gości reprezentujących najwyższe władze PTTK, licznych prezesów oddziałów uczestniczących w strefowym spotkaniu, znamienite grono zasłużonych kierowników schronisk z Karpat, członkowie KTG ZG PTTK i KTN ZG PTTK, zaprzyjaźnione z Ośrodkiem organizacje mające tu swoje siedziby /Krakowski Oddział Związku Podhalan, Towarzystwo Przyjaciół Orawy, Koło Przewodników Tatrzańskich im. Macieja Sieczki/.

Kapela góralska Skalnych biorąca udział w uroczystości otwarcia Ośrodka we wrześniu 1992 roku i obecna w sierpniu 1995 roku na Rakowickim Cmentarzu - dziś zagrała ponownie. W obecności członków rodziny Edwarda Moskały: żony Józefy oraz dzieci - Zygmunta i Ewy odsłonięcia tablicy dokonał Prezes ZG PTTK Adam Chyżewski akcentując, że trud i skuteczność tworzenia Ośrodka były przykładem najdobitniejszym wielkiego serca i przebojowości Edwarda Moskały dla dobra gór i wędrujących po nich turystów.

Jestem przekonany, że tablica ta stanowi nie tylko trwałą dowód pamięci o Edwardzie, ale powinna stać się wyzwaniem dla obecnych i przyszłych pracowników i społecznych działaczy Ośrodka. W sali konferencyjnej COTG miało następnie miejsce wspomniane spotkanie o Edwardzie Moskałe połączone z projekcją filmu o historii i kolejnych etapach tworzenia centrum górskiej turystyki w Krakowie. Ośrodek przygotował ponadto dwie okolicznościowe wystawy obrazujące wydawnictwa oraz najważniejsze dokonania dla górskiej turystyki patrona uroczystości.

Andrzej Matuszczyk

KOMUNIKAT

2 lutego 1996 r. w Galerii Miejskiego Ośrodka Kultury w Pionkach, została otwarta wystawa Kol. Emila Boryczko znanego fotografa-krajoznawcy p.t. "CMENTARZE WOJENNE 1914-1915". Wystawa obejmuje tereny Galicji Zachodniej oraz pola bitewne woj. radomskiego.

W zamyśle organizatorów którymi są Miejski Ośrodek Kultury oraz Komisja Krajoznawcza Oddziału PTTK było wzbudzenie woli działania na rzecz trwałego zabezpieczenia obiektów, które jeszcze zostały na cmentarzach wojennych.

33

CO SŁYCHAĆ Z AKADEMJKÓW

Trwają przygotowania do sezonu letniego, jak co roku będą działały Bazy namiotowe w górach (szczegóły podamy w następnych „Informacjach ZG PTTK”).

Dziś możemy tylko potwierdzić, że OM PTTK w Katowicach będzie prowadzić trzy bazy: na Polanie Górowej (pod Pilskiem), na Polanie Głuchaczki (pod Mędralową) i na Polanie Wały (pod Krzystonowem w Beskidzie Wyspowym), natomiast OM PTTK z Warszawy i Lublina zapraszają do swoich baz w Bieszczadach: Łopienka i Rabe oraz Jawornik k/Komańczy i Solinka. Ceny jak zwykle umiarkowane honorowane są zniżki PTTK, bo bazy są dotowane z budżetu ZG PTTK.

A dla tych, co wołają szum fal i wiatr w żagiel, Uniwersytecki Klub Żeglarski z Warszawy przygotował ciekawą ofertę obozów żeglarskich: wędrownych i stacjonarnych na stopień żeglarza i sternika jachtowego.

Szczegółowych informacji udziela kierownik organizacyjny obozów: Witold Chochlak Warszawa tel. 41-78-66 (codziennie 7-10 i 19-23) jak też można uzyskać podczas spotkań informacyjnych w czwartki 30 maja i 20 czerwca o godz. 17.30 w Sali Konferencyjnej nad siedzibą UKŻ przy ul. Krakowskie Przedmieście 24. w Warszawie.

Ponadto UKŻ zaprasza na 14 dniowe rejsy po Morzu Śródziemnym na jachcie „Konstanty Maciejewicz”. Informacje i zgłoszenia: Warszawa tel. 13-91-20, 18-44-21, 617-21-16.

Klub Imprez na Orientację "ALBATROS" Koszalin jest jednym z największych w Polsce klubów specjalistycznych, zajmujących się turystycznymi i sportowymi imprezami na orientację.

W ciągu zaledwie kilku lat swego istnienia zdobyliśmy wiele medali Indywidualnych, Akademickich i Nocnych Mistrzostw Polski. W swoim dorobku mamy też wywalczony dwukrotnie z rzędu tytuł Drużynowego Mistrza Polski oraz zdobyty w roku 1992 Puchar Polski w kategorii juniorów.

Nasz Klub organizuje również wiele imprez o randze lokalnej, wojewódzkiej, jak i ogólnopolskiej. Jedną z nich o nazwie "ORIENTEERING" już na stałe wpisała się do Rankingu Pucharu Polski, będąc w gronie 10 najważniejszych imprez w kraju. Właśnie za "ORIENTEERING" otrzymaliśmy prestiżowe wyróżnienie "Organizatora Roku", za najlepiej przygotowaną i przeprowadzoną imprezę na orientację w Polsce.

Właśnie dlatego Komisja Imprez na Orientację Zarządu Głównego PTTK w Warszawie powierzyła naszemu Klubowi zorganizowanie w dniach 1 - 5 maja 1996 roku V Mistrzostw Polski w Nocnych Marszach na Orientację oraz XVI Akademickich Mistrzostw Polski w MnO.

Klub Imprez na Orientację PTTK "ALBATROS" Koszalin ma wśród swoich członków także studentów i to studentów kilku polskich uczelni. Dlatego też postanowiliśmy przywrócić, po trzech latach nieistnienia, imprezę, która cieszyła się zawsze unaniem akademickich turystów.

AKADEMJKI
ZAPRASZAJĄ

ZAKOŃCZENIE OGÓLNOPOLSKIEGO INDYWIDUALNEGO RAJDU

W mroźny słoneczny dzień 10 lutego 1996 roku odbyło się w Warszawie uroczyste oficjalne zakończenie trwającego przez cały 1995 rok Ogólnopolskiego Indywidualnego Rajdu "DROGI KU ZWYCIĘSTWU". Była to duża obejmująca cały kraj impreza turystyczna o głębokim wydźwięku patriotyczno-historycznym. Organizatorami Rajdu były współpracujące od lat Oddziały PTTK: w Warce i Śródmiejski w Warszawie.

Wśród przybyłych tego dnia do Warszawy z różnych stron kraju turystów, reprezentujących kilka pokoleń miłośników krajoznawstwa zwracała uwagę dość liczna grupa młodzieży harcerskiej z Koszalina. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

Rajd zorganizowano dla uczczenia 50-rocznicy zakończenia II-giej wojny światowej. Celem tej imprezy było zachęcenie turystów do zwiedzania miejsc zapisanych na kartach historii, przypomnienie znanych i mniej znanych epizodów walk o niepodległość.

Rajd trwał od 1 stycznia 1995 roku do 24 października 1995 r. Indywidualnie przez turystów opracowane i pokonywane w terenie trasy wiodły przez tereny, na których toczyły walki oddziały regularnego wojska polskiego i zgrupowania partyzanckie w czasie II-giej wojny światowej.

Do uczestnictwa w Rajdzie zaproszono turystów pieszych, kolarzy i turystów zmotoryzowanych.

Oddzielnie klasyfikowano drużyny turystyczne i turystów indywidualnych. Uczestnicy Rajdu byli zobowiązani do udokumentowania przebytych tras potwierdzeniami terenowymi na specjalnych arkuszach. Ponadto turyści zobowiązani byli do wykazania związku zwiedzanych miejsc z działaniami wojskowymi w formie zdjęć zwiedzanych obiektów dotyczących pomników, tablic pamiątkowych, cmentarzy i samotnych żołnierskich mogił.

Oprócz fotografii pożądaną były mapki, szkice terenowe i rysunki wykonane w czasie wędrowania. Koniecznym wymogiem było sporządzenie opisu krajoznawczego, który powinien wiązać wymienione elementy w jedną całość.

W Ogólnopolskim Rajdzie "Drogi ku zwycięstwu" udział zgłosili turyści z różnych stron kraju, w kolejności napływających

zgłoszeń wśród uczestników rajdu odnotowano reprezentantów następujących miejscowości: Wołomina, Białegoostoku, Wodzisławia Śląskiego, Olsztyna, Sztumu, Warszawy, Kielc, Kozienic, Łodzi, Tarnowskich Gór, Chojnowa, Krakowa, Nowej Dęby, Siemianowic, Chorzowa, Katowic, Rybnika, Bielska-Białej, Zabrze, Poznań, Wrocławia, Świerżyna, Otwocka, Zawiercia, Pabianic, Koła, Bystrzyca Kłodzkiej i Warki. Prace zakwalifikowane do punktacji rajdowej nadesłało 80 osób. Siedmioosobowa grupa organizatorów, której powierzono ocenę nadesłanych prac miała kilka godzin solidnej pracy przed sobą nim wyłożył się obraz zwycięzców, oddzielnie drużyn i turystów indywidualnych.

Po podsumowaniu punktacji rajdowej wśród drużyn pierwsze miejsce zajęła grupa młodzieży z miejscowości Świerżyna położonej niedaleko Koszalina. Był to Harcerski Klub Turystyki Pieszej "Dreptak". Drugie miejsce zajęło Koło PTTK nr. 37 "Ondraszek" przy Hucie Zabrze.

Trzecie miejsce przypadło drużynie z Koła PTTK działającego przy "Befamie" w Bielsku-Białej.

Na czwartym miejscu odnotowano drużynę reprezentującą Oddział PTTK w Zabrzu.

W oddzielnie prowadzonej klasyfikacji turystów indywidualnych pierwsze miejsce zajęł z olbrzymią przewagą punktów Mirosław Szumski z Warszawy, drugi był Włodzimierz Len

giewicz z Wołomina, trzeci Marian Hłuszanin z Warszawy, miejsce piąte wywalczył Kazimierz Paprot z Nowej Dęby.

Niezależnie od ściślej punktacji rajdowej na szczególne wyróżnienie zdaniem organizatorów zasłużyli następujący turyści.

Mirosław Szumski z Warszawy za penetrację krajoznawczą wzbogaconą rysunkami sytuacyjnymi wykonanymi w terenie i opis 20 bitew polsko-sowieckich rozegranych po 17 września 1939 roku. Trasy jego wędrowki wiodły przez dawne kresy Rzeczypospolitej, obecnie poza granicami Polski.

Kolegę Włodzimierza Lengiewicza wysoko oceniono za zestaw fotografii wraz z opisami grobów polskich generałów na warszawskich Powązkach.

Wyróżniono Edytę Poczobut, która w ramach Rajdu dotarła najdalej, bo aż do Narwiku.

Za całokształt solidnego krajoznawczego opisu trasy wyróżniono również Kolegę Kazimierza Paprotę.

Po oficjalnym podsumowaniu imprezy nastąpiło wręczenie nagród i wyróżnień. Kulminacyjnym punktem przewidzianym przez organizatorów było spotkanie turystów z kombatantami. Niestety z trzech zaproszonych uczestników II-giej wojny światowej, przedstawiciele różnych formacji i frontów, którzy mieli być honorowymi gośćmi spotkania przybył mimo siarczystego mrozu, tylko jeden. Był nim pan rotmistrz Włodzimierz Bernard.

Pan rotmistrz w swym wystąpieniu mówił o historii bojowej 19 Pułku Ułanów Wołyńskich. Mówił też o organizowanej przez siebie Izbie Pamięci 19 Pułku Ułanów Wołyńskich, o tym jak powstawała i jakiego rodzaju ekspozyty i dokumenty tworzą ten imponujący zbiór kawaleryjskich pamiątek zasługujący już na nazwę Muzeum 19 Pułku Ułanów Wołyńskich. Wystąpienie pana rotmistrza nagrodzono rzęsistymi brawami.

Ostatnim akordem kończącego się Rajdu było złożenie pięknej wiązanki kwiatów pod pomnikiem MAŁEGO POWSTAŃCA.

W ostro świecącym słońcu i dającym się we znaki mrozie nastąpił wzruszający, symboliczny w swej wymowie moment. Pod pomnikiem powstańca - dziecko w zbyt dużym zdobywczym niemieckim hełmie, stanęło troje ludzi z kwiatami. Rotmistrz 19 Pułku Ułanów w mundurze, charakterystycznym długim kawaleryjskim płaszczu oddał honory wojskowe małemu powstańcowi. Towarzyszyły mu stając po obu bokach dwie małe dziewczynki - najmłodsze uczestniczki Rajdu. Tu po serii pamiątkowych zdjęć nastąpiło oficjalne zamknięcie Rajdu. Bez przesady można stwierdzić, że tematyka związana z naszym 19 Pułkiem Ułanów Wołyńskich zdominowała historyczną część tej udanej imprezy. Turyści rozjechali się do miejsc zamieszkania uwożąc w pamięci i w sercach obraz dumnego bojowego pułku polskiej kawalerii.

Po zakończeniu Rajdu "DROGI KU ZWYCIĘSTWU" kilkunastoosobowa grupa przedstawicieli władz i aktywistów Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego udała się do Radości, by zwiedzić Muzeum 19 Pułku Ułanów Wołyńskich.

Dla organizatorów impreza ta była rodzajem podsumowania wieloletniej współpracy, zwłaszcza przy organizowaniu tego typu imprez

Aktyw tych dwóch Oddziałów PTTK od roku 1980 zorganizował wspólnie wiele imprez, łączyła je tematyka historyczna. Koledzy z Warki i Warszawy wyspecjalizowali się w organizacji rajdów indywidualnych obejmujących zasięgiem cały kraj.

Organizatorzy zapowiadają następne wspólne działania, jakie, jeszcze nie zdążyli. Jedno jest pewne, że pozostaną wierni krajoznawstwu połączonemu z tematyką historyczną.

Aby spopularyzować swoją następną ogólnopolską akcję chętnie skorzystają z łamów "Informacji ZG PTTK".

SZLAK ŚWIĘTEGO WOJCIECHA

Z inicjatywy członków Komisji Turystyki Pieszej Oddziału PTTK Ziemi Elbląskiej wyznaczono nowy szlak turystyczny. Szlak ma kolor niebieski i liczy na trasie Elbląg - Święty Gaj 42 km. Szlak przygotowany został dla turystów, którzy zechcą odwiedzić Świętego Wojciecha w tysiąc lat po tym wydarzeniu. Mimo pozornie nieatrakcyjnego terenu, spacer szlakiem jest wspaniałą lekcją historii, geografii i przyrody. Daje możliwość zapoznania się z "misją pruską" Świętego Wojciecha, ale także zwiedzić ciąg grodzisk staropruskich i poznać podjęte inicjatywy ekologiczne. Na trasie rozciąga się wspaniały rezerwat przyrody - Jezioro Druzno. Uczestnicy wędrówki mogą zapoznać się z kościołem pod wezwaniem Świętego Wojciecha, wybudowanego w 900-tną rocznicę śmierci Świętego. Umieszczone są w nim Jego relikwie. Na trasie spotykamy też w Tropach Elbląskich resztki cmentarza pomennonickiego, a w Kwietniewie ciekawy kościół i pałacyk, wreszcie grodzisko "Święty Gaj". Tu mieści się Sanktuarium, a na jego murze tablica z napisem:

Miejsce Męczeństwa Św. Wojciecha
Biskupa Męczennika

23.IV.997

Sanktuarium powstało w 1989 r. z chwilą sprowadzenia z Gniezna relikwi. Umieszczono je w ołtarzu głównym miejscowego kościoła. Na skraju wsi w prawdopodobnym miejscu śmierci /wjazd od strony Starego Dolna/ wzniesiono ołtarz polowy oraz ustawiono Drogę Krzyżową. Przy okazji wykonanych prac na szlaku wydano staraniem działaczy PTTK przewodnik "Szlak Świętego Wojciecha". Słowo wstępne napisał Biskup Elbląski, a wprowadzenie Stanisław Leszczyń-Grabianka - radny Miasta, w imieniu Klubu "Wspólnota Elbląska". W przewodniku zamieszczono interesujące informacje "Pogranicze pomorsko-pruskie w okresie misji pruskiej Św. Wojciecha" autorstwa Marka Jagodzińskiego odkrywcy legendarnego Truso i "Świętego Wojciecha żywot i śmierć męczennika" Arkadiusza Jachimowicza. W przewodniku omówiono też zabytki kościoła pod wezwaniem Świętego Wojciecha w Elblągu, jak też bardzo szczegółowo turystyczny szlak pieszy Świętego Wojciecha. W przewodniku dość dużo miejsca zajmuje propozycja wycieczek pieszych, informacja o Gminie Dzierzgoń, o systemie odznak turystyki kwalifikowanej PTTK oraz regulamin zdobywania Odznaki "Śladami Świętego Wojciecha".

POZNAJEMY NASZE MIASTO

Z okazji obchodów 70-lecia Gdyni Oddział PTTK w Gdyni organizuje Wieloetapowy JUBILEUSZOWY RAJD MŁODZIEŻY pod hasłem "Poznajemy Nasze Miasto". Współorganizatorem jest Zarząd Miasta Gdyni, Towarzystwo Miłośników Gdyni i Redakcja "Dziennika Bałtyckiego". Przewodnictwo Komitetu Honorowego Rajdu objęła Prezydent Miasta Gdyni Pani Franciszka Cegielska.

Celem Rajdu jest zapoznanie uczestników z historią Gdyni, jej przyrodą i osiągnięciami. Rajd ma 10 etapów obejmujących wszystkie dzielnice miasta.

Zakończenie Rajdu, podsumowanie wyników zaplanowano na dzień 1 czerwca 1996 r. podczas miejskich obchodów Dnia Dziecka.

Uczestnicy, którzy wezmą udział we wszystkich etapach Rajdu przewidzianych Regulaminem Rajdu i udokumentują to wklejonymi plakietkami /stanowią potwierdzenie uczestnictwa, każdy etap inny kolor/ do książeczki Odznaki Turystyki Pieszej, otrzymają dyplom uczestnictwa podpisany przez Prezydenta Miasta i Prezesa Zarządu Oddziału Morskiego PTTK.

Niezależnie od oceny indywidualnej uczestników, przewidziano punktację zespołową drużyn. Opiekunowie grup młodzieżowych muszą posiadać Kartę Wycieczki, zgodnie z zarządzeniem MEN.

Zgłoszenia przyjmuje Biuro Oddziału w Gdyni, ul.3 Maja 27.

Wiesław Karger

AKRAJ

WYDAWNICTWO
PTTK

SR.ZOO.

P
O
L
E
C
A

Z DZIAŁALNOŚCI KOMISJI TURYSTYKI NARCIARSKIEJ ZG PTTK W 1995 ROKU

Komisja Turystyki Narciarskiej ZG PTTK pracuje bez zmian personalnych, w składzie wybranym na Krajowej Naradzie Aktywu Narciarskiego 24.04.1993 r. W roku 1995 odbyło się jedno posiedzenie plenarne Komisji, powiązane z organizowanym w styczniu w Krakowie XI Międzynarodowym Seminarium Narciarskim. Organizowany w grudniu Zlot Przewodników Narciarskich na Kalatówkach zgromadził jedynie 8 jej członków. Łączność z członkami Komisji jest zapewniona korespondencyjnie, telefonicznie względnie przy różnych nadarzających się okazjach. Prezydium Komisji odbyło 13 posiedzeń i 5 spotkań roboczych - omawiając bieżące sprawy organizacyjne, szkoleniowe, wydawnicze, imprezowe, zagospodarowania itp. Znaczną część działań Komisji odbywała się poprzez adresy prywatne jej członków. Prócz udziału w pracach Komisji, jej członkowie pracowali w wielu agendach Towarzystwa i poza nim, akcentując i reprezentując w nich swoim uczestnictwem sprawy Komisji i turystyki narciarskiej. /ZG PTTK, oddziały PTTK, Sp-ka Karpaty, PZN, SITN, ZHP, Św.Zw.Z.AK i inne/.
Założony na sezon 1994/95 plan dzia-

łałności KTN ZG PTTK, zrealizowany został prawie w całości, a uszczuplony jedynie niesprzysiężającymi warunkami śniegowymi w pierwszej połowie zimy. Na 24 odwołano jedynie 3 imprezy. Doszły natomiast do skutku wycieczki, rajdy i imprezy narciarskie, jak: wędrowka w Paśmie Babiogórskim i Jałowieckim, rajd na nartach śladowych po Jurze Krakowsko-Wiełuńskiej, wędrowki po Beskidzie Niskim z bazą w Radocynie, rajdy na nartach śladowych Sudety 95 w Paśmie Lasockim i "Wędrowki Północy" po Suwalszczyźnie oraz wyprawa narciarska na Czarnohorę. Jubileuszowy-XL Tatrzański Rajd Narciarski na 2-ch trasach polskich i 3-ch słowackich zgromadził ponad 100 uczestników. Z planowanych na 1995 rok szkoleń, zleconych Szkole Narciarskiej SKISER zrealizowano: doszkolenie zawodnicze i przygotowanie do sezonu dla pomocników instr i instr.PZN na Hali Gąsienicowej, 2 kursy na stopień demonstratora szkolnego w Bukowinie Tatrzańskiej i Popradzie, kurs na stopień pom.instr.PZN, kurs doskonalenia techniki jazdy oraz kurs kwalifikacyjny kandydatów na stopień pom.instr.PZN na Hali Gąsienicowej. Kursy powyższe finansowane były całkowicie przez ich uczestników. Z pomocą dofinansowania uzyskiwanego w UKFiT, zorganizowany został w grudniu na Kalatówkach cykl imprez szkoleniowych, a to: kurs na stopień przed.narc., kurs doszkoleniowy i unifikacyjny przed.narc., Złot przedowników, seminarium ITN PTTK - zakończony sprawdzianem jazdy stylowej z nagrodami. W konsekwencji obrad, które odbyły się na Zlocie przyjęto do realizacji wnioski o uporządkowanie zmian w Regulaminie Odznak Narciarskich PTTK, wydanie nowych Książeczek Narciarza i zamówienie Odznak. Na zakończenie zgrupowania wręczono 5 Odznak Honorowego Przewodnika Narciarskiego.

Akcja weryfikacyjna przewodników narciarskich PTTK w 1995 roku była kontynuowana. Z uzyskanych informacji wynika, że wielu Przewodników działa w terenowych ogniwach Towarzystwa, pełniąc w nich rozmaite funkcje, organizując i prowadząc imprezy narciarskie, weryfikując odznaki, co świadczy, iż praca nad kadrą szkoleniową KTN ZG jest celowa i procentuje.

W dniu 24.11.1995 r. na posiedzeniu Prezydium ZG PTTK w Warszawie przedstawione zostały problemy nurtujące KTN ZG PTTK. W przygotowanym referacie przedłożone zostały krótkie sprawozdanie z działalności KTN ZG w 1995 r. oraz kierunki podstawowych zamierzeń dotyczących szkolenia powszechnego, szkolenia kadry i jej weryfikacji, organizacji imprez turystycznych w kraju i za granicą, otwarcia na przyjęcie turystów zagranicznych, utrzymania szlaków narciarskich, wy-

dawania periodyku narciarskiego, starań o poszerzenie ulg w zakupie sprzętu itp. Referat uzupełniły wyniki akcji zdobywania odznak narciarskich przygotowane przez Biuro ZG PTTK w oparciu o sprawozdania GUS, poszerzone o wyniki Centralnego Referatu Weryfikacyjnego przy KTN ZG PTTK w Krakowie.

W 1995 r. ukazał się -staraniem Kol.J.Karpińskiego-kolejny zeszyt "Śladów Nart" z zawartymi w nim impresjami z wędrowek w Karpatach Wschodnich i Beskidzie Niskim, francuskim programem nauczania jazdy na nartach, planem działalności KTN ZG PTTK na sezon zimowy 1995/96, projekt zmodyfikowanego regulaminu przewodnika narciarskiego, oraz wykaz z ewidencji - pozycji skreślonych i zagrożonych zawieszeniem funkcji przewodnickich.

W miarę swoich merytorycznych możliwości i stosownie do uzyskanych z ZG PTTK dotacji, Komisja starała się sprawować nadzór nad narciarskim zagospodarowaniem Karpat. Środki na utrzymanie szlaków narciarskich, uzyskane z UKFiT, przekazane przez ZG PTTK do GOTG w Krakowie, po akceptacji przewodniczącego Komisji, zostały przez Ośrodek rozdzielone i przekazane utrzymującym szlaki zimowe - oddziałom. Wobec propozycji płynących z UKFiT - otwarcia się Towarzystwa, w tym turystyki narciarskiej - na przyjmowanie turystów zagranicznych, - KTN ZG PTTK wysunęła w tej sprawie szereg wniosków, których realizacja pozwoliłaby uatrakcyjnić bazę PTTK oraz poprawić warunki uprawiania turystyki narciarskiej.

W Dyrekcji Tatrzańskiego Parku Narodowego prowadzone były rozmowy na temat tras Tatrzańskiego Rajdu Narciarskiego, uprawnień przewodnickich do ich prowadzenia oraz turystyki narciarskiej na obszarze Parku. Przekazano w tej sprawie szereg wniosków.

W celu zaspokojenia potrzeb sprzętowych kadry narciarskiej - KTN ZG PTTK uzgodniła z Firmą SKI-TEAM w Warszawie warunki preferencyjnych zakupów przez kadrę narciarską Komisji. Około 250 przewodników i instruktorów T.N. otrzymało takowe. Prowadzone są dalsze rozmowy w celu poszerzenia zakresu tych usług.

Wyniki działalności Komisji Turystyki Narciarskiej ZG PTTK w 1995 r., podane wyżej w ogromnym skrócie - mimo nie w pełni zrealizowanych planowanych zamierzeń - dają nadzieję na dalszą jej działalność w ramach planów na sezon 1995/96, - do czego składają obserwacje w Towarzystwie symptomy stabilizacji.

Przewodniczący
Komisji Turystyki Narciarskiej ZG PTTK

/ - /Zbigniew Siudak

TURYSTYKA KONNA

W ostatnich latach coraz większym powodzeniem cieszą się turystyczne wędrowki konne. Zarząd Główny PTTK podjął prace związane z utworzeniem Komisji Turystyki Konnej. Powołana została Komisja. Uchwała w tej sprawie jest opublikowana w bieżącym numerze Informacji ZG PTTK

Bardzo prosimy zainteresowane Oddziały - koła i kluby o przekazanie informacji o osobach uprawiających tę turystykę i organizowanych imprezach. Zapraszamy do współpracy, prosimy o nazwiska i adresu osób, które mogą włączyć się w prace Komisji Turystyki Konnej ZG PTTK.

W aneksie do wydanej „Instrukcji Znakowania Szlaków Turystycznych” umieszczone zostały zasady znakowania szlaków przeznaczonych dla turystyki konnej. Szlaki takie zostały już opracowane i wyznaczone na terenie Podkarpacie. Stadnina Koni Huculskich „Gładyszów” ze środków FAPA - PHARE wydała folder „O koniu huculskim i turystyce konnej w Beskidzie Niskim”.

Zainteresowanych turystyką jeździeczą w Bieszczadach zapraszamy do „Bieszczadzkich Schronisk i Hoteli PTTK” w Sanoku, na Mazurach do OZGT PTTK w Olsztynie. Nauki pobierać i turystykę konną uprawiać można również korzystając z propozycji Szkoły Górskiej Przewodnictwa i Narciarstwa w Karpaczu, Oddziału „Szlak Brdy” w Bydgoszczy, a także Oddziału PTTK na Zamku w Golubiu Dobrzyńskim.

Dlaczego Turystyczny Ośrodek Informacji o Terenach Chronionych ?

Chociaż Ośrodek, pod obecną nazwą, funkcjonuje zaledwie kilka tygodni to faktycznie stanowi on naturalną kontynuację znacznie dłuższej działalności.

W 1974 roku, z inicjatywy Romana Peretiatkowicza powstała w Krakowie Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK. Od samego początku pracownia była prowadzona przez Oddział Akademicki PTTK w Krakowie. Było to uzasadnione dużą koncentracją kadry programowej Towarzystwa w tym Oddziale i bardzo intensywną działalnością szkoleniową. Z biegiem czasu w zainteresowaniach krajoznawczych działający związanych z pracownią co raz więcej miejsca zajmowały sprawy ochrony przyrodniczego i kulturowego dziedzictwa, tak w Polsce, jak i poza naszymi granicami. Była to naturalna odpowiedź na postępującą degradację przyrody i krajobrazu w naszym kraju, prowadzącą również do kurczenia się przestrzeni atrakcyjnej turystycznie. To wyraźne nastawienie programowe pracowni znajdowało wyraz zarówno w doborze gromadzonych zbiorów jak i prowadzonej działalności wydawniczej, w której problematyka ochrony przyrody zajmowała istotne miejsce.

Kiedy z początkiem lat 90-tych centralne finansowanie pracowni ustało, Oddział przyjął zlecenie Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie na prowadzenie, w ramach pracowni, ośrodka edukacji ekologicznej. Wymagany przez zleceniodawcę profil działalności, uwzględniający w znacznej mierze aspekty inżynierjno-techniczne wykraczał poza zakres zainteresowań programowych Towarzystwa, tym niemniej w tych trudnych chwilach umożliwił fizyczne przetrwanie pracowni krajoznawczej.

Po zakończeniu realizacji zadania zleconego przez Urząd Wojewódzki z końcem 1993r. powstał problem formuły dalszego funkcjonowania. Dla silniejszego zaakcentowania naszych celów statutowych, w ramach pracowni funkcjonował Ośrodek Edukacji i Turystyki Ekologicznej, na którego pracę uzyskano niewielką dotację za środki zagranicznych. Pod tą nazwą ośrodek działał do końca 1995 r. W ciągu tego czasu wyraźnie pogłębiła się specjalizacja ośrodka w zakresie terenów chronionych. Znalazło to wyraz w zainteresowaniach osób odwiedzających ośrodek (głównie studenci, nauczyciele i uczniowie), nabywających materiałów jak też rozbudowujących się kontaktach krajowych i zagranicznych. Z drugiej strony znaczenie pojęcia "edukacji ekologicznej" uległo znacznemu rozmyciu. W tej sytuacji zarząd Oddziału uznał za celowe aby wprowadzić nową nazwę ośrodka, nadal działającego w ramach pracowni krajoznawczej, która będzie lepiej oddawała rodzaj faktycznie wykonywanej pracy. Powstał: **TURYSTYCZNY OŚRODEK INFORMACJI O TERENACH CHRONIONYCH.**

Główne cele ośrodka to:

- * gromadzenie i udostępnianie informacji (naukowej, popularyzacyjnej i turystycznej) o terenach chronionych w kraju i na świecie;

- * propagowanie turystyki przyrodniczej;

- * propagowanie polskiego dorobku w dziedzinie ochrony przyrody i zasług PTTK na tym polu;

- * współpraca z krajowymi i zagranicznymi instytucjami o podobnym profilu działania.

Podjęcie szerszych działań natury organizacyjnej i wydawniczej jest planowane ale wymaga nowych źródeł finansowania.

Podstawowe atuty ośrodka to przede wszystkim:

- * wyspecjalizowany księgozbiór liczący ponad 7000 voluminów;

- * zbiór czasopism krajowych i zagranicznych;

- * videoteka, zestawy przeźroczy, mapy, druki ulotne z całego świata;

- * lokal, wyposażenie, sprzęt audiowizualny;

- * sieć kontaktów z krajowymi i zagranicznymi organizacjami i instytucjami zajmującymi się ochroną przyrody;

- * zaplecze kadrowe Oddziału Akademickiego PTTK, a zwłaszcza jego dwóch kół przewodnickich, który wśród swoich członków i sympatyków ma ludzi profesjonalnie zajmujących się ochroną przyrody.

Główne potrzeby to środki na zakup komputera (aby można rozpocząć budowanie komputerowego katalogu zbiorów) wraz z osprzętem, oraz koparki (aby czytelnicy mogli kopiować interesujące materiały, których nie wypożycza się). Oczywiście stale potrzebne są pieniądze na bieżącą działalność.

Oddział Akademicki PTTK w Krakowie zaprasza wszystkich zainteresowanych do korzystania za zbiorów ośrodka, a także prosi o nadsyłanie wszelkich materiałów związanych z profilem działalności.

Godziny pracy ośrodka (do końca czerwca 1996):

pn.: 14.00 - 18.00 wt.: 9.00 - 14.00 śr.: 9.00 - 13.00 czw.: 8.30 - 12.30

Adres: Turystyczny Ośrodek Informacji o Terenach Chronionych
OA PTTK - RPK 31-026 Kraków, ul. Radziwiłłowska 21, tel. 012 - 227003,
fax (grzechn.) 012-231697.

FERIE 96 Z ROP PTTK -
INFORMACJA O PRZEBIEGU AKCJI

Regionalny Ośrodek Programowy PTTK w Częstochowie tradycyjnie w okresie ferii zimowych przeprowadził cykl imprez turystycznych pod nazwą "Ferie 96 z ROP PTTK". Cała akcja odbyła się dzięki społecznemu zaangażowaniu działaczy PTTK z Regionalnego Oddziału PTTK i ROP-u.

W ramach akcji przeprowadzono VI Miejski Maraton Imprez na Orientację, zorganizowany jako sześć samodzielnych miejskich marszów na orientację. W imprezach tych oparto się na szkołach częstochowskich PSP nr.7, 9, 10, 35 i dwukrotnie nr.21. Drużynowy zwycięzca Maratonu /PSP nr.48 w Częstochowie/ zdobył puchar Prezydenta Częstochowy.

Regionalny Ośrodek Programowy PTTK w Częstochowie był jedną z wielu placówek opiekuńczo-wychowawczych, sportowo-turystycznych i kulturalnych prowadzących tegoroczną akcję "Zima w mieście" inspirowaną przez Urząd Miasta. Imprezy organizowane przez ROP sponsorowane były przez Urząd Miasta Wydział Sportu i Turystyki oraz przez Urząd Wojewódzki Wydział Kultury, Sportu i Spraw Społecznych. Uzyskane dotacje pozwoliły nam w zasadzie utrzymać ubiegłoroczną wysokość wpisowego - wycieczki autokarowe 5 zł imprezy na orientację 1,5 zł lub 1 zł, pozostałe imprezy 1 zł, jedynie wycieczki do Wieliczki były droższe o 5 zł.

Utrzymano również możliwość udziału w imprezach weekendowych rodziców /za dodatkową opłatą 5 zł./

W ramach opłat uczestnicy otrzymali okolicznościową plaketkę /każda impreza inną/, ubezpieczenie NW, udział w loterii turystycznej oraz opiekę przewodników i organizatorów, bilety wstępów muzealnych, na wycieczkach autokarowych, oczywiście przejazdy. Uczestnicy VI MIMiNo dodatkowo zdobywali liczne dyplomy, upominki i nagrody, a zamiast losu na loterii słodką bułkę i gorącą herbatę.

Akcja "Ferie z ROP PTTK" propagowana była szeroko za pomocą afisza zawierającego terminarz imprez wraz ze związanym regulaminem. Lokalne rozgłoszenie radiowe oraz prasa lokalna na bieżąco informowała o naszych wycieczkach.

W tegorocznej akcji organizatorzy przygotowali 25 imprez dla ok.1200 osób. W dn.9.01.br. w trakcie giełdy "Zima w mieście" zarezerwowano prawie całą naszą ofertę. Rezerwacja, o ile nie potwierdzona była wpłatą, utrzymana była przez 10 dni. Niestety wiele szkół /ok.30%/ rezygnowało z rezerwacji /często nie powiadamiając o tym organizatorów/. We wszystkich imprezach "Ferii" uczestniczyło 1376 osób / w tym 100 opiekunów i 57 organizatorów/ z co najmniej 40 szkół i jednostek opiekuńczo-wychowawczych. Najliczniej reprezentowane były:

PSP nr.48 - 154 osoby, PSP nr.2 -112 osób,
PSP nr.21 - 104 osoby, PSP nr.54 -98 osób,

oraz Spółdzielnia Mieszkaniowa "Północ"-80 osób.

Zgłoszonych uczestników można podzielić na trzy grupy:

1. Zgłoszenia ze szkół prowadzących akcję "Zima w mieście" /ok.50%/.
2. Zgłoszenia z pozostałych szkół i placówek /ok.30%/ w tym spoza Częstochowy /ok.16%/.
3. Zgłoszenia indywidualne /ok.20%/.

W roku 1996 wprowadzona rezerwacja miejsc w trakcie giełdy spowodowała, że ok.280 miejsc na wycieczki piesze, zakładów pracy oraz MIMiNo nie zostało wykorzystanych. Powyższe wycieczki nie miały większego wpływu na wzrost kosztów akcji.

W poszczególnych imprezach uczestniczyło: łącznie /wraz z opiekunami i organizatorami/ w 9 wycieczkach autokarowych 495 osób w tym:

2 x Zabrze	113 osób
2 x Tarnowskie Góry	109 "
2 x Jaskinia Wierchowska i Ojców	108 "
3 x Wieliczka	165 "

w 4 zimowych spacerach po Jurze 150 osób

w 6 imprezach Miejskiego Maratonu Imprez na Orientację 313 "

oraz w 7 wycieczkach do zakładów pracy 418 "

w tym: Wytwórnia Ozdób Choinkowych "Komozja" 74 osoby
straż pożarna 61 osób
Teatr od kuchni i radio Częstochowa 86 "
Wigolen 55 "
Wojewódzka Komenda Policji 72 "
Gnaszyńskie Zakłady WYROBÓW PAPIEROWYCH 40 "
Piekarnia "Gigant" 30 "

Wszystkie imprezy organizowane były i prowadzone społecznie przez działaczy PTTK.

6 imprez na orientację organizowała 25 osobowa grupa młodzieży z LO im.J.Dąbrowskiego, PSP nr.7,9,10,35 i 21 pod kierownictwem naszych działaczy Marii Dziurskiej-Pyrkosz, Haliny Ficek,Marka Klechy,Zbigniewa Tarnowskiego i Adama Wrzaszczyka. Pozostałe wycieczki "Ferii" organizowali: Paweł Barszcz 4 x, Halina Ficek 1 x, Cezary Gospodarek 4 x, Andrzej Nowocień 4 x, Zofia Paluchowska 4 x, Lech Tota 8 x, Tadeusz Trzyna 2 x. Większość imprez /oprócz autokarowych/ obsługiwana była przez 2 osoby. Szczególne słowa podziękowania należą się dyrekcjom i pracownikom odwiedzanych zakładów pracy:

Wytwórnia Ozdób Choinkowych "Komozja", Wojewódzkiej Komendy Straży Pożarnej, Teatru Dramatycznego im.A.Mickiewicza, Radia Częstochowa, Zakładom Przemysłu Lekkiego "Wigolen", Wojewódzkiej Komendy Policji, Gnaszyńskim Zakładom WYROBÓW PAPIERNICZYCH, Piekarni "Gigant" za przychylność i miłe gościnie młodych turystów.

Organizatorzy serdecznie dziękują lokalnym rozgłoszom radiowym oraz miejscowej prasie za przekazywanie bieżących informacji o akcji.

Ponadto składamy podziękowanie Oddziałowi Regionalnemu Agencji Promocji Turystyki w Częstochowie za merytoryczną i osobową pomoc. Całkowity koszt akcji "Ferie 96 z ROP PTTK" wyniósł ok.9.000 zł i jest niższy niż planowano /dzięki negocjacjom i zrozumieniu kontrahentów/.

Należy podkreślić, że imprezy nasze mogły się odbyć dzięki znacznym dotacjom udzielonym przez Urząd Miasta i Urząd Wojewódzki. Gorąco i serdecznie Im w imieniu blisko 1300 młodych turystów za to dziękujemy.

Regionalny Ośrodek Programowy PTTK deklaruje gotowość czynnego włączenia się do kolejnych akcji "Wakacje i ferie w mieście". Deklaracja nasza poparta jest możliwościami kadry programowej, doświadczeniem organizacyjnym oraz ogromnym zapotrzebowaniem środowiska na tego typu wypoczynek.

KONKURSY

RAJD "GROCHOWISKA 96"

Dnia 16 marca 1996 r. Oddziały PTTK Pińczów i Busko-Zdrój przy współudziale Komendy Hufca ZHP w Busku-Zdroju przeprowadziły kolejny rajd szlakiem Powstania Styczniowego "Grochowska 96". Mieszkańcy i młodzież oddali hołd przy mogile poległym powstańcom, którzy 133 lat temu polegli w tym miejscu, walcząc o wolną Polskę. Była to ostatnia bitwa gen. Mariana Langiewicza - 18 marca 1863 r. W rajdzie uczestniczyło około 200 osób, w większości młodzież z Pińczowa, Buska, Złotej Pińczowskiej, Chrobrego, Jasionnej, Motkowic, Klępa Górnego i mieszkańcy Grochowsk. Z zaproszonych gości przybyli Burmistrz UMiG Pińczów Pan Witold Kania i Przewodniczący Rady Miejskiej w Busku-Zdroju Pan Jarosław Firlej. Przy mogile powstańczej odbył się apel poległych. Gawędę o bitwie pod Grochowskami wygłosił Kol. Andrzej Wadowski v-ce Prezes ZO PTTK Busko-Zdrój. Następnie młodzież ze Szkoły Podstawowej z Kameduł przedstawiła program słowno-muzyczny poświęcony Powstaniu Styczniowemu /pieśni, wiersze/. Po części oficjalnej spod mogiły powstańczej młodzież udała się na ognisko, gdzie odbył się konkurs na piosenkę turystyczną. Puchar przechodni Prezesa Oddziału PTTK Pińczów zdobyły połączone grupy ze Szkoły Podstawowej z Mostkowic i Szkoły Podstawowej z Jasionnej. Na zakończenie rajdu wszyscy uczestnicy zostali zaproszeni do spożycia wojskowej "grochówki", którą serwował 21 Wojskowy Szpital Uzdrawiskowy z Buska-Zdroju.

Andrzej Wadowski.

● MÓWIĄ DZIAŁACZE ●

ŚWIADOMOŚĆ DOBREJ I WSZECHSTRONNEJ WSPÓŁPRACY MIĘDZY WSZYSTKIMI STRUKTURAMI TOWARZYSTWA JEST NASZĄ SIŁĄ.

W dniu 13 marca 1996 r. w Zawierciu odbyła się narada zarządów oddziałów PTTK rejonu zagłębiowskiego z udziałem aktywnych przewodników turystycznych. Na naradę przybyli członkowie zarządów oddziałów PTTK z Będzina, Olkusza, Dąbrowy Górniczej i Koła Kolejarzy z Łaz.

W naradzie uczestniczyli zaproszeni przedstawiciele ZG PTTK w osobach: Kol. Waclaw Derejczyk - przewodniczący Komisji Przewodniczej; Kol. Aniela Szlompek - reprezentująca Kapitułę Odznaczeń; Kol. Tytus Szlompek - reprezentujący Komisję Historii i Tradycji.

Treścią narady były zagadnienia doształcania i doskonalenia kadry przewodników zgodnie z potrzebami regionu, z uwzględnieniem wniosków czynnych przewodników turystycznych. Prezes Oddziału PTTK w Zawierciu kol. Adam Bogacki zapoznał zgromadzonych z projektem doształcania i doskonalenia przewodników turystycznych, a prezes Oddziału PTTK w Będzinie kol. St. Góra z zabezpieczeniem technicznym szkolenia us

talając jednocześnie harmonogram doształcania przewodników w obszarze Wyżyny Krakowsko-Częstochowsko-Wieluńskiej. W wyniku szkolenia uzupełniającego przewodnicy uzyskają dodatkowe uprawnienia "Przewodnika Jurajskiego". W toku narady omówiono możliwości pozyskania nowej kadry przewodniczej z kadry aktywnych działaczy krajoznawstwa, turystyki oraz przewodników turystycznych proponując eksternistyczne formy kształcenia. Rozważono również możliwości organizowania kursów przewodnickich w oparciu o nowopowołaną przez ZG PTTK Regionalną Komisję Egzaminacyjno-Weryfikacyjną d/s Przewodnictwa dla Regionu Zagłębia.

W podsumowaniu dyskusji kol. Waclaw Derejczyk - przewodniczący Komisji Przewodniczej ZG zaakceptował zamierzenia prezentowane na nadzie oraz złożył obietnicę udzielenia organizacyjnej pomocy. Nawijając do faktu powstania Komisji egzaminacyjno-weryfikacyjnej zaapelował o współpracę z Zespołem d/s przewodnictwa woj. katowickiego i Regionalną Komisją Egzaminacyjną w Katowicach oraz przypomniał, iż założeniem było nie dzielenie województwa, lecz wyłącznie wzmocnienie organizacyjno-programowe przewodnictwa na terenie woj. katowickiego. Kol. Aniela Szlompek omawiając działalność turystyczną w woj. katowickim potwierdziła, że jakiegokolwiek zarzuty pod adresem ZG PTTK odnośnie stwarzania podziałów są bepodstawne, a zamierzenia wspólnego działania oddziałów zagłębiowskich są słuszne i winny przyczynić się do wzmocnienia działalności turystycznej. W podsumowaniu zapoznała się z potrzebami rekreacji i czynnego wypoczynku członków spółdzielni mieszkaniowych oraz wynikającymi z tego zadaniami dla przewodników turystycznych. Zwróciła się z apelem o pomoc w przewodnictwie organizowanych zjazdów, które odbędą się w bieżącym roku po Jurze - 15 września. Skierowała również apel do oddziałów o współdziałanie z ZG PTTK w organizowaniu imprez turystycznych dla niepełnosprawnych oraz dzieci szczególnej troski.

Poprzednie spotkania oddziałów zagłębiowskich odbyły się w Sosnowcu, Będzinie i Olkuszu, na których omówiono problematykę pracy zarządów i perspektywy wspólnego działania.

Jan Janeczek

Przewodniczący Komisji Egzaminacyjno-Weryfikacyjnej d/s Przewodnictwa dla Regionu Zagłębia przy Oddziale PTTK w Zawierciu

RAJDY NA RATY UZNANĄ FORMĄ UPRAWIANIA TURYSTYKI

Wśród wielu różnorodnych form organizacyjnych w turystyce kwalifikowanej różnych dyscyplin turystycznych, takich jak rajdy, zjazdy, zloty i wszelkich ich odmian różniących się postawionymi przed nimi celami, niewątpliwie wyróżniają się tak zwane rajdy na raty.

Na przełomie lat 1950/1960 na Wybrzeżu Gdańskim z powodzeniem pierwowzory tego typu imprez realizowało Koło "Mewa" przy ówczesnym Oddziale PTTK w Sopocie. W późniejszych latach imprezy w formie "na raty" stały się specjalnością Klubu Turystów Pięszych "Babelki", funkcjonującym przy Oddziale PTTK w Gdańsku. Zorganizowano wówczas około 30 takich imprez. Rajd na raty daje możliwość odbycia określonych nawet bardzo długich tras etapami. Ilość etapów może być dowolna. Zależy to od celu, jaki stawiają sobie organizatorzy. W praktyce przyjęto, że etapów nie powinno być mniej niż pięć. Wędrówka może się odbywać etapami na określo-

nej trasie, względnie też, jeśli ma charakter tematyczny, uczestnicy mogą w niej docierać do określonych miejscowości, rezerwatów przyrody, zabytków itd. W każdym przypadku rajd na raty powinien zawierać maksimum treści krajoznawczych, przy czym treści te winny być dyskretnie wplątane w imprezę, jak gdyby przy okazji, w przeróżnych formach w informacji słownej, audiowizualnej. Oczywiście sposób przekazania i ilość informacji, a także jej poziom, należy dostosować do przeciętnego odbiorcy danej imprezy.

I tak rajd na raty powinien stanowić zwarty i dobrze zorganizowany cykl imprez wycieczkowych i kulturalno-oświatowych. Zwycięzcy wycieczki stanowiąca tylko jeden z etapów rajdu musi zawierać większość elementów imprezy klasycznej. W szczególności dotyczy to realizacji poszczególnych elementów planu organizacyjnego i programowego. Jednocześnie rajd daje możliwość stosowania z wielkim powodzeniem różnych akcji nieznanych imprezie klasycznej, jak wygłoszenie już poza wycieczką gawęd, prelekcji, projekcji filmowych, wystaw, konkursów krajoznawczych, fotograficznych, a nawet literackich. Poprzez wprowadzenie elementów rywalizacji drużyn i uczestników indywidualnych w punktacji imprezy, można zachęcić do udziału w tego typu działaniach znaczną ilość uczestników rajdu, przez co realizowany jest pełniej, aniżeli w innej formie imprezy postulat, by wycieczka nie ograniczała się jedynie do wędrówki. Pokonanie określonej trasy dowolnym środkiem lokomocji nie powinno być celem samym w sobie.

Rajd na raty musi być możliwie drobiazgowo opracowany przed jego rozpoczęciem, tak by drukowana /pisaną lub powielana/ informacja o nim była maksymalnie prawdziwa przez cały czas trwania. Należy pamiętać, że rwące się i nieprzemysłane dokładnie założenia nie zachęcałyby do wytrwałego udziału we wszystkich następnym etapach. Wskazane byłoby w trakcie rajdu zaprogramowanie przynajmniej jednego etapu stacjonarnego połączonego z biwakowaniem i w miarę możliwości z ogniskiem. Raczej należałoby unikać rajdów "tasiemców", aczkolwiek praktyka pokazuje, że z powodzeniem można zrealizować dobrą imprezę o 20-u, a nawet większej ilości etapów.

Rajd na raty powinien mieć wyraźnie jednolity charakter programowy, wynikający z treści krajoznawczych lub charakterystycznej pory roku, na przykład: zima, jesień. Zaobserwowano, że rajdy w okresie zimy mają na ogół wyższą frekwencję.

Rajd na raty winien mieć naczelną hasło - temat: typu historycznego, przyrodniczego, obrzędowego, nazewniczego itp.

Do bardziej znanych, zrealizowanych cykli tematycznych rajdów na raty, można zaliczyć:

- Szlakiem Grodzisk Pomorskich - składał się z 10-u etapów, przy czym na każdym etapie zwiedzano 2 grodziska. Uczestnicy czynnie włączyli się do prac związanych z opracowaniem odpowiedniej dokumentacji i powierzchniowym zbieraniem ceramiki dla Muzeum Archeologicznego w Gdańsku.
- Szlakiem Legend Kaszubskich - docierano do miejsc związanych z bardziej znanymi legendami.
- Szlakiem Fauny i Flory - docierano do miejsc noszących nazwy faunistyczne i florystyczne.
- Bez Wiz i Dewiz - zwiedzano miejscowości noszące nazwy obce, jak: Czechy, Rzym, Palestyna, Ameryka.
- Szlakiem Rezerwatów Przyrody.

Możliwości odbycia wędrówek spiętych w jedną całość cyklami tematycznymi są nieograniczone.

Z wielkim powodzeniem organizowano też rajdy lingwistów, na których poza normalnymi czynnościami, prowadzący wycieczkę był obowiązany prowadzić konwersację z chętnymi uczestnikami, w wybranym i z góry zapowiedzianym języku obcym.

Rajd na raty powinien mieć bardzo starannie opracowane pamiętki rajdowe, które mogłyby być pamiętkami turystycznymi, najlepiej regionalnymi. "Szał" znaczków, plaketek, proporczyków, mógłby mijać na rzecz estetycznej i wartościowej plastycznie pamiętki. Pierwsza udana próba z ceramiką artystów ludowych Kaszub jest tego chyba dobrym przykładem do naśladowania.

Rajdy na raty dają wyjątkowe możliwości oceny wyników uzyskanych przez uczestników poprzez element rywalizacji. Zwłaszcza dla uczącej się młodzieży rywalizacja rówieśnicza, stanowi wielki doping do aktywności oraz pobudzenie wyobraźni. W tym zakresie udane próby zanotował Klub Turystów Pieszych "Delta" działający przy Oddziale Ziemi Elbląskiej PTTK w Elblągu.

Rajdy na raty dają większe możliwości pogłębienia treści krajoznawczych, aniżeli tak zwane imprezy klasyczne w turystyce kwalifikowanej. Dają możliwości wszechstronne, zarówno co do treści, jak i formy. Przy tej okazji można realizować także elementy szkoleniowe i sprawnościowe. Rajdy na raty nie ograniczają możliwości uczestnictwa dla turystów pieszych, ale są otwarte także dla przedstawicieli wszelkich innych dyscyplin turystycznych. Nie "zabierają" urlopów pracowniczych. Mogą być realizowane wyłącznie w dni wolne od pracy. Dają więc wielkie nadzieje rozbudzenia nawyku wędrówkowania. Wydaje się, że powrót do form wycieczkowania "na raty" zasługuje na propagowanie.

KASZUBSKA KONFERENCJA TURYSTYCZNA

W dniach 15 i 16 lutego 1996 r. w Ostrzycach koło Somonina odbyła się VI Kaszubska Konferencja Turystyczna. Zorganizowana ją w zajeździe "U Stolema" nad pięknym Jeziorem Ostrzyckim. Bogaty program Konferencji miał przede wszystkim na celu doprowadzenie do założenia Stowarzyszenia "Turystyczne Kaszuby". Uznano celowość takiego zamiaru, związanego z lepszą i skuteczniejszą, aniżeli dotychczas promocją Kaszub. Członkiem Stowarzyszenia mogą być gminy, biura turystyczne a nawet osoby fizyczne. Zaprośzenie do udziału otrzymało także PTTK. Podczas Konferencji omówiono także stan przygotowań do "Study Tour po Kaszubach" - objazdowej sesji promocyjnej dla touroperatorów i dziennikarzy.

Wiele czasu poświęcono omówieniu przyjęcia formy i zasad wydania katalogu "Baza Turystyczna Kaszub", Międzynarodowym Targom Turystycznym "Beskidy - 96" w Bielsku-Białej, przygotowaniom do Kiermaszu Turystycznego "Kaszuby - 96" w Gdyni, organizowanego z okazji Jubileuszu Gdyni.

Omówiono też propozycje Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, dotyczących współuczestnictwa w programie działań promocyjnych i informacyjnych o Kaszubach, w tym między innymi na targach turystycznych i zasady konkursu "Produkt Turystyczny Kaszub".

Z zainteresowaniem przyjęto wystąpienie przedstawiciela Zarządu Parków Krajobrazowych szczególnie w części dotyczącej możliwości i warunków tworzenia nowej sieci tras rowerowych w regionie.

Duży wkład merytoryczny do przebiegu Konferencji wniósł przedstawiciel Oddziału Gdańskiego PTTK, który przedstawił problematykę znakowania szlaków turystycznych i możliwości ich zagospodarowania w regionie kaszubsko-kociewskim. Po tym wystąpieniu wywiązała się żywa dyskusja. Wykazała ona duże zainteresowanie problematyką ze strony przedstawicieli gmin kaszubskich.

Bogaty program Konferencji zakończony został konferencją prasową z udziałem dziennikarzy z "Gazety Morskiej" i "Super-Expressu".

DWIE KSIĄŻKI O WĘDROWANIU

Wakacje - słowo magiczne, czas wolny od zajęć szkolnych, czas, na który się czeka, do którego się tęskni, czas opisany wielokrotnie w literaturze pedagogicznej, socjologicznej czy turystycznej. Tego właśnie tak rozumianego czasu dotyczą dwie książki, które ostatnio ukazały się na rynku wydawniczym. Są to: Ryszarda Harajdy "Jak to miło wędrować z plecakiem" /Poznań 1995, ss.52/ i Kazimierza Denka "Na wakacyjnych szlakach" /Toruń 1996, Biblioteka Kultury i Edukacji, ss.240/. Obie pozycje, choć bardzo różne w kwestiach zasadniczych, łączy temat, sposób myślenia i odpowiedzialność za słowo. Ponadto obie te pozycje doskonale się uzupełniają i powinny - moim zdaniem - znaleźć się w biblioteczkach krajoznawczo-turysty, zwłaszcza młodego. Książka Harajdy - poświęcona współtowarzyszce wędrowek, żonie Helenie /profesor fizyki i akustyki/ - jest metodycznym poradnikiem wycieczkowania utrwalonym we wspomnieniach, spisanych po latach, poradnikiem najrzetelniejszym, bo "pisanym" sercem, z autopsji:

"W późniejszych latach pisałem artykuły, a nawet podręczniki z metodyki wycieczkowania. Może się i komu przydały. Ale już starożytni Rzymianie mówili verba docent, exempla trahunt /słowa uczą, przykłady podciągają/.

Dlatego próbuję odpowiedzieć dzisiaj na tamte szczegółowe pytania opisem wydarzeń z różnych wędrowek i imprez z wielu, wielu minionych lat. Będą to nie wzorce, a tylko przykłady i właściwych poczyną, i popełnionych błędów. Wnioski z nich czyły słuchacz sobie dośpiewa" /s.6/. I tak się z pewnością stanie, gdyż jak mawiał Simone Weil "Język jest zawsze tym, co formułuje poglądy, nawet u człowieka, który na pozór milczy".

Ryszard Harajda w swoich wspomnieniach wędrowek z plecakiem dotyka niemal wszystkie go - planów, przygotowań, poznanych miejsc terenu, ubioru, warunków atmosferycznych, ekwipunku, przewodnika, niecodziennych wydarzeń, posiłków, języków obcych, sposobów obcowania z przyrodą i wreszcie atmosfery wędrowek. Trzeba być tak doświadczonego organizatorem imprez, tak wybitnym dydaktykiem i krajoznawcą, jak Doktor Ryszard Harajda by zwłaszcza ten ostatni aspekt cenił najbardziej. Autor omawianej tu publikacji ma niepospolitą wręcz zdolność łączenia tego co poetyckie, literackie, wzniosłe, z tym, co zwyczajne, pospolite, codzienne. Każdy rozdział opatrzonej został wspaniałym mottem, które doskonale wpisując się w omawiany problem samo stanowi znakomity materiał do przemyśleń. Książka jest skarbnicą mądrych i sprawdzonych pomysłów. Jeśli ktoś szuka inspiracji do własnych wędrowek - niech koniecznie po nią sięgnie.

Profesor Kazimierza Denka "Na wakacyjnych szlakach" inaczej, a mimo wszystko jakby trochę tak samo uczy przede wszystkim młodzież atrakcyjnego spędzania wolnego czasu, gdyż zdaniem Autora: "Poznawanie kraju na wakacyjnych szlakach to nie tylko krajoznawczo-turystyczne przygody i przyjemności, ale przede wszystkim nauka poza ławą szkolną, nie obowiązkowa, oceniana, ale swobodna, radosna, zintegrowana, przyjemna, wakacyjna. I wcale nie mniej skuteczna od nauki szkolnej. Tu leży głęboki sens edukacyjnych wędrowek na wakacyjnych szlakach, czyli tych, które uczą i wychowują" /Wstęp, s.5/. Swoje propozycje poznawania kraju zawarł Autor w następujących rozdziałach: I - Istota, funkcje, cele, treści, zasady i metody wakacyjnych wędrowek oraz ich rodzaje. II - Wartości wychowawcze wakacyjnych wędrowek. III - Kadra wychowawców wakacyjnych wędrowek. IV - Zanim udamy się na piesze obozy wędrowne. V - Realizacja celów wakacyjnych wędrowek. VI - Wszystko ma swój koniec. VII - Rajdy

● KALEJDOSKOP KULTURALNY ●

obozowego eskulapa. Ich doskonale dopełnienie stanowi staranne zestawienie literatury obejmującej 134 pozycje bibliograficzne. Książka Denka, podobnie jak omawiana wyżej praca Harajdy, "powstała także z wielkiej potrzeby obejrzenia się za siebie, z chęcią ponownego przebycia drogi, którą się idzie już od ponad czterdziestu pięciu lat, aby lepiej uzmysłwić sobie kierunek, cel i sens tej wędrowki" /s.8/. Autor adresuje ją do krajoznawców i turystów, przede wszystkim jednak do organizatorów, kierowników i uczestników obozów wędrownych tak szkolnych jak i harscerskich. Przedstawił organizację i metodykę prowadzenia obozów wędrownych, sprawdzaną w wielokrotnej praktyce. /Profesor przewędrował szlaki o długości 10000 km, z czego ponad 6500 km w górach - s.5/. Jako niezwykle doświadczony dydaktyk-krajoznawca obozy wędrowne traktował zawsze jako integralne, niezwykle ważne ogniwo systemu wychowawczego i działalności krajoznawczo-turystycznej wśród młodzieży. Tylko tak rozumiane "wakacyjne szlaki" czy "wędrowki z plecakiem" mogą być furta, by użyć słów Ryszarda Harajdy. KRAJOZNAWSTWA BEZ GRANIC. Jak dobrze, że o obie te znakomite pozycje - poradniki metodyczne ukazały się w tak bliskim sąsiedztwie czasowym, jak dobrze, że przed zbliżającymi się wakacjami zdążą dotrzeć do rąk zainteresowanych wędrowaniem. Mam nadzieję, że staną się one podręczną lekturą i przewodnikiem - przyjacielem, który ustrzeże przed ewentualnymi błędami.

Do zobaczenia na wakacyjnych szlakach.

Pola Kuleczka

Nr 10 rok LXVIII Y 9004 C
Nr indeksu 35942
ISSN 0137-9784
10 marca 1996
Cena 1 zł (10 000 zł); 2,50 DM; 2 USD

GOŚCIE DZIEDZIELNY

Konkurs na wiersz o Groniu Jana Pawła II

IV Konkurs na wiersz o Groniu Jana Pawła II organizuje Rodzime Kolo PTTK Szarotka w Andrychowcu. Groniem Jana Pawła II nazywano część grzbietu Leszczewka - szczytu w Beskidzie Małym, górującego nad rodzinnym miastem Papieża - Wadowicami. Ojcu Świętemu dedykowana jest wybudowana na górze kaplica Sanktuarium Górskiego. Inicjatorzy konkursu, państwo Danuta i Stefan Jakubowski, przygotowują do druku tomik wierszy, w którym znajdą się najciekawsze utwory nadesłane na trzy poprzednie konkursy. Książka

(KA/)

RODZIME KOŁO PTTK „SZAROTKA” W ANDRYCHOWIE
I WRZSIŃ „OGNIWO” W KATOWICACH

OGŁASZAJA

IV KONKURS

na wiersz

„O GRONIU JANA PAWŁA II”

ORGANIZATORZY PROSZĄ O PRZESYLANIE
MASZYNOPISU PRAC (DOTYCZĄCYCH NIGDZIE NIE
PUBLIKOWANYCH) W 2 EGZEMPLARZACH NA ADRES:
Danuta i Stefan Jakubowski
ul. Garncańska 23
34-120 Andrychów
tel. (0-33) 75-37-68

W TERMINIE DO 30 KWIEŹNIA 1996r.
Z DOKADNYM ADRESEM NADAWCY.

1. numer magazynu „Kultura i Życie”

II Konkursu ogólnopolskiego dla ogniw PTTK i organizacji społecznych prowadzących działalność turystyczno-krajoznawczą dla osób niepełnosprawnych.

Cel konkursu:

- 1/ szeroka popularyzacja turystyki i krajoznawstwa wśród osób niepełnosprawnych,
- 2/ wymiana doświadczeń i szeroka popularyzacja wzorów dobrze działających ogniw PTTK,
- 3/ wypracowywanie nowych form turystyki dla osób niepełnosprawnych przygotowanie specjalnych tras do turystyki pieszej, motorowej, kolarskiej i kajakowej itp/,
- 4/ przegląd aktywności i przygotowania kadry PTTK,
- 5/ wyłonienie na drodze porównania najlepiej pracującego oddziału bądź /koła PTTK, na rzecz osób niepełnosprawnych.

Organizatorem konkursu jest Rada ds. Turystyki Osób Niepełnosprawnych Zarządu Głównego PTTK.

Założenia konkursu:

- ogłoszenie konkursu następuje w kwietniu 1996 r. i trwa do 31 marca 1997,
- ogłoszenie wyników konkursu nastąpi do dnia 30 czerwca 1997.

Warunki uczestnictwa:

- udział w konkursie może wziąć oddział bądź koło PTTK i innych organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych, które zgłoszą swój udział i nadesłają informację o działalności na rzecz osób niepełnosprawnych określoną m.in. w celach konkursu,
- zgłoszenie należy kierować do Rady ds. Turystyki dla Osób Niepełnosprawnych - Zarządu Głównego PTTK,
- termin nadsyłania zgłoszeń na kartach uczestnictwa upływa z dniem 31 grudnia 1996

Imprezy i zadania będące przedmiotem oceny uczestników konkursu.

- Inicjatywy Rady ds. Turystyki Osób Niepełnosprawnych (prosimy podać skład Rady),
- wycieczki autokarowe, PKP,
- wycieczki piesze - rajdy i wędrówki, ogniska, wieczornice,
- program turystyczno-krajoznawczy na obozach rehabilitacyjnych,
- imprezy turystyki kwalifikowanej (rowerowe, wodne, górskie),
- wycieczki specjalistyczne (zawodowe, hobbystów itp.),
- dokumentacja wycieczek - fotografie, trasy wraz z opisem dla osób niepełnosprawnych,
- popularyzacja (prasa, radio, telewizja, foldery),
- sylwetki osób zasłużonych dla organizacji turystyki w środowisku osób niepełnosprawnych.

Ocena konkursu.

- Ocena wyników konkursu w skali kraju jest dokonywana przez Zespół powołany przez Radę ds. Turystyki Osób Niepełnosprawnych Zarządu Głównego PTTK, który sporządza protokół z oceny konkursu.

Uroczyste ogłoszenie wyników konkursu oraz wręczenie nagród nastąpi do dnia 30 czerwca 1997 r.

Nagrody:

1. Puchary Prezesa UKFiT oraz Prezesa ZG PTTK.
2. Przewiduje się nagrody pieniężne za zajęcie I, II, III, miejsca oraz dyplomy ZG PTTK dla wszystkich wyróżnionych jednostek.
3. Zarządy Główne organizacji uczestniczących w konkursie mogą ufundować dla swoich jednostek dodatkowe nagrody wg. uznania.
4. Przewiduje się również wyróżnienie szczególnie aktywnych osób nagrodami książkowymi i dyplomami uznania.

Postanowienia końcowe.

Interpretacja niniejszego regulaminu należy do Rady ds. Turystyki Osób Niepełnosprawnych Zarządu Głównego

Rada ds. Turystyki
Osób Niepełnosprawnych
ZG PTTK

GÓRY DLA NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Chciałabym polecić Państwu schronisko turystyczne "Cicha Woda" koło Cisnej, czynne przez cały rok. Ofertą powinny zainteresować się przede wszystkim te Oddziały PTTK, które zajmują się organizowaniem turystyki dla osób niepełnosprawnych.

* * *

Niewielka górską rzeczka wpadająca do Solinki jest rzeczywiście cicha. Przestrzeń tu ogromna, cisza, którą niemalże słychać, miejsce położone z dala od uczęszczanych szlaków turystycznych i tętniących gwarem deptaków.

Na samym krańcu wsi Żubracze, położonej 5 km na zachód od Cisnej w kierunku na Łupków znajduje się dom - schronisko dla niepełnosprawnych turystów. Przyjeżdżają tu inwalidzi z dysfunkcją narządów ruchu, niedowidzący, upośledzeni psychicznie. Najczęściej są to zorganizowane grupy, które organizują wypoczynek połączony z zajęciami terapeutycznymi, z uprawianiem turystyki, sportu, warsztatami plastycznymi i in. Dla grup gospodarze ośrodka otrzymują dofinansowanie z PFON. Indywidualny turysta także znajdzie tu życzliwy kąć i strawę, zdarza się nawet, że pomaga w prowadzeniu turnusu jako wolontariusz, gdy kieszeń u niego uboga.

Schronisko prowadzi Fundacja Pomocy Osobom Niepełnosprawnym "Cicha Woda", a konkretnie znane tu wszędzie w okolicy małżeństwo Radziszewskich. Prezesem Zarządu Fundacji jest pani Grażyna Celina Radziszewska. Oboje są poznaniakami zakochanymi w Bieszczadach. Mieszkają tu już czternaście lat. Po wypadku córki sprzedali gospodarstwo i kupili w Żubraczej stary dom oraz 30 hektarów gór. Dwa lata temu dzięki pomocy finansowej PFON powstało w Żubraczej schronisko turystyczne z dwudziestoma pięcioma

miejscami noclegowymi. Jest także pokój gościnny na poddaszu, wynajmowany gościom, przynoszący dodatkowe dochody.

Pokoje na parterze, podobnie jak kuchnia, jadalnia, łazienki i toalety są bez barier architektonicznych. Kiedy przyjedziecie tu latem duże, kilkuosobowe pokoje będą już podzielone na bardziej intymne czteroosobowe pokoiki.

W schronisku jest prosty sprzęt rehabilitacyjny do ćwiczeń usprawniających, ale kiedy tylko jest pogoda, życie toczy się na polanie przed domem. Tu można jeździć na trójkołowym rowerze górskim, pokonywać teren o różnym stopniu trudności, kąpać się w rzeczce, malować, lepić i wypalać w glinie, nauczyć się obsługiwać komputer, uczyć się języków obcych (w jadalni jest małe laboratorium językowe na 10 stanowisk).

Chętni mogą spędzić noc w górach w specjalnych amerykańskich śpiworach, pod rozgwieżdżonym niebem, przy ognisku, wsłuchując się w odgłosy bieszczadzskich lasów, niczym prawdziwi traperzy. Góry zapraszają na wędrowniki. Do historii ośrodka przeszła grupa, która przejechała górami prawie 20 km. Po takiej wędrownicy wózki były zdarte do gołych szprych, ale za to jaka frajda i jakie wspomnienia z takiej wycieczki!

W schronisku organizowane są plenery rzeźbiarskie i malarskie, także dla osób słabowidzących. Program pobytu zależy wyłącznie od inwencji kadry, która ma zadanie wydobyć z każdego uczestnika turnusu maksimum możliwości. Schronisko prowadzi dwie osoby, więc sprawa opieki wychowawczej i medycznej należy do organizatorów turnusu.

Każdy turnus trwa 2 tygodnie. Chętnie widziani są ludzie aktywnie uprawiający turystykę, sportowcy na wózkach, osoby malujące, rzeźbiące oraz uprawiające inne rodzaje twórczości. Także ci, którzy chcą spróbować swych sił w górskim terenie, nauczyć się poruszać po górach, naładować akumulatory poprzez kontakt z bieszczadzką przyrodą. Dzieci przyjeżdżają najczęściej z mamą, starsi, wymagający opieki - ze swoim opiekunem. Nie polecam tego miejsca amatorom wypoczynku knajpianego, bo atrakcji sanatoryjnych tu nie znajdują.

Miłośnicy jazdy konnej mogą jeździć na konikach polskich lub - zaawansowani - na anglo-arabach. Obie stadniny znajdują się w odległości 4 km od schroniska. Można też popływać w pięknym basenie z widokiem na góry, w Smereku, odległym od schroniska o 20 km. Problem polega na tym, że schronisko nie ma własnego środka transportu. Zanim fundacja zbierze wystarczającą ilość funduszy na zakup autokaru przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych, grupy muszą liczyć na życzliwość swoich sponsorów. Przy minimalnych kosztach pobytu - uczestnicy turnusu ponoszą w zasadzie koszt ewentualnego wynajęcia autokaru plus wynagrodzenie dla kadry - może warto ponieść takie koszty, by spędzić pożytecznie czas w gronie życzliwych ludzi w schronisku górskim z prawdziwego zdarzenia w samym sercu nieskażonych przemysłem Bieszczad?

Jadwiga Siedlecka

Kontakt ze schroniskiem:

Cicha Woda FUNDACJA POMOCY OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM

Grażyna C. Radziszewska

Prezes Zarządu Fundacji

ŻUBRACZE 23
38-607 C I S N A

tel. (0 137) 6-8497
lub Cisna 88

Konto: BGŻ Lesko Nr 837130-3128-3314-3

PS.

1/ W schronisku jest kompletnie wyposażony gabinet dentystyczny. Obecność dentysty na turnusie podniosłaby jego atrakcyjność. Być może ta osoba zdecyduje się zostać tu na stałe. Czeka na nią praca i mieszkanie w Cisnej oraz praktyka prywatna w gabinecie fundacji.

Najbliższy gabinet dentystyczny znajduje się w Lesku, odległym o godzinę jazdy autobusem.
2/ Poszukiwany jest architekt, który wykona nieodpłatnie plany nowego schroniska w ramach sponsorowania fundacji. Kwotę tą może odpisać od podatku. Fundacja nie może uruchomić ogromnych pieniędzy na rozbudowę schroniska bez wyłożenia "drobnych" 10-15

tys. zł na dokumentację.

3/ Mile widziane są osoby na czas trwania turnusów, mające przygotowanie do pracy z osobami niepełnosprawnymi: studiujący rehabilitację, kierunki medyczne i paramedyczne, wychowawcy mający doświadczenie w pracy z dziećmi i młodzieżą niepełnosprawną.

4/ Dojazd: autobusem PKS z Zagórza do wsi Żubracze 1 kurs przed południem. Jeśli zwiększy się ilość gości podróżujących do schroniska, linia autobusowa zostanie przedłużona do samego schroniska. Przystanek jest już gotowy.

5/ Apeluję o pomoc w użyczeniu autokaru na najbliższe wakacje, aby uczestnicy turnusów mogli korzystać z całej gamy atrakcji bieszczadzkich: koni, basenu i wycieczek. Liczę na Państwa pomoc. I dziękuję z góry w imieniu gości i gospodarzy schroniska.

Dziennik Sejmowy

74 posiedzenie Sejmu w dniu 28 lutego 1996 r.

Projekty ustaw o odpadach, o zapobieganiu powstawaniu zanieczyszczeń i odpadów oraz o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

Posel Krzysztof Wolfram:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Zabierając głos w dyskusji nad blokiem ustaw, regulujących prawo o odpadach, ich gromadzeniu i unieszkodliwianiu, pragnę odnieść się do kilku kwestii zawartych w rządowym projekcie, druk nr 1424.

Konsultowałem tę ustawę tak w środowiskach profesjonalnych, instytucji, zajmujących się tym zagadnieniem, jak i wśród środowisk samorządowych i chcę powiedzieć, że uwagi krytyczne, które podzielałem w całej rozciągłości, sprowadzały się w zasadzie do trzech następujących grup tematów.

Po pierwsze, podstawowe zastrzeżenie dotyczy tego, że ustawa nie określa szczegółowo zakresu kompetencji podmiotów zajmujących się tą problematyką: urzędów wojewódzkich, państwowych i wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska, państwowej i wojewódzkiej inspekcji sanitarnej oraz organów samorządowych, jak również hierarchii wydawania decyzji dotyczących gospodarowania odpadami.

Z projektu nie wynika, kto i w jakim zakresie ponosi odpowiedzialność, kto jest najbardziej kompetentny w ocenie działalności podmiotu gospodarczego w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w gospodarce odpadami. Może zatem dojść do wzajemnego obciążania się tym obowiązkiem.

Podkreślić trzeba również, że ustawa w sposób nieprecyzyjny ustala przesłanki wydawania decyzji przez wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska. Może to utrudnić lub wręcz zablokować proces skutecznej ochrony w zakresie gospodarki odpadami.

W tym kontekście niezadowolający wydaje się opis procedury wymierzania kar pieniężnych za gromadzenie odpadów w miejscu nie przeznaczonym na ten cel. Przykładem braku określenia kompetencji może być sytuacja, gdy ustawa nie rozstrzyga jednoznacznie odpowiedzialności administracji w związku z odpadami pochodzącymi od niewiadomych podmiotów lub jednostek, których odpowiedzialności nie da się wyegzekwować.

Po drugie, obawy budzą zapisy ustawy dotyczące odpadów niebezpiecznych. Niezbędne jest bardziej szczegółowe określenie zasad postępowania z tymi odpadami lub nawet wyodrębnienie przepisów dotyczących tych odpadów w dodatkowym rozdziale ustawy.

Po trzecie, projekt ustawy nie uwzględnia dotychczasowych sytuacji konfliktowych, związanych z potrzebą

lub koniecznością lokalizowania wysypisk i składowisk komunalnych na potrzeby dużych i średnich miast poza ich granicami administracyjnymi. Nie ustalone są procedury rozwiązywania tych konfliktów. Na tym tle niewłaściwy jest zapis art. 37 ust. 2 ustawy. Opłaty za składowanie odpadów komunalnych, pochodzących spoza granic administracyjnych gminy, winny w całości zasilać jej budżet.

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Na tle przedstawionych trzech projektów ustaw nie może w naszej dyskusji zabraknąć przynajmniej kilku zdań na temat społecznej aktywności na rzecz zwalczania odpadów. Dwa lata temu z dalekiej Australii przybyła do nas niezwykle cenna inicjatywa autorstwa Jana Kiernana oraz naszej rodaczki pani Meysztowicz, znana dzisiaj i powszechnie aprobowana akcja „Sprzątania świata”.

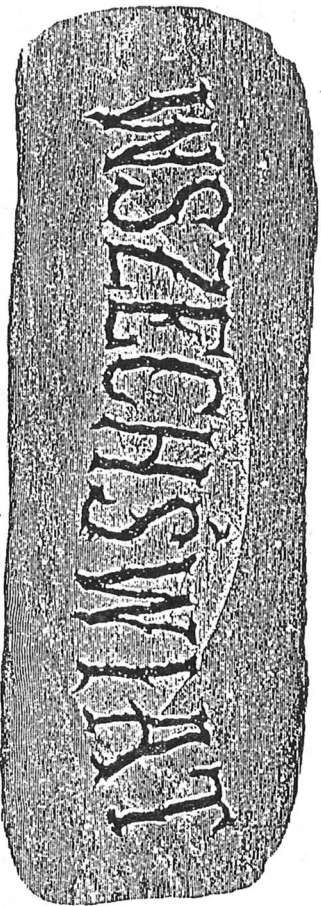
Setki tysięcy młodych ludzi oraz wszystkich tych, którym śmieci w lasach, na granicach miast, w parkach miejskich i wiejskich i w innych miejscach spędzały sen z powiek – ruszają każdego roku we wrześniu do zbierania śmieci. Jest tego naprawdę dużo. Myślę, że ci, którzy w tej akcji uczestniczyli, potwierdzą zasadność mojej opinii. Chwała im oczywiście za to.

Nie sposób jednak na tle tej debaty nie przypomnieć o autentycznie polskich, rodzimych inicjatywach z lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych, być może niektóre do dziś są kontynuowane.

Myślę o akcji zainicjowanej przez tygodnik „Przekrój” pod nazwą „Czyste góry”, która w ogóle zapoczątkowała myślenie społeczne o zbieraniu śmieci w Polsce, o akcji wykonywanej w latach 1980–1988 przez Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze oraz leśników z Białostoczczyzny pod nazwą „Czysty las” czy innych podobnych, podejmowanych spontanicznie na terenie całego kraju.

Wydaje mi się, że jest to dobry moment, abyśmy wyrazili wdzięczność tym ludziom – dzieciom i młodzieży, harcerzom, PTTK-owcom – należy im się na pewno dzisiaj, przy okazji omawiania tej ustawy, podziękowanie.

A tak na marginesie tej sekwencji wspominkowej – żadna z przedkładanych powyżej ustaw nie odwołuje się do sił społecznych, nie wymienia tego ważnego czynnika, istotnego i ważnego sprzymierzeńca państwa w walce ze śmieciami i odpadami. Warto w toku prac połączonych komisji czy podkomisji na ten element zwrócić uwagę i włączyć go do pakietu spraw rozważanej ustawy. (Oklaski)

TYGODNIK POPULARNY, POŚWIĘCONY NAUKOM PRZYRODNICZYM.

PRENUMERATA „WSZECHŚWIATA”.

W Warszawie: rocznie rb. 8, kwartalnie rb. 2.

Z przesyłką pocztową rocznie rb. 10, półr. rb. 5.

Redaktor „Wszecchwiatu” przyjmuje ze sprawami redakcyjnymi codziennie od godziny 6 do 8 wieczorem w lokalu redakcyi.

Adres Redakcyi: WSPÓLNA № 37. Telefonu 83-14.

PRENUMEROWAĆ MOŻNA:

W Redakcyi „Wszecchwiatu” i we wszystkich księgarniach w kraju i za granicą.

GEOGRAFIA a KRAJOZNAWSTWO.

(Odczyt wygłoszony na posiedzeniu Tow. krajozn. w Warszawie, dnia 10 listopada 1909 r.).

Poznanwanie kraju ojczystego jest, jak to już nieraz zaznaczano, naszym ogólnym obowiązkiem obywatelskim, ale nie mniej także zajęciem miłym, pokrzepieniem ducha i ciała. Przyroda wszędzie jest świeża, zdrowa, wesoła i wolna: dlatego wśród wędrowek po kraju ciąto tężeje a duch się wzmacnia, siła woli zaostroża, człowiek staje się zrównoważonym i pewniejszym siebie. Rozkosz poznawania przyrody wzrasta jeszcze, jeżeli to, co widzimy, także rozumiemy.

To zrozumienie rzeczy otwiera nam oczy na liczne szczegóły, które przedtem uchodzily naszej uwadze, a właśnie szczegóły cieszą i bawią. Ale co ważniejsze, człowiek jest istotą, która zawsze i wszędzie dochodzi związku przyczynowego, a tyłko rozumując nad krajobrazem, odkrywamy, głęboki i ścisły związek, który zachodzi między wszelkimi zjawiskami przyrody naszej ziemi, między ukształtowaniem krajobrazu, a klimatem z jednej, szatą roślinną z drugiej strony, między rzezbą, klimatem i niższym życiem organicznym a człowiekiem. Gęstość jego zaludnienia, rozmieszczenie siedzib, przebieg dróg komunikacyjnych, sposób zatrudnienia i zarobku, kultura wogóle i wiele innych stosunków, rozwój histo-

ryczny, a w znacznej mierze nawet polityka dzisiejsza znajdują się w nadszczaj bliskim związku ze zjawiskami przyrody, z faktami geograficznymi. Nadto rozumne oglądanie zjawisk przyrody uczy nas jeszcze czegoś innego, ważnego dla ogólnych naszych podstaw bytu i życia, mianowicie, że wszelkie stosunki, formy i przedmioty ulegają wiecznej zmianie, wiecznemu przeobrażeniu i że żaden, choćby najślabszy wysiłek energii czy to nieżywej czy żywej przyrody nie idzie na marne.

Zrozumienia krajobrazu uczy nas geografia, która wciąga w swój zakres wszelkie zjawiska, odbijające się w krajobrazie kuli ziemskiej. Krajoznawstwo atoli rozumieniem jako jej dział pochodny, który szuka tego zrozumienia w obrębie pewnej części kuli ziemskiej. Ale geografia, o której tu mówię, geografia współczesna, zupełnie się różni od tej geografii, której uczyliśmy się w szkołach. Stwierdzamy to z wielkiem zadowoleniem, bo już samo wspomnienie o tej geografii szkolnej wywołuje pewien niesmak: owo systematyczne a suche wyliczanie szczytów, rzek, miast i liczby ich mieszkańców, różnych granic i dróg komunikacyjnych, mnogich danych statystycznych i t. d. obciążało tylko pamięć, a nie zatrudniało rozumu, nie krzepiło ducha. Ta szkolna geografia nie podążała śladami, któremi poszła geografia naukowa ostatnich lat 50-ciu.

Ale trzeba też przyznać, że treść i metoda nauki tej przestarzałej, a w dzisiejszym wyglądzie całkiem młodej nie ustaliła się przez czas długi. Wprzód była długie lata pod wpływem humanistycznym, wiadziała wszystko pod kątem widzenia te-

leologicznym, jakoby stworzone dla człowieka w pewnym, z góry określonym celu, i zajmowała się głównie kwestyami geografii roku ludzkiego. W drugiej połowie XIX w. nastąpiła reakcja w tym względzie: nadzwyczajnie silny i szybki rozwój nauk przyrodniczych z zakresu nieżywej i żywej materii na powierzchni ziemi spowodował, że w metodach i przedmiotach geografii ówczesnej zapanował kierunek często wyłączenie przyrodniczy, kierunek,—który z natury rzeczy musiał doprowadzić do podobnie jednostronnych poglądów jak przedtem kierunek historyczno-humanistyczny. Geografowie, zajmując się stosunkami fizycznymi całości kuli ziemskiej, byli właściwie geofizykami,—badając skład, budowę i dawny rozwój skorupy ziemskiej, geologami,—zwracając uwagę swą na zjawiska i stan średni w atmosferze, meteorologami, badając morza—oceanografami i t. d.

Dzisiaj geografia naukowa zwyciężyła i ten prąd, i szuka prawdy, to znaczy ujęć i zrozumienia wszelkich zjawisk na powierzchni ziemi w ścisłym połączeniu obu kierunków. Bada ona teraz w równej mierze przyrodę nieżywą i żywą jako też wszelkie zjawiska, związane z człowiekiem, jego osiedleniem, jego kulturą, a nawet jego działalnością polityczno-społeczną. Przedmiotem tym zajmują się jak wiadomo też inne nauki przyrodnicze, humanistyczne, społeczne. Czem się więc od nich różni geografia? Otóż jedynym sposobem zapatrywania się na przedmiot, który to sposób wytworzył osobne metody geograficzne. Tym oto zasadniczym punktem widzenia geografa zawdzięcza nie tylko samodzielność swoją, lecz też dodatnie wyniki swoich metod, owoc swej pracy. Na czemże polegają te „geograficzne“ punkty widzenia?

jedno zapewnia już geografii prawo bytu, tak często zaprzeczane.

Uwzględniając cele geografii i krajoznawstwa, rozumiemy, że zwracając uwagę na ogrom zjawisk. Badając krajobraz w głębszym tego słowa znaczeniu. Co to jest krajobraz? Jeżeli udamy się na jakąś wyprawę, z której mamy obszerniejszy widok, to stwierdzamy, że na wygląd krajobrazu wpływa przede wszystkim rzeźba danej powierzchni, jakość i rozmieszczenie form wypukłych i wklęsłych, grzbietów i dolin, górów i kotlin, łądów stałych i płynących, zalanym morzami. Rzeźba ta, jak ona się nam dziś przedstawia, jest tylko ostatniem stadium rozwoju przeszłego i punktem wyjścia rozwoju przyszłego. Nie była ona od samego początku taką jak dziś i nie pozostanie taką jak dziś. Dzisiejszy wygląd rzeźby jest tylko migawkowym zdjęciem w rozwoju rzeźby krajobrazowej. Powodem tego jest, że na powierzchni ziemi działały i działają siły, które czerpią swoją energię ze źródeł niewyczerpalnych. To są przede wszystkim siły górotwórcze, siły ruchów skorupowych, czerpiące swoją energię z ciepła jądra ziemskiego, ochładzającego i kurczącego się, a z drugiej strony siły modelujące, zwiastujące i zsuwanie się zwiasteliny. Działanie wód płynących i lodowców, wiatrów i t. d., czerpiące swe energie z nieubytowanego ciepła słonecznego. Siły górotwórcze i siły modelujące, siły jałmnej ochłani jądra ziemskiego, i siły jałmnych promieni słonecznych są ze sobą w przeciwieństwie, walczą ze sobą bezustannie, jest to walka Arymana z Ormuzdem, jedne stwarzają nierówności, drugie zgladzają je, niszczą je; a rzeźba danej krainy jest chwilowym odzwiercie-

dleniem tej walki. Sposób działania sił modelujących jest w wysokim stopniu zależny od ciepła i wilgoci, od opadów i wahań tych czynników klimatologicznych i już dlatego dla zrozumienia krajobrazu zapoznać się musimy ze stosunkami klimatu danej krainy, tem więcej, że w różnych krainach istnieje osobliwa rzeźby powierzchni, które tłumaczyć możemy tylko odmiennymi stosunkami klimatycznymi w starszych ewolucjach rzeźby powierzchni. Od stosunków klimatycznych zależy też między innymi cały kompleks zjawisk hydrograficznych i tworzenie się szaty śnieżnej i lodowców.

Ogólnie wiadomo, że dzisiejsza szata roślinna i świat zwierzęcy w bardzo dołkim stopniu zależą od warunków rzeźby powierzchni i od warunków klimatu. Grupa się one w formacje, w których odbija się dobitnie upostaciowanie ziemi, skład ziemi, stosunki temperatury, oświetlenia i opadów. Nadto często w krajobrazie roślinnym i zwierzęcym odkryć możemy formy, które rozwinęły się w danej okolicy wobec odmiennych stosunków rzeźby i klimatu a zachowały się w szczytkach do dziś mimo zmian, które zaszły właśnie w tych stosunkach. Jak dalece na wygląd pewnego krajobrazu wpływa działanie człowieka, każdemu zapewne wiadomo: rozmieszczenie ludności, jej gęstość, sposób zasiedlenia, forma siedzib i zabudowań, ruch ludności i towarów, kultura ziemi i wyzyskiwanie plodów mineralnych, rozwój handlu i przemysłu, zdarzenia historyczne, wędrówki ludów, stosunki administracyjne i społeczne dawnych i dzisiejszych czasów dobitnie się odbijają w krajobrazie w głębszym tego słowa znaczeniu; z innymi czynnikami tego krajobrazu, z faktami geograficznymi, znajdują się też one w nad-

zwyczaj ścisłym związku.

Nie tylko przedmiot badań geograficznych i krajoznawczych jest bardzo różnorodny, ale też metody używane w tych badaniach. Geografia, stykając się z różnymi naukami, które dla niej są pomocniczymi, przyjął od nich metody: np. kartograficzne, geologiczne, fizyczne i t. d., a także historyczne, społeczne, ekonomiczne, statystyczne i t. d., wytwarzając jednakże obok i swoje własne metody porównawcze, jak np. morfologiczne, klimatologiczne, antropogeograficzne i t. d.

Ta nadzwyczajna różnorodność w przedmiocie i w metodach wywołała najróżniejsze sądy o znaczeniu geografii: jedni mniemali, że jest ona najwyższą z nauk o ziemi, ponieważ centralną, która w swoim tonie skupia wszelkie inne pokrewne nauki. Inni jednak twierdzili, że nie jest ona wcale nauką samodzielną, że nie ma własnych przedmiotów i własnych metod. Mnie się i jedno i drugie wydaje bezpodstawnem i przesadnem: geografia bowiem z pomocniczych nauk tylko to, co jej celom odpowiada, jak każda inna nauka, a z drugiej strony, obrabiając materiały, stworzyła sobie własne metody i poglądy. Chciałbym nazwać geografię powiekad filozofią nauk przyrodniczo-humanistycznych, która, jak filozofia, buduje syntetycznie gimach samodzielną z materiału, podanego jej przez nauki pomocnicze, zapomocą metody własnej, jak filozofia zapomocą logiki, i jak filozofia w nawale zjawisk szuka porządku, ustroju, związku przyczynowego i rozwojowego.

Wszystkie zdania powyższe dotyczą zarówno geografii ogólnej jak i krajoznawstwa: przedmioty, metody, znaczenie i losy są im wspólne, jedynie pole pracy jest różne, mianowicie dla geografii ogól-

nej daleko obszerniejsze. Dlatego też odmienny jest charakter ich wniosków: geografia odkrywa prawa ogólne, krajoznawstwo tylko prawa, ważne dla danego kraju.

Ale inny jeszcze zachodzi stosunek między geografją a krajoznawstwem: ołów geografja opiera się na doświadczeniach zrobionych w poszczególnych częściach ziemi, więc na materiale krajoznawczym, a nauka o całym kompleksie zjawisk krajoznawczych nazywa się właśnie krajoznawstwem. W tem leży doniosłe ogólne znaczenie wszelkiego krajoznawstwa, że buduje ono podstawy dla geografii ogólnej. Intensywne zbadanie szeregu krain naturalnych i porównywanie tych krain umożliwia generalizację, wyciągnięcia praw ogólnych. Podczas generalizowania ukazują się luki w materiale. Siłą logiki myśli ludzka buduje pomost przez te luki i tworzy sobie nawet poza materiałem obserwacyjnym poglądy o rozwoju i o związku przyczynowym wszelkich zjawisk na powierzchni ziemi. Tak konstrukcyjna myśl geografja stwarza hipotezy. Ta chwila jest dla całej nauki niezmiernie płodna. Geograf bowiem musi się postarać, by znaleźć w przyrodzie zjawiska popierające swoje hipotezy lub je obalające. Tym sposobem okoliczności jego stają się bystrzejszym, a badając ponownie jako krajoznawca dany kraj, odkrywa teraz szczegóły, których przedtem nie spostrzegł, bo były za drobne lub niezrozumiałe.

Z tego wypływa podwójny wniosek: każdy geograf musi się zawsze opierać na materiale krajoznawczym tak jak anatom na materiale antropologicznym; aby mógł ocenić wartość materiału krajoznawczego, geograf musi zająć się krajoznawstwem choćby w niektórych krajach naturalnych. Z drugiej strony każdy, pracujący w krajoznawstwie, potrzebuje koniecznie podstaw ogólnej geografji do skutecznej pracy, bo ta ogólna geografia posuwa badania szczegółowe wciąż naprzód, łącząc zjawiska w system i tworząc hipotezy, które wymagają ponownego poparcia. Krajoznawstwo dostarczy ogólnej geografji materiału, a zyska wzamian od niej nowe poglądy i bodźce.

Ale krajoznawstwo ma jeszcze jedno wielkie znaczenie dla geografii ogólnej. Gdy geografia ogólna ma skłonność oparcia na każdej grupie zjawisk oddzielnie i odrzywa ją przez to od przyrody, gdzie żadne zjawisko nie jest odosobnione, to krajoznawstwo wiąże wszystkie te zjawiska ze sobą. Właśnie krajoznawstwo jest tą częścią geografii, która jest pełną życia bezpośredniego i która nigdy nie skostnieje w szablonach. Dlatego też badanie krajoznawcze, wszechstronne poznanie pewnej jednostki naturalnej jest czynnością nadzwyczajną i ciekawą. Badacz krajoznawczy nie pochwytuje jak malarz tylko światła i barwy, jak rzeźbiarz tylko formy, jak historyk tylko zdarzenia w czasie, lecz ujmuje całość życia jednostki naturalnej, geograficznej, wyższej od organizmu pojedynczego. Niech sobie więc krajoznawstwo a geografia zawsze podają bratnią dłoń, aby wspólnymi siłami dopiąć wspólnego celu, odtworzenia głębszego związku wszelkich zjawisk na powierzchni ziemi.

Dr. Ludomir Sawicki.

Członkowie Towarzystwa Krajoznawczego mają moralny obowiązek.

1. Brać udział w zebraniach i prelech Towarzystwa.
2. Zdać sprawę z odbytych wyjazdów i zdobytych naukowców.
3. Czuwać nad czistością zapytków i osobliwości krajowych.
4. Popierać zadania naukowe Towarzystwa, i przyczynić się do jego rozwoju (§ 20 Ust. a, b, c, d, e).
5. Opłacać należne (trzytalbrowe) składki (§ 7 Ust.).
6. Zawiadamiać Zarząd o zmianie swego adresu.
7. Zjednywać Towarzystwu nowych członków - czynnych i popierających.
8. Prenumerować „Ziemię” i cenzurę nad jej rozwojem, oraz zjednywać jej prenumeratorów.

Członkowie Towarzystwa Krajoznawczego mają przywileje:

1. Bezpłatnego uczestniczenia w zebraniach i konferencjach Towarzystwa.
2. Korzystania bezpłatnie z biblioteki Towarzystwa.
3. Zwiedzania i korzystania naukowego ze wszelkich zbiorów Towarzystwa.
4. Korzystania z 10% uszczuplenia od prenumeraty „Ziemi”.
5. Korzystania z 10% - 40% od wydatków własnych Towarzystwa.
6. Korzystania z 10% ustępującego od wydatków krajoznawczych, organizowanych przez Towarzystwo w Kołomie.
7. Korzystania z wydziałek Organizowanych przez Towarzystwo z udziałem uczelnianym.
8. Prawa wstępu na wystawy, organizowane przez Towarzystwo z udziałem 20% - 40%.
9. Zadowolonia, że przyczynią się do rozwoju nauki i że siłą użyteczności publicznej.

Czy warto być członkiem Towarzystwa Krajoznawczego?

WAŻNE ROCZNICE

W numerze pierwszym "Informacji ZG PTTK" z bieżącego roku Komisja Historii i Tradycji ZG PTTK przypomniała ważniejsze rocznice przypadające w 1996 r. W tym numerze podajemy z kolei rocznice ważne dla krajoznawstwa i turystyki w latach 1997-1998.

Prosimy o nadsyłanie ewentualnych uwag i uzupełnień na adres Komisji / ul. Senatorska 11, 00-075 Warszawa /; uwzględnimy je w kolejnych informacjach i publikacjach.

Z góry dziękujemy

Przewodniczący Komisji
Historii i Tradycji ZG PTTK

Janusz Żmudziński

WAŻNIEJSZE ROCZNICE PRZYPADAJĄCE W 1997 ROKU

- 1000 lecie Gdańska,
- 1000 lat od śmierci św. Wojciecha /ok. 956 - 23. IV. 997/,
- 200 rocznica urodzin Józefa Lompy /29. VI. 1797 - 29. III. 1863/,
geografa i etnografa, narodowego działacza śląskiego,
- 175 rocznica urodzin Eugeniusza Janoty /1822 - 17. X. 1878/,
przyrodnika i badacza Tatr, taternika,
- 175 rocznica urodzin Romana Zmorskiego /9. VII. 1822 - 19. II. 1867/
poety, dziennikarza, badacza i popularyzatora Sudetów,
- 175 rocznica urodzin i 125 śmierci Oskara Flatta /1822-1872/
krajoznawcy, autora pierwszych opisów Łodzi i Piotrkowa Trybunalskiego,
- 140 rocznica urodzin i 80 śmierci Władysława Biegańskiego
/1857-1917/, lekarza, pisarza, krajoznawcy, założyciela Oddziału PTK w Częstochowie,
- 125 rocznica śmierci Wincentego Pola /1807 - 2. XII. 1872/
wybitnego patrioty, poety, geografa, pioniera turystyki,
- 110 rocznica urodzin i 30 śmierci Stanisława Gąsienicy-Byrcyna
/1887-1967/ jednego z najwybitniejszych przewodników i ratowników tatrzańskich, członka honorowego PTTK,
- 110 rocznica urodzin Zygmunta Beczkowicza /21. I. 1887 - 2. V. 1985/
wojewody nowogrodzkiego i wileńskiego, prezesa ZG PTK
- 100 rocznica śmierci Macieja Sieczki /1824-1897/ jednego z
najwybitniejszych przewodników tatrzańskich,
- 100 rocznica urodzin Antoniego Patli /26. V. 1897 - 1. VII. 1968/
pedagoga, krajoznawcy, znawcy Suwalszczyzny, członka honorowego PTTK,
- 100 rocznica urodzin Kazimierza Staszewskiego /1897-1968/
pedagoga, wybitnego działacza PTK i PTTK,
- 100 rocznica urodzin i 20 śmierci Jana Zarkowskiego "Wujcia"
/17. X. 1897 - VII. 1977/ wybitnego działacza PTTK z Wrocławia,
członka honorowego PTTK,
- 90 rocznica urodzin i 40 rocznica śmierci Stanisława Grońskiego
wybitnego alpinisty, działacza PTK i PTTK na Pomorzu Zachodnim /9. IX. 1907 - VIII. 1957/,

- 90 lecie działalności Centralnej Biblioteki PTTK im. Kazimierza Kulwiecia w Warszawie,
- 90 rocznica powołania w PTK Komisji Fotograficznej,
- 90 lat Oddziału PTK/PTTK w Suwałkach /12.V.1907/,
- 90 lat od pierwszej zbiorowej wycieczki PTK do Puszczy Kampinoskiej /2.VI.1907/,
- 90 rocznica pierwszego posiedzenia Komisji Ochrony Osobliwości Przyrody PTK /17.III.1907/,
- 85 lat Oddziału PTK/PTTK w Ostrołęce /15.IX.1912/,
- 75 lat działalności Oddziału PTT/PTTK w Zakopanem.
- 75 lat działalności Oddziału PTK/PTTK w Toruniu /5.I.1922/ i w Grudziądzu /19.XI.1922/,
- 75 lat od uruchomienia schroniska PTT na Stożku w Beskidzie Śląskim /9.VII.1922/,
- 70 lat skansenu kurpiowskiego założonego w Nowogrodzie n/Narwią przez działacza PTK Adama Chętnika,
- 70 lat Oddziału PTK/PTTK w Tomaszowie Mazowieckim /wiosna 1927/,
- 70 lat schroniska PTT na Równicy w Beskidzie Śląskim,
- 65 lat Oddziału PTT/PTTK w Gorlicach,
- 65 lat schroniska PTT na Leskowcu w Beskidzie Małym,
- 65 lat Oddziałów PTK/PTTK w Bielsku Podlaskim /28.XII.1932/, Kościerzynie /jesień 1932/, Sochaczewie /18.III.1932/ i Starachowicach /19.V.1932/,
- 60 lat schroniska PTT na Przehybie w Beskidzie Sądeckim,
- 50 lat Białowieskiego Parku Narodowego, najstarszego parku narodowego w Polsce,
- 50 rocznica śmierci Stanisława Barabasza /1857-1947/, działacza TT, organizatora pierwszych wycieczek narciarskich w Tatrach,
- 50 lat od podjęcia prac na Dolnym Śląsku przez działaczy PTT w Komisji Ustalania Nazw Miejscowych pod przewodnictwem dr. Mieczysława Orłowicza oraz wyznaczenia Głównego Szlaku Sudeckiego /Swieradów Zdrój- Paczków/ noszącego dzisiaj imię Orłowicza,
- 50 lat Oddziału PTT/PTTK w Wadowicach i w Wałbrzychu,
- 50 lat Oddziałów w Kłodzku PTT /16.V.1947/ i PTK /26.VIII.1947/ oraz PTT we Wrocławiu,
- 50 lat Oddziałów PTK/PTTK w Kołobrzegu /9.III.1947/, Przemysłu /26.III.1947/, Puławach /11.III.1947/,
- 40 lat od powołania Centralnej Komisji Krajoznawczej ZG PTTK /1.I.1957/,
- 40 lat Straży Ochrony Przyrody /30.IV.1957/,

- 40 lat Autostopu,
- 40 lat Wilkopolskiego Parku Narodowego,
- 40 lat Oddziałów w Nysie, Prudniku i Żarach,
- 40 lecie założenia Muzeum Regionalnego PTTK w Krotoszynie im.H.Kawniczaka,
- 30 rocznica śmierci Adama Chetnika /20 XII 1885 - 29 V 1967/, wybitnego badacza Kurpiowszczyzny, działacza PTK, założyciela skansnu kurpiowskiego w Noworodzie n/Narwia,
- 30 lat Domu Turysty PTTK w Krakowie.

WAZNIEJSZE ROCZNICE PRZYPADAJĄCE W 1998 R.

- 200 rocznica urodzin Adama Mickiewicza /24.XII.1798 - 26.XI.1855/ - Światowy Rok Mickiewicza,
- 150 lecie założenia cmentarza na Pęksów Brzyzku w Zakopanem,
- 125 lat od założenia Towarzystwa Tatrzańskiego,
- 125 rocznica urodzin Stanisława Augusta Thugutta /30.VII.1873. - 16.VI.1941/, spółdzielcy, popularyzatora krajoznawstwa, preze-
sa PTK,
- 110 rocznica założenia w Zakopanem Muzeum Tatrzańskiego,
- 110 rocznica urodzin Juliusza Zborowskiego /1888 - 1963/ et-
nografa, historyka, długoletniego dyrektora Muzeum Tatrzań-
skiego w Zakopanem,
- 90 lat Oddziałów PTK/PTTK w Częstochowie /12.XII.1908/, Kali-
szu /20.XI.1908/, Kielcach /III - 1908/, Lublinie /20.I.1908/,
Łapach /10.III.1908/, Łowiczu /23.III.1908/, Łomży /21.II.
1908/, Miechowie /14.V.1908/, Piotrkowie Trybunalskim /20 V
1908/, Radomiu /23.III.1908/, Siedlcach /22.III.1908/, Włoc-
ławku /28.III.1908/,
- 90 rocznica urodzin Feliksa Kanclerza /11.XI.1908 - 14 X
1969/, architekta, wybitnego działacza ochrony zabytków i
działacza PTTK,
- 85 lat działalności Oddziału Towarzystwa Krajoznawczego w Poz-
nanu /12.VI.1913/,
- 85 lat Oddziałów PTK/PTTK w Grajewie /XII - 1913/, Koninie /13.
XII.1913/, Mławie /Oddział Zawkrzeński/,
- 80 lat powołania Oddziału PTT w Warszawie,
- 75 lat wydawania rocznika PTT/PTTK "Wierchy",
- 75 rocznica urodzenia Tadeusza Staicha /1913 - 1987/, pisarza
Tatr i Podhala,
- 75 lat Oddziału PTT w Krakowie /14.IV.1923/,
- 70-lecie Ligi Ochrony Przyrody,

- 70 lat Oddziału PTT/PTTK w Bochni i Rabce,
- 70 lat Oddziałów PTK/PTTK w Gdyni /3 V 1928/ i w Skierniewicach /25 V 1928/,
- 70 lecie Oddziału PTK/PTTK w Inowrocławiu /Oddział Kujaw Zachodnich, 20 XII 1928/,
- 65 rocznica śmierci Stanisława Kabendzińskiego /15 XI 1889 - 11 VI 1933/ chemika, pedagoga, publicysty, krajoznawcy, założyciela i pierwszego prezesa Zarządu Oddziału Bydgoskiego PTK,
- 65 lat Oddziałów PTK/PTTK w Chełmie / 1 VIII 1933/, Płocku /30 X 1933/, Augustowie /11 III 1933/, Przeworsku /4 II 1933/, Lesznie / I 1933/, Szamotułach /12 IV 1933/ i Tarnowskich Górach /26 IX 1933/,
- 60 rocznica śmierci Aleksandra Majkowskiego /17 VII 1876 - II 1938/, pisarza, krajoznawcy, wielkiego syna Kaszub,
- 50 lat Oddziałów PTK/PTTK w Białej Podlaskiej /20 XII 1948/, Biskupcu /18 III 1948/, Chrzanowie, Miedzyszdrojach /14 II 1948/, Olkuszu /9 IV 1948/, Radomsku /11 II 1948/, Rzeszowie /25 IV 1948/,
- 50 lat Koła Przewodników w Szczecinie,
- 40 rocznica śmierci Stefana Jarosza /1904 - 31 III 1958/, profesora geografii, krajoznawcy, działacza ochrony przyrody, wiceprezesa ZG PTTK,
- 40 lat Oddziału PTTK w Ketrzynie,
- 40 lecie czasopisma PTTK "Jantarowe Szlaki",
- 40 lat od uruchomienia Domu Turysty PTTK w Zakopanem oraz schroniska PTTK na Turbaczu w Gorcach.

PONOWNY APEL

Rok temu w nr.2 "Informacji ZG PTTK" Komisja Historii i Tradycji zamieściła apel o przekazanie informacji i materiałów o patronach ogniw Towarzystwa oraz o posiadanych sztandarach. Jako pierwsze zgłosiły dane: Oddział PTTK w Rabce im.Czesława Trybowskiego, Oddział PTTK w Sopocie im.Aleksandra Majkowskiego oraz Oddział PTTK w Będzinie im.Mariana Kantora Mirskiego. Łącznie otrzymaliśmy kilkanaście odpowiedzi. To bardzo mało. Ponawiamy więc apel.

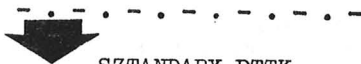
NASI PATRONI

Wśród zadań programowych Komisji Historii i Tradycji ZG PTTK obecnej kadencji jest przygotowanie wykazu patronów ogniw Towarzystwa. Szereg jednostek PTTK-owskich oddziałów, kół, klubów, komisji, muzeów, obiektów turystycznych itp. nosi imię wybranego przez siebie patrona. Jest to jedna z ważnych form zachowania w pamięci potomnych sylwetek ludzi zasłużonych dla krajoznawstwa i turystyki.

Prosimy zatem o przesyłanie, nie zwlekając zbyt długo, danych dotyczących patronów wg poniższego wzoru:

1. Pełna nazwa jednostki PTTK i jej adres;
2. Podległość organizacyjna /w przypadku ogniw wchodzących w skład oddziału/;
3. Imię i nazwisko patrona;
4. Dokładna data, kiedy odbyła się uroczystość nadania imienia i z jakiej okazji;
5. W jaki sposób zdarzenie to zostało upamiętnione, np. wmurowanie tablicy;
6. Ewentualne inne dane.

Do wyżej wymienionych danych prosimy dołączyć biogram patrona i w miarę możliwości zdjęcie /z opisem jakiego okresu dotyczy/.

SZTANDARY PTTK

Innym zadaniem Komisji Historii i Tradycji jest opracowanie rejestru sztandarów

PTTK. W tym względzie prosimy o przesyłanie, też nie zwlekając za bardzo, danych wg następującego wzoru:

I. Historia sztandaru

1. Pełna nazwa jednostki PTTK, dla której ufundowano sztandar oraz jej adres.
2. Kto i z jakiej okazji fundował sztandar: data, miejsce i inne okoliczności wręczenia sztandaru.
3. Czy sztandar był dekorowany jakimś odznaczeniem, jakim, kiedy i z jakiej okazji to nastąpiło.
4. Czy jest stosowany ceremoniał związany z wystąpieniem pocztu sztandarowego. Jeżeli tak, to jak on przebiega, czy są jakieś zasady, regulamin.

II. Dane techniczne

1. Rozmiar płatu sztandaru w cm.
2. Rozmieszczenie pól sztandaru, użyte kolory: rewers i awers.
3. Emblematy i tekst napisów na sztandarze: rewers i awers.
4. Materiał, z którego wykonano sztandar.
5. Technika wykonania emblematów, tekstu /malowane, haftowane, jaką nicią itp./.
6. Rodzaj obszycia sztandaru /np. galonem, tasiemką, frędzlami/.
7. Rodzaj drzewca: proste, kancelowane /rzeźbione/.
8. Grot wieńczący drzewce: symbol, napis; z czego wykonany.
9. Czy są pamiątkowe gwoździe fundatorów, względnie wbijane z innej okazji.
10. Ewentualnie inne dane.

Pożądane jest dołączenie do wyżej wymienionych informacji kolorowych zdjęć /osobne rewers i awers/ w formacie co najmniej pocztówkowym.

Jeżeli oddział jest w posiadaniu sztandaru jednostki rozwiązanej prosimy o przesłanie analogicznych danych.

Z góry dziękujemy. Materiały prosimy przesłać na adres Komisji:

ul. Senatorska 11
00-075 Warszawa

MIKOŁAJ WISZNICKI /1870-1954/ - 125 ROCZNICA URODZIN

10 grudnia 1995 r. w Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie odbyła się Sesja historyczna z okazji 125 rocznicy urodzin Mikołaja Wisznickiego, żołnierza, artysty, malarza i grafika, fotografika i publicysty, jednego z twórców Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego - inaugurująca obchody 90-lecia PTK, które przypadają w 1966 roku. Inicjatorem spotkania zorganizowanego przez Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie oraz Centralną Bibliotekę PTTK im. Kazimierza Kulwiecia była Komisja Historii i Tradycji ZG PTTK. Uroczystego otwarcia Sesji, w sali pełnej eksponatów i pamiątek po Wisznickim, dokonał dyrektor Muzeum - Zbigniew Świąciecki. We wspaniałej atmosferze wysłuchano następujących referatów: Janusz Żmudziński mówił o biografii bohatera, pisząca te słowa spojrzała na Wisznickiego jako na współzałożyciela i wybitnego działacza Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, dorobek piśmienniczy ukazał Jan Baliński, zaś Adam Czarnowski przedstawił osiągnięcia fotograficzne. Niezwykle interesujące słowo Włodzimierza Majdewicza - Wisznicki jako artysta i wybitny żołnierz - stanowiło znakomity merytoryczny wstęp do zwiedzenia wystawy prac, bohatera dnia, znajdujących się w zbiorach Muzeum Wojska Polskiego. Kustoszem okolicznościowej wystawy i kompetentnym przewodnikiem była Pani Renata Wilewska, nagrodzona przez uczestników wielkimi brawami za jej przygotowanie i prawdziwie atrakcyjne i dobrze przygotowane słowo.

Poświęcony Wisznickiemu w 125 rocznicę urodzin czas okazał się niezwykle owocny. Można by upomnieć się tutaj o jeszcze inne wątki i problemy związane z biografią człowieka, którego tylko działalność społeczna jest wystarczającą, by obdarzyć nią jeszcze kilka osób. Mówił o tym, podsumowując obrady, wiceprezes ZG PTTK, Gustaw Konopacki. Organizatorzy zapowiedzieli wydanie drukiem materiałów prezentowanych na Sesji, które - z całą pewnością - będą pierwszą próbą usystematyzowania wielkiego i ważnego zagadnienia, któremu na imię Mikołaj Wisznicki. Stanie się ono, być może, wyraźną zapowiedzią przyszłej monografii dotyczącej życia i działalności jednego z założycieli PTK. I choć trudno jest snuć opowieść o cudzym życiu - bywa to często bardzo subiektywne - to jednak Wisznickiemu, który żył w zupełności innych warunkach społecznych, obywatelskich i politycznych, należy się takie spojrzenie z dystansu. Uczestnicy Sesji nie mieli co do tego żadnych wątpliwości. Referenci zaproponowali nowe ujęcie problematyki i scharakteryzowali zjawisko, którego rangi dotąd nie dostrzeżano. Wymaga ono jednak dalszych szczegółowych badań i penetracji, gdyż życie, twórczość i działalność Wisznickiego z całą pewnością trzeba opisać. Odegrał on znaczną rolę w dziejach epoki i w dziejach PTK. Pozostaje więc mieć nadzieję, iż niebawem ukażą się materiały z Sesji, a w niedalekiej przyszłości Mikołaj Wisznicki znajdzie swojego badacza.

Polka Kuleczka

Z okazji 125 rocznicy urodzin Mikołaja Wisznickiego Centralna Biblioteka PTTK im. Kazimierza Kulwiecia w skromnej ekspozycji pokazała interesujące, a dziś już unikalne dokumenty, fotografie oraz prace publicystyczne, które zdołaliśmy zgromadzić odnośnie współtwórcy PTK.

Wśród eksponatów na szczególną uwagę zasługiwały:

- "Marszruta wycieczki" pieszej w Sandomierskie 5-20 lipca 1913 r. wykonana odręcznie /Syg. CB PTTK I-1684/;
  - Fotografia - Mikołaj Wisznicki z grupą młodzieży na wycieczce z Warszawy do Zakopanego 1911 r. wykonana w Przybysławicach 5 lipca, gdzie wycieczkowicze korzystali z gościnnego noclegu u p.p. Kozłowskich. /Pełny opis tej wycieczki trwającej 25 dni od 22.VI - do 16.VII możemy odnaleźć w "Roczniku PTK - 1911" s. 89-91/;
  - Xero-kopie dokumentów z przebiegu służby wojskowej w XX-leciu międzywojennym oraz z okresu II wojny światowej;
  - Listy córki Zofii Wisznickiej Piuto Pereira.
- Ponadto starano się pokazać próbki grafik, którymi przez całe lata ozdabiał Wisznicki "Ziemię" oficjalny organ PTK. Był też autorem winitety. Przypomniano kształt pierwotnego znaku PTK również autorstwa M. Wisznickiego.

Ekspozycja była czynna od 9-31.XII.1995 r. w siedzibie Zarządu Głównego PTTK w Warszawie.

KOMUNIKAT

Zgodnie z „Regulaminem Karty Rabatowej PTTK” (Rozdział IV § 3) przekazujemy Państwu wykaz umów podpisanych po wydaniu pierwszej edycji „Informatora Karty”.

Dziękując za współpracę Oddziałom PTTK, które włączyły się do rozpropagowania idei „Karty”, wyrażamy opinię, iż podjęta przez ZG PTTK inicjatywa przysporzy Towarzystwu nowych członków, a firmom wielu klientów. Jednocześnie chcielibyśmy wyróżnić działaczy z terenu województwa wrocławskiego, którzy w znacznym stopniu przyczynili się do wzbogacenia oferty usług.

Pragniemy również poinformować, że przychylając się do Państwa sugestii, podpisaliśmy z Towarzystwem Ubezpieczeniowo-Reasekuracyjnym „POLISA” S.A. aneks do „Umowy na udzielanie zniżek w opłatach za usługi posiadaczom Karty Rabatowej PTTK”, uwzględniający potrzeby Oddziałów Towarzystwa. W związku z powyższym publikujemy pełny wykaz rodzajów ubezpieczeń objętych rabatem, oferowanych przez Oddziały TUR „POLISA” S.A.

„Tourmaco” Sp.z o.o.

Wykaz umów podpisanych po wydaniu Informatora Karty Rabatowej PTTK (II edycja 96)
1. usługi handlowe

Sklep Sportowy „U Aleksandra” S.c.
ul. Kasprowicza 48 01-871 Warszawa
Sprzedaż sprzętu wędkarskiego 10% rabatu
sprzedaż sprzętu sportowego 5% rabatu

Sklep Spożywczo-Przemysłowy
Grażyna Andrzejewska
ul. 30 Stycznia 13, 66-300 Międzyrzecz Wlkp.
(woj. gorzowski) 5% rabatu

SPRAWY ORGANIZACYJNE

PH. Janowski S.C. Sklep z artykułami szkolno-biurowymi
21-300 Radzyń Podlaski, ul. Ostrowiecka 28)
(woj. białskopodlaskie) 3% rabatu

2. obsługa ruchu turystycznego
Biuro Obsługi Ruchu Turystycznego PTTK
33-380 Krynica, ul. Zdrojowa 2, tel.: (0-1871) 55-76
wycieczki autokarowe krajowe i zagraniczne
(woj. nowosądeckie) 5% rabatu

Biuro Podróży i Turystyki „Almatur” Sp. z o.o.
Poznań, ul. Fredry 8
sprzedaż biletów lotniczych 2% rabatu

3. usługi noclegowo-gastronomiczne
Krobiefowice Pałac
55-080 Kały Wrocławskie, Krobiefowice Pałac 21
tel.: (0-71) 16-61-114, 72-53-35
nocleg ze śniadaniem
usługi gastronomiczne
(woj. wrocławskie) 10% rabatu
5% rabatu

4. usługi noclegowe
Schronisko PTTK im. R. Zmorskiego na Ścieży
własność Oddziału Wrocławskiego PTTK
55-050 Sobótka tel. grzechn.: (0-71) 44-47-52
(woj. wrocławskie) 20% rabatu

Dom Wycieczkowy PTTK im. B. Stęczyńskiego
„Pod Wieżycą”
własność Oddziału Wrocławskiego PTTK
55-050 Sobótka, ul. M. Roli-Żymierskiego 13,
tel.: (0-71) 16-28-57
(woj. wrocławskie) 20% rabatu

Schronisko PTTK im. B. Małachowskiego
„Pod Kopą Biskupią”
własność Oddziału Wrocławskiego PTTK
48-267 Jarnołtówek, tel.: (0-77) 84
(woj. opolskie) 20% rabatu

Hotel „Maria”
57-100 Strzelin, Wzgórze Parkowe
indywidualni posiadacze „Kart” lub grupa na jedną „Kartę” 5% rabatu
(woj. wrocławskie)

Hotel Górski
38-608 Wetlina, tel. Wetlina 34
(woj. krosnieńskie) 5% rabatu

5. Wypożyczalnia
Wypożyczalnia Kaset Video
ul. Kościuszki 32, 57-100 Strzelin
(woj. wrocławskie) 20% rabatu

6. usługi ubezpieczeniowe
Towarzystwo Ubezpieczeniowo-Reasekuracyjne
„Polisa” S.A. Filia w Kutnie
99-300 Kutno, ul. Barlickiego 47 tel/fax: (0-218) 54-78-11
ubezpieczenia turystyczne 5% rabatu
ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych
wypadków, ognia i innych zdarzeń losowych 5% rabatu
(woj. łódzkie)

09-402 Płock, ul. Tysiąclecia 2 tel/fax: (0-24) 62-70-25
ubezpieczenia turystyczne 5% rabatu
ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych
wypadków, ognia i innych zdarzeń losowych 5% rabatu

7. usługi fotograficzne
Zakład fotograficzny Stefan Tobolski
75-214 Koszalin, ul. Jana z Kolna 6 10% rabatu

„Foto-Ekspress” Zakład Fotografii Barwnej i Czarno-Białej
Laboratorium LICENCJA, KODAK EXPRESS”
39-400 Tarnobrzeg, ul. Sienkiewicza 5
na usługi 10% rabatu
przy zakupie wyrobów 5% rabatu

Zakład Fotograficzny „Promyk”
26-940 Pionki, ul. Sportowa 13
(woj. radomskie) 10% rabatu

Firma Fotograficzna „FOMAR” Autoryzacja Fidi Film Polska
Marek Jarosław Tuszyński
96-300 Żyrardów, ul. 1-go Maja 76 7% rabatu
(woj. skierniewickie)

8. usługi handlowe
Defikafesy „Inka” Eugeniusz Ławrynowicz
16-300 Augustów, ul. Nadrzeczna 86 a
sprzedaż art. spożywczych i sprzętu zeglarskiego 5% rabatu
(woj. suwalskie)

A N E K S

1. usługi noclegowe
Ośrodek Rekreacyjno-Wypoczynkowy „Pod Zamkiem”
P.P.U.EKOBAT 34-143 Lanckorona, ul. Św. Jana 15 10% rabatu
przy opłatach gotówkowych
(woj. bielskie)

2. usługi handlowe
Zakład Produkcji Sprzętu Turystycznego „Eksplo”
31-029 Kraków, ul. Zyblikiewicza 15, tel: (0-12) 21-89-32
Sklep „Eksplo” Art. Sportowe i Turystyczne
sprzedaż wyrobów i usług własnych - kurtek puchowych, 5% rabatu
śpiworów puchowych, odzieży turystycznej 3% rabatu
sprzedaż towarów innych producentów

Sklep „CAVE SPORT” s.c. 50-013 Wrocław, ul. Czysła 7
sprzedaż art. sportowych i turystycznych 5% rabatu

Sklep „CAVE SPORT” s.c. 50-013 Wrocław, ul. Szajnochy
sprzedaż art. sportowych i turystycznych 5% rabatu

Sklep „CAVE SPORT” s.c. 50-013 Wrocław, Pl. Bema 5
sprzedaż art. sportowych i turystycznych 5% rabatu

Sklep Górski „SKALNIK”
50-023 Wrocław, ul. Bogusławskiego 45 5% rabatu
sprzedaż art. sportowych i turystycznych

3. usługi kserograficzne

„Sebastian” S.c.

57-100 Strzelin Rynek, Pawilon nr 16

usługi kserograficzne

(woj. wrocławskie)

10% rabatu

4. projekty budowlane

„Sebastian” S.c.

57-100 Strzelin, Rynek, Pawilon nr 16

wykonanie projektu

(woj. wrocławskie)

15% rabatu

5. reklama

„Reklama” Hanna Kępa

57-100 Strzelin, ul. Pocztowa 3

wykonanie reklamy

(woj. wrocławskie)

20% rabatu

6. obsługa ruchu turystycznego

MARINA-Wojskowy Klub Żeglarski PTTK „Pasat”

przy Pomorskim Okręgu Wojskowym

85-915 Bydgoszcz, ul. Sułkowskiego 52, Tel: (052) 28-23-42

imprezy, wypożyczalnia sprzętu wodnego

10% rabatu

- od ognia i innych zdarzeń losowych mienia, będącego własnością Oddziału PTTK,
- komunikacyjnych dla samochodów, będących własnością Oddziałów PTTK,
- następstw nieszczęśliwych wypadków uczestników wczasów, wycieczek i kolonii, organizowanych przez Oddziały PTTK,
- odpowiedzialności cywilnej wychowawców i opiekunów na koloniach, obozach itp., organizowanych przez Oddziały PTTK,
- odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzonej działalności przez Oddziały PTTK.

Adresy 23 Oddziałów TUR „POLISA” S.A.,
udzielających rabatów, podano w układzie wojewódzkim.

Towarzystwo Ubezpieczeniowo-Reasekuracyjne

„Polisa” S.A.

zobowiązuje się do udzielania posiadaczom

„Karty Rabatowej PTTK”

rabatu wysokości 5% od cen następujących

rodzajów ubezpieczeń:

- ryzyka związanego z uprawianiem sportów i turystyki wodnej,
- narft,
- następstw nieszczęśliwych wypadków (jednostkowe)
- kosztów leczenia i następstw nieszczęśliwych wypadków na terenie kraju i przy wyjazdach za granicę - wariant I i wariant II

ponadto zobowiązuje się do udzielania Oddziałom PTTK

rabatu wysokości 5% od cen następujących

rodzajów ubezpieczeń:

Pion Organizacyjny Biura ZG PTTK informuje, że od 1 maja 1996 r.
nastąpi zmiana dni i godzin pracy

ARCHIWUM P. T. T. K.

Warszawa, ul. Podwale 23. TEL. 31 - 80 - 65

Już

CZYNNE DLA INTERESANTÓW

wtorek godz. 13⁰⁰ - 16⁰⁰
czwartek godz. 9⁰⁰ - 11⁰⁰

PTTK SUWAŁKI OFERUJE - SUWAŁSZCZYŻNA ZAPRASZA

1 9 9 6

Kontynuujemy nasz PTTK - PROJEKT "WIGRY".

To nie jest propozycja wczasowa. Jeśli zamierzasz u nas uprawiać turystykę pieszą, rowerową, kajakową w granicach najpiękniejszego w Europie - Wigierskiego Parku Narodowego

- przeczytaj nasz PTTK-PROJEKT.

Zdecyduj się, Napisz, Zadzwoń, Zamów sobie miejsce, Zarezerwuj sprzęt.

WIGIERSKI PARK NARODOWY . . .

Wigierski Park Narodowy powstał w 1989 r. Powierzchnia 14.840 ha - z tego lasy 9.751 ha, rzeki i jeziora 2.738 ha, 10 rezerwatów, w tym jezioro Wigry 2.118 ha. Jezioro wpisane na listę UNESCO - unikalnych obiektów „AQUA”. Płynie tu rzeka Czarna Hańcza - znany w Europie szlak spływów kajakowych. Fauna: bobry, rysie, dziki, sarny, łosie. Ryby: sieja, sielawa, płoć, szczupak, węgorz. Szlaki turystyczne: 8 wyznaczonych szlaków pieszych o łącznej długości 115,3 km. Krajobraz - starodrzew / puszcza /, moreny, ozy, kemy, jeziora, grodziska Jaćwingów, dawny Klasztor Kamedułów.

**Nasza baza startowa do spływu Czarną Hańczą - Stary Folwark
Ekoturystyczny Ośrodek P T T K**

1. Dom Wycieczkowy o standardzie schroniska - dla 44 osób, budynek murowany, pokoje 2 - 3 - 4 osobowe z umywalkami, toaleta, natrysk, WC na korytarzu, restauracja, night - bar.
2. Pole namiotowe ze stanowiskami dla carawaningu/20/i namiotów /250/, kuchnia turystyczna.
3. Urządzenia inne: parking, cafe-bar, wypożyczalnia sprzętu: kajaki, żaglówki Omega, Mak, boisko do badmingtona i siatkówki, kiosk „Ruch”. Na miejscu sklep spożywczy.
4. Bratnie II pole namiotowe - Gawrych Ruda.

NASZ A D R E S: POLSKIE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZE -PTTK
ul. KOŚCIUSZKI 37 16-400 SUWAŁKI
tel. 66-59-61, tel/fax 66-79-47 /kier.z W-wy 087/.

ZAPRASZAMY

KOMISJA TURYSTYKI GÓRSKIEJ
ODDZIAŁU WROCŁAWSKIEGO PTTK

ZAPRASZA NA

40 JUBILEUSZOWY OGÓLNOPOLSKI RAJD "SUDECKA WIOSNA"

w dniach 27 kwietnia - 5 maja 1996

TRASA 1 (9-dniowa)

27 IV - 5 V 1996

JAKUSZYCE - Harrachov - Čertova hora - Studená - SVĚTLANKA - Jablonec n. Jiz. - Hejlov - Rezek - SVĚTLANKA - Dvoračky - Źródło Łaby - Labská bouda - Martinova bouda - ŠPINDLERŮV MLŮN - przejazd ČD do Vrchlabí - Přední Žalý - Šeřín - ŠPINDLERŮV MLŮN - Přední Planina - Liščí hora - Černá hora - JANSKÉ LÁZNĚ - przejazd ČD - Adršpach - Adršpaško - Teplické skály - Teplice n. Metují - powrót ČD - JANSKÉ LÁZNĚ - Rýchorská bouda - Žacléř - Královecký Špičák - LUBAWKA - Krzeszów - KAMIENNA GÓRA

TRASA DLA 30 OSÓB wpisowe: 110,00 zł (dla członków PTTK 100,00 zł)

TRASA 2 (6-dniowa)

30 IV - 5 V 1996

JANOWICE WIELKIE - Zamek Bolczów - Czartak - Przełęcz Kowarska - KOWARY PODGÓRZE - Przeł. Okraj - Dolina Srebrnika - JARKOWICE - Paprotki - Zadziarna - LUBAWKA - Královec - Královecký Špičák - Mravenčí Vrch - Bernartice - Královec - LUBAWKA - Lipienica - Krzeszów - Betlejem - LUBAWKA - przejazd do Kamiennej Góry - Raszów - Purpurowe Jezioro - MARCISZÓW

TRASA DLA 30 OSÓB wpisowe: 71,00 zł (dla członków PTTK 64,00 zł)

TRASA 3 (6-dniowa)

30 IV - 5 V 1996

JEDLINA ZDR. - Rogowiec - ANDRZEJÓWKA - Granicznik - Garbatka - MIEROSZÓW - przejazd do Teplic n. Metují - Adršpaško-Teplické skály - Adršpach - powrót ČD - MIEROSZÓW - Łączna - Rezerwat Kruczy Kamień - LUBAWKA - Betlejem - Krzeszów - LUBAWKA - przejazd do Kamiennej Góry - Czarny Bór - BOGUSZÓW GORCE

TRASA DLA 40 OSÓB wpisowe: 71,00 zł (dla członków PTTK 64,00 zł)

TRASA 4 (5-dniowa)

1 V - 5 V 1996

MIEROSZÓW - Łączna - Chelmsko Śl. - LUBAWKA - Szeroka - Kobyła Góra - Okrzeszyn - przejazd PKS - LUBAWKA - Rez. Kruczy Kamień - Skowrończa - Miejska Górka - LUBAWKA - Lipienica - Krzeszów - Betlejem - LUBAWKA - przejazd do Kamiennej Góry - MARCISZÓW

TRASA DLA 30 OSÓB wpisowe: 60,00 zł (dla członków PTTK 54,00 zł)

TRASA 5 (5-dniowa, rowerowa) 1 - 5 V 1996

ŚWIEBODZICE - Zamek Książ - Jezioro Daisy - Dziećmorowice - Niedźwiedzice - ZAGÓRZE ŚL. - Walim - Sokolec - Ludwikowice Kłodzkie - Gluszyca - Rybnica Leśna - ANDRZEJÓWKA - Gluszyca - Świerki - Sokolica - Tłumaczów - Otovice - Broumov - Mezimešći - Golińsk - MIEROSZÓW - Mezimešći - Teplice n. Metují - Adršpach - Petřikovice - Trutnov - Bernartice - Královec - LUBAWKA - Krzeszów - Betlejem - Kamienna Góra - Czarny Bór - Lubomin - Szczawno Zdrój - Szczawienko - ŚWIEBODZICE

TRASA DLA 15 OSÓB wpisowe: 60,00 zł (dla członków PTTK 54,00 zł)

TRASA 6 (5-dniowa)

1 V - 5 V 1996

MARCISZÓW - Purpurowe Jezioro - Czartak - Przełęcz Kowarska - KOWARY PODGÓRZE - Przełęcz Okraj - Rozdroże Kowarskie - JARKOWICE - Szczepanów - LUBAWKA - Královec - Královecký Špičák - Mravenčí Vrch - Bernartice - Královec - LUBAWKA - Lipienica - Krzeszów - Betlejem - KAMIENNA GÓRA

TRASA DLA 30 OSÓB wpisowe: 60,00 zł (dla członków PTTK 54,00 zł)

TRASA 7 (5-dniowa)

1 V - 5 V 1996

WAŁBRZYCH GŁ. - Przełęcz pod Borową - Rybnica Mała - Rogowiec - ANDRZEJÓWKA - Bukowiec - Lesista Wielka - Sokolowsko - ANDRZEJÓWKA - Waligóra - Garbatka - MIEROSZÓW - Łączna - Chelmsko Śląskie - Rezerwat Kruczy Kamień - LUBAWKA - Lipienica - Krzeszów - Betlejem - KAMIENNA GÓRA

TRASA DLA 30 OSÓB wpisowe: 60,00 zł (dla członków PTTK 54,00 zł)

TRASA 8 (3-dniowa)

3 V - 5 V 1996

KAMIENNA GÓRA - Pisarzowice - Szarocin - Dolina Białki - JARKOWICE - Szczepanów - LUBAWKA - Lipienica - Krzeszów - Betlejem - KAMIENNA GÓRA

TRASA DLA 25 OSÓB wpisowe: 33,00 zł (dla członków PTTK 30,00 zł)

Zgłoszenia do dnia 11 kwietnia 1996 przyjmuje Biuro Zarządu Oddziału Wrocławskiego PTTK, 50-106 Wrocław, Rynek Ratusz 11/12, III piętro, tel. 343-03-44, fax 343-67-46. Osoby, które zgłoszą się po tym terminie mogą być przyjęte, lecz nie gwarantujemy im dostarczenia na czas zniżek kolejowych. W takim przypadku potwierdzenie o przyjęciu na rajd można uzyskać telefonicznie lub osobiście w biurze Oddziału. W karcie zgłoszenia należy podać w sposób czytelny następujące dane: nazwisko i imię, datę i miejsce urodzenia, serię i numer dowodu tożsamości, dokładny adres zamieszkania z kodem, nr legitymacji PTTK, ilość zamawianych zniżek PKP, nr wybranej trasy oraz trasy zastępczej. Prosimy o dołączenie do karty zgłoszenia kserokopii dowodu wpłaty. Wpłaty można dokonać w biurze Oddziału (III p.) od poniedziałku do czwartku w godzinach 8.00 - 18.00, w piątki 8.00 - 16.00 lub na konto: Wielkopolski Bank Kredytowy SA Oddz. Wrocław nr 359209-510600-131. Na dowodach wpłaty należy podać hasło: "Sudecka Wiosna '96", nr trasy i ilość zgłoszonych osób z uwzględnieniem członków PTTK. Zgłoszenia bez wpłat nie będą przyjmowane.

UWAGI:

- Członkowie PTTK opłacający niższe wpisowe zobowiązani są do zabrania ze sobą legitymacji PTTK z aktualnie opłaconymi składkami lub karty rabatowej PTTK.
- W ramach wpisowego uczestnicy otrzymują: noclegi na łóżkach (z pościelą tylko na trasie 1 i 5, uczestnicy pozostałych tras są zobowiązani do zabrania śpiworów lub pościeli), materiały rajdowe, 50% zniżkę kolejową w obie strony na pociągi osobowe i pociągi ekspresowe dla osób ją zamawiających, liczne nagrody na zakończenie rajdu oraz ubezpieczenie.
- Na trasie nr 5 uczestnicy muszą posiadać karty rowerowe lub prawo jazdy.
- Dla uczestników tras 2, 3 i 6 nie posiadających paszportów organizatorzy przygotowują przejścia zastępcze w trakcie trwania rajdu.
- Na trasach nr 1 i 5 uczestnicy muszą posiadać ważne paszporty.

Nasz sponsor:

OTO

Agencja Reklamowa
Kulczyk & Poczosiński

60

Dziękujemy

EURO ECO MEETING
Międzynarodowa impreza ekologiczna
CEL: dotarcie z ekologicznym przesłaniem
do jak największej liczby osób

1995 - Złotów
1996 - Bieszczady
1997 - Bory Tucholskie

Bieszczady'96

1 - 4 sierpnia

Pomysłodawcami organizowania w Polsce „festiwalu ekologicznego” są członkowie Stowarzyszenia Polskich Twórców Telewizyjnych. Prawa patentowe do organizacji EEM ma Telewizyjna Agencja Twórców.

Otwarta formuła EEM pozwala realizować każdy pomysł, który mógłby pomóc Naszemu Środowisku Ekologicznemu.

Bieszczady będą przedmiotem zainteresowania Telewizyjnej Agencji Twórców znacznie wcześniej. Imprezy organizowane wiosną (w tym XXXII Centralny Rajd na Orientację „Bieszczady” organizowany przez Komisję ZG PTTK ds. Współpracy z Wojskiem Polskim) posłużą do opracowania programów telewizyjnych emitowanych jako zaproszenie do Polski na EEM. Propozycje ciekawych imprez dla kamer TAT - mile widziane

W dniach od 1 do 4 sierpnia organizatorzy zaplanowali:

- seminaria naukowe i panele ekologiczne pod wspólnym hasłem „Nauka i praktyka w ochronie środowiska” - w Wetlinie i w Sanoku
- prezentacje i warsztaty Regionalnych Centrów Edukacji Ekologicznej skierowane do dzieci i rodziców pod hasłem „Ochrona wód” oraz panel ekologiczny „Przyroda Polska” z udziałem przedstawicieli parków narodowych i krajobrazowych - w Polańczyku i Solinie.

Otwarcie EEM nastąpi 1 VIII o godz. 12 na Rynku w Sanoku. Zaplanowano uroczystą sesję samorządów gmin bieszczadzkich, występy zespołów artystycznych, start Rajdu Toyoty, koncert muzyki klasycznej, galowy koncert.

Drugi dzień poświęcony jest folklorowi Bieszczadów. Zorganizowane zostaną wystawy rzemiosła ludowego, cepeliada, występy zespołów ludowych Euroregionu Karpaty.

Trzeciego dnia w godzinach wieczornych Koncert Konkursowy Przeglądu Piosenki Ekologicznej oraz Koncert Gwiazd Rocka.

4 sierpnia w godzinach wieczornych odbędzie się Koncert Galowy, wręczenie nagród i zamknięcie oficjalne EEM'96.

Wieczory w Wetlinie to kolejno: 1 VIII. przegląd piosenki turystycznej i ekologicznej oraz Hyde Park ekologiczny, 2.VIII piknik ekologiczny „Dzień z koniem”, koncert muzyki country and western, wieczór kultury Romów - „Ognisko Cygańskie”

Imprezy Towarzyszące odbywające się w rejonie Zalewu Solińskiego to: Regaty na Solinie, Ekologiczny Rajd Toyoty, Rajd Rowerów Górskich, pokazy balonowe i skoków spadochronowych, pokazy szybowców, zawody wędkarskie, panele ekologiczne i występy estradowe.

Zainteresowanych kierujemy do Oddziału PTTK w Sanoku, ul. 3 Maja 2 oraz do Zarządu Spółki „Bieszczadzkie Schroniska i Hotele PTTK”, Sanok, ul. Mickiewicza 29, tel. (0-137) 314-39, 310-13, fax. 301-23.

Towarzystwo nasze do współpracy w organizacji i udziału w EEW zaprasza Dyrektor Naczelny TAT Pan Janusz Sławiński

(ABK)

POLSKA AGENCJA PROMOCJI TURYSTYKI

ul. Mazowiecka 9 00-052 WARSZAWA tel. 26-64-48 fax 26-62-04

*****

Drodzy Czytelnicy INFORMACJI ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTTK!!!

Zgodnie z licznymi pytaniami - kierowanymi także przez jednostki PTTK - przekazujemy zwięzłą informację o naszej Agencji, która jest kontynuatorką istniejącego od 1963r. Centralnego Ośrodka Informacji Turystycznej. Liczymy, że będą to informacje pożyteczne. Zainteresowanych zapraszamy do nas!!!

Co robimy dla turystyki?

* Organizujemy SYSTEM INFORMACJI TURYSTYCZNEJ („it”) w kraju prowadząc własne centra informacji turystycznej oraz współpracujemy z innymi placówkami „it” za pośrednictwem Krajowego Porozumienia Informacji Turystycznej

W centrach „it” można otrzymać informacje dotyczące obiektów noclegowych, usług biur podróży, wolnych miejscach wczasowych, o ile zostały zgłoszone do Banku Ofert Turystycznych. Dysponują one komputerową bazą danych „Infotur”, sprzedającą lub rozdając publikacje turystyczne, promując regiony. Liczba tych tak potrzebnych placówek rośnie - powstanie mogą jednak jedynie tam, gdzie znikąd się odpowiednio warunki finansowe (stroiki lokalne), lokalowe i kadrowe. PAPT udziela tym placówkom niezbędnych konsultacji.

* Tworzymy i udostępniamy OGÓLNOKRAJOWY KOMPUTEROWY SYSTEM „INFOTUR”. Zawiera on informacje m.in. o bazie noclegowej, biurach podróży, atrakcjach turystycznych i in.

„Infotur” powstał w 1993 r. i dziś trudno sobie wyobrazić pracę wielu biur podróży i placówek „it” a także innych instytucji bez aktualnych danych teleadresowych dotyczących również zakresu usług i specyfikacji turoperatorów i biur podróży, bazy noclegowej i atrakcji. Dla tych, którzy nie posiadają komputerów przeznaczony jest wydawany corocznie „OFICJALNY INFORMATOR TURYSTYCZNY”, jako wersja książkowa. „Infotur”

*** Organizujemy Krajowe i Międzynarodowe Giełdy Turystyczne, których uczestników, na podstawie zgłaszanych uprzednio życzeń, kojarzy komputer. Jest to najtańsza i najbardziej efektywna forma nawiązywania współpracy w branży turystycznej. W giełdach uczestniczyli już gospodarze kilkunastu obiektów noclegowych PTTK i BORT. Najbliższe - 19-21. IX w Warszawie (przy okazji targów TT Warsaw) i 10-11.X. w Poznaniu (obok targów „Tour-Salon”)

Można powiedzieć, że giełda to spotkanie tych ludzi turystyki, którzy oszczędzają swój czas i pieniądze swoich klientów. Przed przyjazdem na giełdę każdy zainteresowana firma otrzymuje wykaz wszystkich uczestników wraz z ich specjalizacją. Z listy tej dokonuje stosownego wyboru, a następnie praca należy już do ... komputera. On to określi dokładnie miejsce i godzinę spotkania. Zauszczędzony zostanie czas i pieniądze. W czasie giełdy, w wyniku rozmów, powstają też nowe pomysły na turystykę. Tak twierdza uczestnicy, a my im wierzymy.

* Prowadzimy BANK OFERT TURYSTYCZNYCH pozwalający na dobrą popularyzację aktualnej oferty turystycznej.

Oferty turystyczne powinny znajdować się tam, gdzie ich poszukują. Reklama jest jednak dość kosztowna, ale najliczszą i bardzo efektywną gwarancję BOT, czyli bank ofert turystycznych. Do tego banku wolne miejsca wczasowe, noclegowe, transportowe może zgłosić każda firma. To także oferta dla jednostek PTTK. Informacje te znajdują się następnie w zainteresowanych biurach podróży i centrach informacji turystycznej.

* Proponujemy nowoczesność w promocji turystycznej. To m.in. PANORAMA POLSKI, komputerowa prezentacja atrakcji turystycznych kraju z zastosowaniem obrazu, tekstu i muzyki.

„Panorama Polski” uatrakcyjni ofertę turystyczną biur podróży, hoteli, przewoźników, bezpośrednio w tych biurach, recepcjach, na targach turystycznych, hoteli, przewoźników, w rozmowach z kontrahentami. Może być ona połączona z reklamą, również składową się z obrazu, znaku graficznego, tekstu pisanego i czytanego przez lektora a także muzyki.

* Organizujemy narodowe polskie ekspozycje na ważnych targach turystycznych w kraju i za granicą.

Z każdym rokiem wzrasta liczba targów turystycznych w świecie i w Polsce. Są doskonałą okazją do prezentacji oferty turystycznej zarówno firm turystycznych, hoteli, przewoźników, jak i poszczególnych miast, regionów turystycznych i krajów. Ekspozycjami towarzyszą seminaria, degustacje, pokazy, konferencje prasowe. Wśród wystawców nie zabrakło jednostek PTTK. Targi mają także charakter kształtujący. Duże wieloletnie doświadczenie w organizowaniu narodowych ekspozycji na międzynarodowych targach turystycznych ma PAPT. Polskie stoiska będą ekspozycyjne m.in. w Londynie, Rzymie, Goeteborgu, Berlinie, Wiedniu, Madrycie, Moskwie, Budapeszcie i Pradze oraz w Warszawie i Poznaniu.

* Publikujemy foldery, informatory, plakaty, mapy turystyczne oraz we własnej wytwórni produkujemy FILMY turystyczne w wielu wersjach językowych. Prowadzi archiwum fotograficzne dla celów wydawniczych i wystawienniczych.

Publikacje te łącznie z filmami są kolportowane m.in. na międzynarodowych targach turystycznych, w polskich ośrodkach informacji turystycznych za granicą, za pośrednictwem zagranicznych placówek „Orbis”, „Lotu”, ośrodków kulturalnych, a także polskich placówek dyplomatycznych. W kraju są również dostępne w sprzedaży.

Hotel Górski w Wetlinie

* Wydajemy dwutygodnik dla branży turystycznej oraz instytucji związanych z turystyką - „AKTUALNOŚCI TURYSTYCZNE”

„Aktualności Turystyczne” to ukazujące się od czterech lat niewielkie objętościowo pismo branży i współpracujących w zakresie turystyki. Prenumerują je m.in. gminy, izby gospodarcze, stowarzyszenia, związki komunalne, campingi, touroperatorzy, biura podróży, przewodnicy, szkoły, spółki. Aktualności Turystyczne najszybciej przynioszą informacje niezbędne w strategii działania branży turystycznej. Niektóre stałe działy: Z prac UKFIT, Więści z kraju, Promocja-informacja-marketing, Ekologia, Kalendarz imprez. To miejsce na prezentację ciekawych inicjatyw PTTK.

* Współpracujemy z zagranicznymi ośrodkami informacji turystycznej o Polsce, organizujemy STUDY TOUR dla dziennikarzy zagranicznej turystyki.

* Prowadzimy SZKOLENIA z zakresu informacji i promocji turystycznej, połączonych z prezentacją programów komputerowych i wydawanie podręczników i poradników metodycznych

Opracowywanie i realizacja autorskich programów praktycznych szkoleń dla informatorów turystycznych zatrudnionych w centrach „it” oraz pracowników biur podróży, hoteli, izb turystycznych, gmin, stowarzyszeń i innych zainteresowanych instytucji. Publikacja różnorodnych podręczników z zakresu reklamy i promocji w turystyce, w tym poradnika dla wykładowców i słuchaczy, który może być jednocześnie samouczkiem. Szkolenia ulatwiają obsługę klienta, korzystanie z usług „it” i metod promocyjnych dla potrzeb zainteresowanych firm, m.in. w zakresie opracowywania własnych ofert i ich promocji.

* Organizujemy Konkursy „Przebisnieg” i „Kos”

Konkurs „Przebisnieg” wyłoni twórców nowoczesnej oferty turystycznej. Oceniani oni będą w 6 kategoriach: regionalne propozycje turystyczne, turystyka przyjazdowa, inwestycje i programy informacyjne, turystyka aktywna, turystyka dzieci i młodzieży, kształcenie kadry. Konkurs „Kos” dotyczy najciekawszych materiałów prasowych, radiowych i telewizyjnych promujących turystykę. Rozstrzygnięcie obu w drugiej dekadzie lutego 1996 r.

* Współpracujemy z prasą, radiem i telewizją w dziedzinie promocji turystyki

Promujemy nieodpłatnie usługi z zakresu informacji turystycznej świadczone przez centra „it”. Promujemy wybrane oferty turystyczne charakteryzujące się nowatorstwem i pomysłowością oraz form relatywne uniich, turystyki młodziżowej agro- i ekoturystyki.

Serdecznie zapraszamy!

Dośkonale możliwości odbywania wycieczek pieszych, uprawiania turystyki rowerowej i konnej.

Wetlina jest punktem wypadowym na teren Bieszczackiego Parku Narodowego; Pofoniny: Wetińska i Caryńska, Wielką Rawkę i Rabią Skatę. Można również niebieskim szlakiem przez Dział(1136 m n.p.m.), Małą Rawkę (1307m n.p.m.) - zejść do Ustrzyk Górnych, lub w drugą stronę poprzez Dolinę Moczarnego na Rabią Skatę (1199 m n.p.m.) i dalej niebieskim szlakiem do Roztok Górnych, lub zejść szlakiem żółtym przez Paporną(1193 m.n.p.m.) i Jawornik (1022 m n.p.m.) do Wetliny - Stare Siolo.

Dojazd do Hotelu trasą: Sanok - Lesko - Baligród - Cisna - Wetlina

Hotel Górski PTTK w Wetlinie oferuje Państwu do dyspozycji:

- 26 miejsc noclegowych w pokojach 2 i 3 osobowych z łazienkami (TV Sat w każdym pokoju budynku hotelowego).
- 22 miejsca noclegowe w dwóch bungalowach, po 11 miejsc w pokojach 1,2 i 3 osobowych, 2 łazienki z natryskami i WC w każdym bungalowow.
- 6 stanowisk do ustawienia przyczep carawaningowych
- pole namiotowo-biwakowe
- ogrodzony parking dostępny jedynie dla gości hotelowych
- 40 miejsc gastronomicznych w restauracji hotelowej.

Na życzenie gości przygotowujemy ogniska z pieczeniem kiełbasek i barana, organizujemy kuligi, gwarantujemy fachową obsługę przewodników górskich lub nizinnych, a w zimie instruktorów narciarstwa.

Przyjmujemy Gości wraz ze zwierzętami domowymi - opłata 10 zł. / dobę.

Koszt pobytu:

- w Hotelu
  - 50.00 zł. (42.00 zł.) osobodzień z pełnym wyżywieniem
  - 35.50 zł. (27.50 zł.) osobodzień ze śniadaniem
- w Bungalowu
  - 36.00 zł. (28.00 zł.) osobodzień z pełnym wyżywieniem
  - 16.00 zł. bez posiłków

(Ceny podane w nawiasach dot. osób korzystającychz miejsc dodatkowych.)

Adres: 38 - 608 Wetlina , tel. 34

XXVI CENTRALNY ZLOT KRAJOZNAWCÓW CZAK '96

**odbędzie się w dniach 28.08. - 01.09.1996 r.
na terenie województw : lubelskiego i chełmskiego**

tematem wiodącym będzie:

**" REGION LUBELSKI - OBSZAREM PRZENIKANIA WSCHODNIEGO
I ZACHODNIEGO DZIEDZICTWA KULTUROWEGO"**

organizatorami CZAK'96 są:

- Oddział Miejski PTTK w Lublinie
- Oddział PTTK w Chelmie

Poza ciekawym programem, pozwalającym poznać m.in. dzieje Unii Brzeskiej, czy „Unikatowe walory przyrodnicze i geograficzne Poleskiego Parku Narodowego i jego otoczenia”, organizatorzy przygotowali 5 i 7 - dniowe trasy przedlotowych wędrówek pieszych.

Szczegółowych informacji udziela:

Oddział Miejski PTTK w Lublinie
Rynek 8 - Grodzka 3
20-111 Lublin 40, skr.poczt.13

*Wraz z bieżącym numerem „Informacji ZG PTTK” zostanie przesłany
do wszystkich Oddziałów PTTK regulamin CZAK'96 wraz z kartą zgłoszenia.*

● KOMISJA KRAJOZNAWCZA ZG PTTK ●

informuje :

*Przedłużanie ważności legitymacji instruktorów krajoznawstwa należy
prowadzić według następujących zasad:*

- dla Instruktora Krajoznawstwa Regionu - na 2 lata,
- dla Instruktora Krajoznawstwa Polski - na 4 lata,

*Dokonuje tego macierzysty Oddział PTTK lub to Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa,
które nadało dany stopień instruktorski. W legitymacji wstawić należy pieczęć okrągłą, datę
ważności wraz z podpisem prolongującego.*

W BIEŻĄCYM NUMERZE M.IN. :

- ŚWIADECTWA OCHRONY ZNAKÓW TOWAROWYCH - KOMUNI-
KAT s.15-16
- POROZUMIENIE POMIĘDZY ZG PTTK A FIRMĄ "AMOS".....s.17-18
- PRAWO ZOBOWIĄDUJE s.27-28
- INFORMACJA O ZADANIACH W DZIEDZINIE TURYSTYKI
ZLECANYCH PRZEZ PAŃSTWO STOWARZYSZENIOM NIE-
PAŃSTWOWYM s.29
- TURYSTYKA KONNA s.37
- Z "DIARIUSZA SEJMOVEGO" - MÓWI POSEŁ KRZYSZ-
TOF WOLFRAM s.46

- KOMUNIKAT - WYKAZ UMÓW PODPISANYCH
W ZWIĄZKU Z KARTĄ RABATOWĄ PTTK PO
WYDANIU PIERWSZEJ EDYCJI INFORMATO-
RA KARTY s.55-57
- SUWAŁSZCZYŻNA ZAPRASZA - SPŁYWY KA-
JAKOWE 96 .....s. 59
- 40 JUBILEUSZOWY OGÓLNOPOLSKI RAJD
"SUDECKA WIOSNA" ..... s. 60

Numer zamknięto 1996.04.12

Redakcja: Centralna Biblioteka PTTK
im. Kazimierza Kulwiecica
ul. Podwałe 23, 00-261 Warszawa, tel. 31 80 65